

Strategia de dezvoltare locală a comunei Sâncraiu

2021-2027

1. Rezumat executiv	4
2. Aspecte introductive	5
2.1. Introducere	5
3. Contextul planificării – analiza diagnostic a localității	9
3.1. Caracterizarea istorică, geografică și hidrografică a comunei	9
3.2. Infrastructura și teritoriul comunei	12
3.2.1. Teritoriul comunei	12
3.2.2. Fondul locativ al comunei	14
3.2.3. Infrastructura comunei	17
3.3. Mediul înconjurător.....	21
3.3.1. Calitatea mediului (apă, aer, sol)	21
3.3.2. Managementul deșeurilor	21
3.3.3. Spațiile verzi	22
3.4. Capital uman, demografie, educație, cultură și sănătate.....	22
3.4.1. Demografie	22
3.4.2. Educație.....	35
3.4.3. Starea de sănătate a populației	45
3.4.4. Cultură, recreere și sport	46
3.4.5. Asistență și incluziune socială	49
3.5. Situația economică a comunei	50
3.5.1. Antreprenoriat.....	51
3.5.2. Piața forței de muncă	60
3.5.3. Turism.....	70
3.5.4. Agricultură.....	76
3.6. Administrația locală și sectorul ONG local.....	85
3.6.1. Sectorul ONG local.....	95
4. Profilul strategic al localității.....	101
4.1. Analiza SWOT a comunei Sâncraiu	101
4.1.1. Cadru metodologic și conceptual	101
4.1.2. Analiza SWOT a comunei Sâncraiu.....	104
5. Direcții strategice de dezvoltare.....	108
5.1. Contextul european, național, județean al planificării	108
5.1.1. Cadrul general al planificării	108

5.2.	Principii de planificare strategică.....	108
5.2.1.	Integrarea socială și egalitatea de șanse.....	108
5.2.2.	Sustenabilitate	109
5.2.3.	Actorii implicați.....	109
5.3.	Probleme și domenii cheie ale dezvoltării	110
5.4.	Puncte de plecare în elaborarea planurilor strategice de dezvoltare.....	112
5.5.	Viziune	113
5.6.	Direcții generale de dezvoltare	113
5.7.	Operaționalizarea principalelor direcții de dezvoltare.....	114
5.8.	Oportunități de finanțare	117
6.	Anexe	120

1. Rezumat executiv

Strategia de Dezvoltare a comunei Sâncraiu 2021-2027 a fost elaborat de către SC IDEACONSULT SRL în primavara anului 2021 în colaborare cu echipa de lucru din cadrul Primăriei Sâncraiu. Documentul reprezintă planul strategic care va sta la baza dezvoltării comunei în perioada validității acestuia. Proiectele de dezvoltare elaborate și implementate de către autoritățile locale vor fi în concordanță cu prezenta strategie.

Strategia de Dezvoltare a comunei Sâncraiu 2021-2027 este structurată în cinci capitole majore, după cum urmează: 1. Rezumat executiv, 2. Aspecte introductive, 3. Contextul planificării – analiza diagnostic a localității, 4. Profilul strategic al localității și 5. Direcții strategice de dezvoltare. S-a pus un accent deosebit pe coerența dintre datele prezentate în analiza diagnostic a localității și direcțiile strategice de dezvoltare, astfel că toate direcțiile de dezvoltare au la bază nevoi și probleme reale, identificate în cadrul cercetărilor efectuate. Trei mari tipuri de date s-au colectat în procesul de elaborare a prezentului document. Pe de o parte, au fost colectate date secundare (date care nu au fost realizate de echipa de cercetare, ci numai colectate) despre comuna Sâncraiu, date obținute în mare parte de la Primăria Sâncraiu, respectiv date culese de la Institutul Național de Statistică, aplicația Tempo Online și aplicația eDemos, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, Recensământul Agricol 2010, Lista Firmelor, date din documentele Primăriei Sâncraiu, respectiv date din documentele relevante la nivel județean și național în domeniul dezvoltării și planificării strategice. În cazul datelor primare putem vorbi despre două surse de informații obținute: pe de o parte informații din survey-ul efectuat pentru fundamentarea Strategiei de Dezvoltare a comunei Sâncraiu 2015-2020, pe de altă parte informații relevate în cadrul interviurilor focus-grup cu elita locală, antreprenorii și proprietarii de unități de cazare turistică realizate tot în cadrul strategiei trecute.

Datele din analiza diagnostic a comunei, resursele, problemele, oportunitățile și riscurile identificate în analiza SWOT, principiile planificării strategice și domeniile problematice ce necesită intervenție, au stat la baza elaborării direcțiilor strategice identificate. Astfel, considerăm că prezenta strategie răspunde la probleme și nevoi locale reale, și prin urmarea direcțiilor strategice și prin îndeplinirea obiectivelor strategice se va ajunge la o dezvoltare durabilă și sustenabilă a comunei. De pe urma acestei dezvoltări vor beneficia toți membrii comunității locale.

Viziunea propusă de prezenta strategie, care trebuie urmărită până la sfârșitul perioadei de finanțare 2020-2027 poate fi formulată în felul următor:

Sâncraiu este o comună cu o economie diversă, bazată pe un turism rural dezvoltat, pe servicii conexe și complementare turismului, pe multitudinea de IMM-uri, și pe o agricultură dezvoltată, care oferă multe produse locale tradiționale pieței de desfacere internaționale. Serviciile sociale locale sunt dezvoltate, brandul comunei este bine cunoscut pe plan național și internațional. Administrația locală este un real sprijin pentru comunitate, iar comuna este un centru cultural și educațional în regiune, nivelul de trai al localnicilor fiind unul ridicat, comuna oferă o alternativă reală de locuire în regiune.

2. Aspecte introductive

2.1. Introducere

Documentul de față, Strategia de Dezvoltare a comunei Sâncraiu 2021-2027 este un document strategic, bazat pe date empirice. Au fost colectate date secundare de la Primăria Sâncraiu, Institutul Național de Statistică, aplicația Tempo Online și aplicația eDemos, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, Recensământul Agricol 2010, Lista Firmelor, respectiv date din documentele relevante la nivel județean și național în domeniul dezvoltării și planificării strategice, în măsura în care acestea există. Este important de menționat că la momentul finalizării prezentei strategii (iunie 2021) Planul Național de Redresare și Reziliență nu este într-un stadiu final, aprobat de forurile naționale și europene competente, implicit, nu sunt finalizate programele operaționale aferente perioadei 2021-2027. Totodată, nu sunt finalizate strategiile de dezvoltare la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, respectiv cel al județului Cluj, astfel că sursele de finanțare planificate pentru următoarea perioadă, respectiv direcțiile de dezvoltare în care și dezvoltarea comunei Sâncraiu trebuie să fie integrată nu sunt cunoscute. Astfel, se impune o actualizare a strategiei în momentul în care contextul dezvoltării va fi cunoscut.

În cadrul elaborării strategiei din perioada trecută de finanțare au fost colectate date primare despre comună și comunitatea care trăiește aici prin elaborarea unui

survey pentru a măsura diferitele aspecte ale populației, respectiv prin realizarea unor focus grupuri cu membrii elitei locale. Două grupuri au fost considerate cheie în ceea ce privește dezvoltarea comunității: antreprenori și antreprenori în domeniul turismului. Au fost realizate interviuri semi-structurate cu actorii locali. Aceste date au fost folosite și în cadrul strategiei de față, în cazul itemilor a căror schimbare este minimală într-un timp de câțiva ani. Astfel, considerăm că s-au luat în considerare toate datele disponibile în cadrul analizei diagnostic a comunității, respectiv în cadrul elaborării obiectivelor strategice.

2.2. Aspecte metodologice și deontologice

Metodologia folosită la elaborarea prezentei strategii are caracteristica principală complementaritatea: metodele de cercetare și sursele de date folosite se completează reciproc, analiza și concluziile prezentate sunt validate din mai multe surse de date.

Studiul de față este un document empiric, fundamentat pe date empirice, colectate în diferitele faze ale cercetării. Colectarea datelor s-a bazat pe tehnica triangulării, datele de diferite feluri se completează reciproc, astfel se conturează o imagine adecvată despre comuna Sâncraiu și diferitele aspecte a acesteia.

Trei mari tipuri de date s-au colectat în procesul de elaborare a prezentului document. Pe de o parte, au fost colectate date secundare (date care nu au fost realizate de echipa de cercetare, ci numai colectate) despre comuna Sâncraiu, date obținute în mare parte de la Primăria Sâncraiu, respectiv date culese de la Institutul Național de Statistică, aplicația Tempo Online și aplicația eDemos, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, Recensământul Agricol 2010, Lista Firmelor, date din documentele Primăriei Sâncraiu, respectiv date din documentele relevante la nivel județean și național în domeniul dezvoltării și planificării strategice.

Pe de altă parte, în cazul datelor primare (realizate în cadrul proiectului) putem vorbi despre două surse de informații obținute: pe de o parte informații din survey-ul efectuat pentru fundamentarea Strategiei de Dezvoltare a comunei Sâncraiu 2015-2020, pe de altă parte informații relevate în cadrul interviurilor focus-grup cu elita locală, antreprenorii și proprietarii de unități de cazare turistică realizate tot în cadrul strategiei trecute.

Cercetarea de tip survey din anul 2015 s-a bazat pe un chestionar sociologic standardizat, anexat, iar întrebările au vizat, pe de o parte, profilul socio-demografic, cultural și economic al respondenților, pe de altă parte, posibilitățile de dezvoltare a comunei. Eșantionul a fost de N=303, cu o eroare maximă tolerată de $\pm 5\%$, la o probabilitate de 95%, eșantionul fiind reprezentativ pentru populația comunei în ceea ce privește vârsta, genul și localitatea de domiciliu.

Interviurile focus-grup au avut la bază un ghid de interviu semi-standardizat, întrebările și temele discuției fiind adoptate în fiecare situație în funcție de statutul de elită, antreprenor sau de proprietar de pensiune a celor prezenți. S-au desfășurat trei astfel de interviuri, astfel am reușit să includem părerile și punctele de vedere a actorilor importanți din administrația și economia locală în strategie.

Cele trei tipuri de metode de cercetare, respectiv surse de date se completează și se validează reciproc, astfel oferindu-ne o imagine detaliată și amplă asupra felului în care arată comuna în momentul de față și a posibilităților de dezvoltare a acesteia. Calitatea și cantitatea informațiilor colectate determină în mod decisiv calitatea documentului, fezabilitatea și sustenabilitatea celor formulate în strategie. O parte considerabilă a analizei datelor și informațiilor colectate se referă la identificarea tendințelor de dezvoltare precum și la evaluarea resurselor locale de care localitatea dispune, pentru a putea prezenta contextul în care vor fi aplicate diferitele proiecte de dezvoltare.

În cadrul procesului de planificare strategică au fost respectate normele profesionale, metodologice și etice în ceea ce privește colectarea și prelucrarea datelor primare obținute. Astfel, cercetarea sociologică desfășurată pentru a fundamenta în mod empiric strategia de dezvoltare respectă standardele internaționale recomandate de ESOMAR și Codul Deontologic al Sociologilor din România.

3. Contextul planificării – analiza diagnostic a localității

3.1. Caracterizarea istorică, geografică și hidrografică a comunei

Prima atestare scrisă a localității Sâncraiu datează din anul 1288, localitatea fiind prezentată ca reședința familiei Mikola, familie nobilă din Mănăstireni. În aceea vreme localitatea a fost formată din două localități, Zam și Sâncraiu, și acestea nu se aflau pe teritoriul actual al satului. Ulterior, cele două localități s-au unit, formând actuala localitate, însă localnicii păstrează denumirea și în ziua de azi, cele două părți ale localității fiind denumite Zam (Zentelke) și Sâncraiu (Szentkirály). Apoi localitatea este amintită în diferite surse în anul 1337 sub numele de *Sacerdos de villa Sencrai*, iar în timpul răscoalei de la Bobâlna este amintită ca posesiunea Zenthkiral. În anul 1854 este menționată numele de Kalota Szent Kiraly. O lucrare de referință în acest domeniu este *Despre comunele zonei Kalotaszeg cu locuitori maghiari, despre bisericile din Evlu Mediu și câteva date istorice referitoare la protopopiatul Kolozs-Kalota*, scris de preotul reformat din Văleni, Mihaltz Elek, apărut în *Protestáns Közlöny*, Cluj-Napoca, în nr. 31 din 30 iulie 1896. Celelalte localități din cadrul comunei sunt amintite în diferite surse istorice: Horlacea (Jákótelke) în anul 1393 sub numele de *possessio regalis Jacotelke alio nomine Horthlaka*, Domoșu (Kalotadámos) în anul 1408 sub denumirea de *Villa Damus*, Alunișu (Mogyorókerék, Magyarókereke) în anul 1437 sub numele de *possessio MogyoroKerek*, iar Brăișoru (Malomszeg) în anul 1519 sub numele de *Possessio Malomzseg*.¹

Comuna Sâncraiu se situează în partea vestică a județului Cluj, în imediata apropiere a orașului Huedin. În proximitatea comunei se situează drumul european E60, respectiv drumul național DN1R, Huedin-Albac. Comuna are în componență localitățile Sâncraiu, ca centru de comună, respectiv satele aparținătoare: Alunișu în partea vestică a teritoriului comunei, Brăișoru în partea nordică, iar Domoșu și Horlacea în partea estică. Distanța între Sâncraiu și Huedin, cel mai apropiat oraș este de 6 km, iar între comună și Cluj-Napoca, reședința de județ este de 56 de km.

Din punct de vedere al reliefului, comuna situată la o altitudine medie de 597 m, are un teritoriu divers, alcătuit în mare parte de dealuri a căror înălțime scade în direcția sud-nord. Cele mai înalte puncte de relief sunt Vârful lui Bogdan, cu o înălțime de 1151

¹ Sursa datelor: <http://sancaiu.ro/ro/istoria/istoria.frame.htm>

m, Horaița – 1078 m, respectiv Dealul Dulului – 917 m. Cel mai important curs de apă care străbate teritoriul comunei Sâncraiu este râul Călata, care izvorăște din masivul cristalin Boroleasa, și străbate localitățile Sâncraiu și Brăișoru, respectiv afluenții acestora. Râul face parte din rețeaua hidrografică a Crișului Repede.

Temperatura media anuală se situează în jurul valorii de +7°C, luna ianuarie fiind cea mai rece în cursul anului, cu o temperatură medie de -4,4°C, și luna iulie fiind cea mai caldă, cu o temperatură medie anuală de +18°C.

3.2. Infrastructura și teritoriul comunei

3.2.1. Teritoriul comunei

Suprafață totală a comunei Sâncraiu este de 5714 hectare, din care cea mai mare suprafață îl reprezintă terenul agricol (4448 hectare, 78% din totalul teritoriului). După forma de proprietate, terenul agricol este deținut în proporție de 96% de proprietari privați, iar 4% este proprietate publică a comunei. Terenul neagricol de 1266 hectare (22% din suprafața comunei) este deținut în procent de 56% de proprietari privați, iar 44% este în proprietatea publică UAT.

Tabel nr.1- Împărțirea suprafeței administrative, după forma de proprietate

Specificație	Teren agricol		Teren neagricol		Total
	ha	%	ha	%	ha
Proprietate publică	197	4,4	558	44,1	755
Proprietate privată	4251	95,6	708	55,9	4959
TOTAL	4448	100	1266	100	5714

Sursa: Biroul Urbanism, Primăria Comunei Sâncraiu

Structura suprafeței administrative a Comunei Sâncraiu, potrivit ultimelor date (anul 2014), s-a menținut constantă, așa cum se poate observa în datele prezentate mai jos, mici variații înregistrându-se la categoriile teren arabil și vii și livezi, mai exact, 2 ha de livezi au fost transformate în teren arabil.

Tabel nr.2 - Evoluția terenului pe categorii de folosință

Categorie de folosință	Suprafața (ha)				
	An 2014	An 2013	An 2012	An 2011	An 2010
Teren agricol, din care:	4448	4448	4448	4448	4448
- arabil	2007	2007	2007	2009	2009
- pășuni și fânețe	2429	2429	2429	2429	2429
- vii și livezi	12	12	12	10	10
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	922	922	922	922	922
Ape și bălți	64	64	64	64	64
Teren intravilan	108	108	108	108	108
Drumuri (km)	106	106	106	106	106
Neproductiv	66	66	66	66	66
Suprafața totală	5714	5714	5714	5714	5714

Sursa: Biroul Urbanism Primăria Comunei Sâncraiu

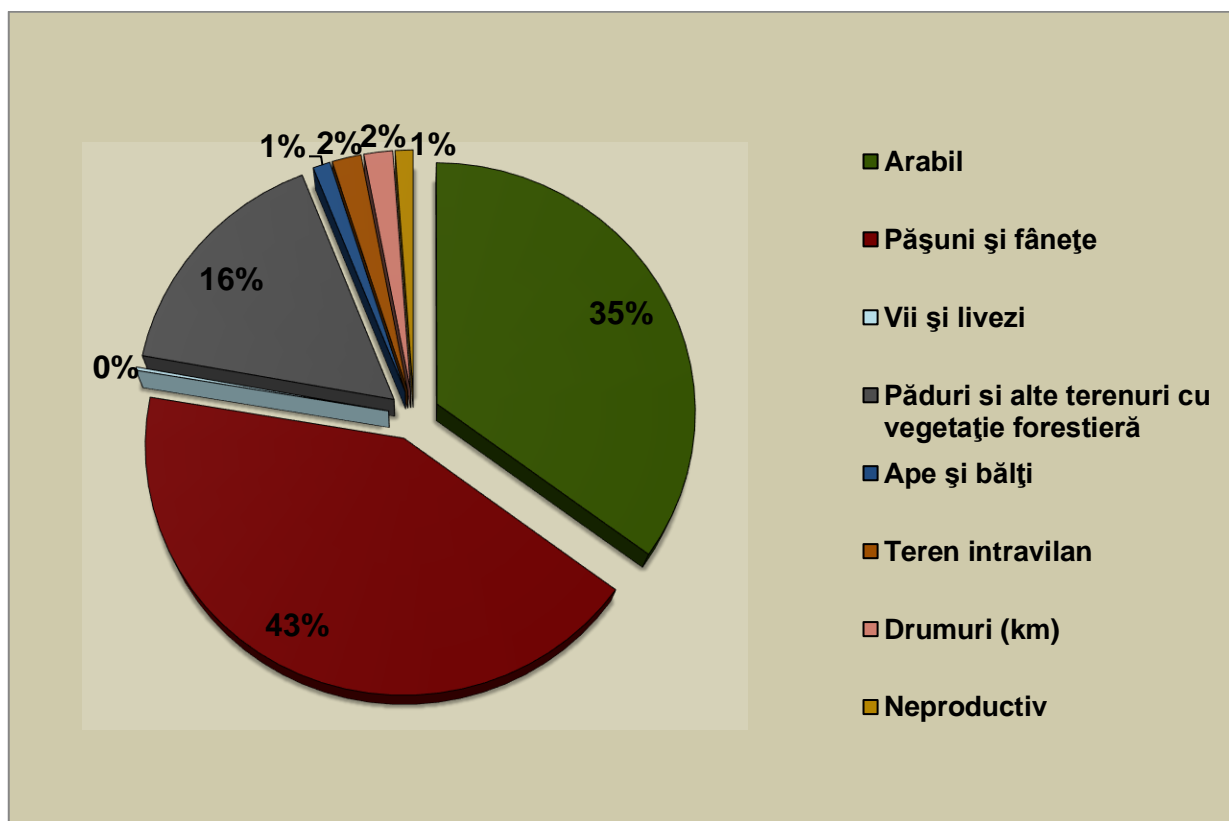
După cum se poate observa în tabelul de mai sus, suprafața agricolă totală este alcătuită din pășuni și fânețe în cea mai mare parte, teren arabil, vii și livezi într-un procent mai mic. Această distribuire a terenurilor agricole este în relație cu calitatea slabă a terenului arabil, comparativ cu solurile cu o productivitate agricolă crescută (ca de exemplu în Câmpia de Vest sau Câmpia Bărăganului), astfel că, creșterea animalelor este o activitate agricolă mai potrivită pentru această zonă.

Fondul forestier acoperă 922 hectare, ocupând locul al doilea în structura suprafeței administrative a comunei (16% din totalul suprafeței administrative) și este reprezentată de păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră. Aceasta se regăsește pe partea sud-vestică, muntoasă a comunei.

Luciul de apă care se află pe întinderea Comunei Sâncraiu este de 64 hectare, reprezentând 1% din suprafața totală a comunei și este alcătuit în principal de râul

Călata și afluenții acestuia, respectiv lacurile de o mărime mai mică de pe teritoriul comunei.

Graficul nr. 1 - Terenuri pe categorii de folosință

Sursa: Biroul Urbanism Primăria Comunei Sâncraiu

3.2.2. Fondul locativ al comunei

Terenul intravilan al Comunei Sâncraiu ocupă în prezent o suprafață de 327,17 hectare, echivalentul a 5,76% din total suprafață administrativă.

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici și altele), apartamente, încăperi de serviciu și alte încăperi locative în alte construcții utile pentru locuit. Fondul locativ pe forme de proprietate se divizează astfel: fondul locativ public, fondul locativ privat, fondul locativ cu forma de proprietate mixtă, proprietatea întreprinderilor mixte.

Tabel nr. 3 - Evoluția fondului locativ din Comuna Sâncraiu în perioada 2010-2019

Anul	Total locuințe (număr)	Proprietate privată (număr)	Proprietate publică (număr)	Total suprafață locuibilă (mp)	Suprafață locuibilă privată (mp)	Suprafață locuibilă publică (mp)
2010	995	990	5	40379	40199	180
2011	1026	1019	7	41972	41757	215
2012	1026	1019	7	41972	41757	215
2013	1026	1019	7	42144	41929	215
2014	1027	1020	7	42191	41976	215
2015	1027	1020	7	42275	42060	215
2016	1029	1022	7	42401	42186	215
2017	1029	1022	7	42449	42234	215
2018	1029	1022	7	42449	42234	215
2019	1028	1021	7	42412	42197	215

Sursa: INSSE Tempo Online

Conform datelor INS, în anul 2010 au existat un număr de 995 locuințe pe teritoriul comunei Sâncraiu, acestea având în total o suprafață de 40379 mp. În anii următori se poate observa o creștere atât a numărului de locuințe cât și a suprafeței totale construite, astfel că, în anul 2019 numărul locuințelor ajunge la 1028, cu o suprafață de 42412 mp. După cum se poate observa din tabelul de mai sus, creșterea are loc în cadrul proprietății private, atât din punctul de vedere al numărului de locuințe cât și a suprafeței, ultima modificare în privința proprietății private fiind înregistrată în 2011, când s-au adăugat două noi locuințe, suprafața crescând de la 180mp la 215mp.

Survey-ul² efectuat în iulie 2015 în cadrul elaborării strategiei de dezvoltare a comunei își păstrează relevanța ca urmare a faptului că suprafața totală locuibilă a crescut nesemnificativ, doar 137 mp și o locuință în plus, din anul 2015 până în anul 2019. În medie, locuințele locuite din comună au 3,2 camere de locuit, se întind pe o suprafață de 88 de mp, și au fost construite în anul 1963.

² Ideaconsult 2015, N=303, r=±5%

Există diferențe semnificative între localitățile aparținătoare comunei³. Astfel, în ceea ce privește numărul de camere mediu dintr-o locuință, localitățile Sâncraiu și Horlacea se situează la media de 2, 3 camere pe comună, Alunișu și Domoșu se situează sub această medie, cu 2,5 respectiv 2,8 camere într-o locuință, iar Brăișoru are cel mai mare număr mediu de camere într-o locuință, mai exact 4. În ceea ce privește suprafața locuințelor, se repetă situația de la numărul mediu de camere. Sâncraiu se situează foarte aproape de media comunală de 88 de mp, Domoșu și Alunișu se situează sub această medie, cu 82, respectiv 63 de mp, iar Horlacea și Brăișoru sunt peste media comunală de suprafață a locuințelor, cu 95, respectiv 121 de mp ca medie a suprafeței locuințelor. În ceea ce privește anul construirii locuințelor, toate satele aparținătoare dețin valori apropiate de media de 1963, ca an de construire a locuințelor.

Astfel, putem concluziona că există diferențe semnificative între satele aparținătoare comunei din punct de vedere al fondului locativ, Sâncraiu deține fondul locativ cel mai apropiat de mediul comunal (valorile sunt influențate și de numărul de chestionare aplicate, în raport cu numărul populației), în Alunișu și Domoșu găsim case mai mici ca suprafață și număr de camere, iar în Brăișoru casele sunt mai mari ca număr de camere și suprafață.

Tabelul nr. 4 - Fondul locativ

Fond locativ	Număr mediu camere	Suprafața medie a locuințelor (mp)	Anul mediu al construirii	Dimensiune medie camere	Suprafață locuibilă/ persoană (mp)	Persoane/cameră
Sâncraiu	3,2	87	1963	28	32	1,28
Brăișoru	4	121	1962	30	48	1,69
Alunișu	2,5	63	1965	26	29	1,31
Horlacea	3,2	95	1962	29	35	1,18
Domoșu	2,8	82	1965	31	32	1,13
TOTAL COMUNĂ	3,2	88	1963	29	33	1,28

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

³ Chiar dacă surveyul efectuat nu este reprezentativ pentru fiecare localitate în parte, ci numai la nivelul comunei, datele obținute ne arată principalele tendințe.

Comparativ, în mediul rural al județului Cluj numărul mediu de camere într-o locuință este de 2,44, conform datelor INS. Suprafața medie, în metrii pătrați a locuințelor din mediul rural al județului Cluj este de 46,47 mp, iar suprafața medie a camerelor este de 19 mp. Astfel, putem concluziona faptul că satele aparținătoare comunei Sâncraiu au un fond locativ de o calitate superioară celui din mediul rural clujean, atât în ceea ce privește suprafața medie a locuințelor, cât și în aspecte precum numărul de camere și suprafața medie a acestora. Acest avantaj al comunei este exploatat prin numărul mare de pensiuni și activități turistice. Practic fondul locativ dezvoltat a fost o cauză/condiție care a favorizat dezvoltarea turismului, iar un efect al turismului este dezvoltarea în continuare a fondului locativ.

3.2.3. Infrastructura comunei

Infrastructură de acces și transport

Infrastructura de transport rutier a comunei este formată din DN 1 și DN 1R, care realizează legătura Comunei Sâncraiu cu municipiul Cluj-Napoca, din DJ 103J, care străbate comuna de la est la vest, intersectând DC 126 în interiorul localității Sâncraiu. Aceste drumuri sunt foarte importante pentru circulație, importanța sporită atât de numărul mare de navetiști care folosesc aceste drumuri, cât și de numărul mare de turiști care vizitează localitatea. Rețeaua de străzi mici, parcuri, trotuare, administrată de Consiliul Local Sâncraiu, este în prezent în lungime de 21,8. km, din care 13,1 km drumuri comunale.

Starea tehnică a drumurilor în Comuna Sâncraiu este foarte bună, 100% din drumuri fiind asfaltate. Accesul pietonal este dezvoltat în localitatea Sâncraiu (toate străzile au trotuare modernizate: asfaltate, pavate), însă nu sunt amenajate trotuare în satele aparținătoare (Alunișu, Brăișoru, Domoșu, Horlacea), acostamentele sunt amenajate din piatră și balast. În ceea ce privește sistemul de colectare și evacuare a apei pluviale aferente drumurilor, acesta este modernizat, având instalate rigole perete. În aceste condiții, se realizează un drenaj corespunzător al apelor pluviale și prin urmare starea drumurilor nu este direct afectată de apele pluviale.

Tabel nr.5 - Detalierea structurii rețelei de drumuri din Comuna Sâncraiu

Categorie drum	Lungime drumuri (km)			
	Total (km), din care:	Drumuri asfaltate	Drumuri de pământ	Drumuri Reabilitate* / modernizate in perioada 2008-2013
Drum comunal	13,1	13,1	-	8
Drum vicinal	-	-	-	-
Străzi	8,7	8,7	-	8,7
TOTAL	21,8	21,8	-	16,7

Sursa: Biroul Urbanism, Comuna Sâncraiu

Transport feroviar în Comuna Sâncraiu nu există, cea mai apropiată stație feroviară fiind în orașul Huedin, la circa 6 km.

Transportul public de persoane interjudețean Cluj, respectiv transportul de călători spre celelalte localități vecine este asigurat de mai mulți operatori, cu mașinile din dotare: autocare, autobuze, microbuze. Pe teritoriul Comunei Sâncraiu sunt amenajate stații de autobuz. În prezent în Comuna Sâncraiu sunt amenajate 14 locuri de parcare în regim public.

Alimentare cu apă și rețeaua de apă uzată

Sursa principală de apă a Comunei Sâncraiu, o constituie apa subterană, alimentarea cu apă realizându-se prin rețeaua de apă. Serviciul de alimentarea cu apă potabilă și sistemul de canalizare este prestată de S.C. COMPANIA DE APĂ SOMEȘ S.A. CLUJ.

Apa subterană este colectată într-un depozit de 4 rezervoare cu o capacitate de 100 mc, 100 mc, 50 mc și 150 mc, capacitatea totală fiind de 400 mc. Potabilizarea apei se face printr-o clorinare înainte de depozitare. Rețeaua de alimentare cu apă are o lungime totală de 24,63 km și a fost pusă în funcțiune în 1996 și 2011. Toate locuințele sunt racordate la sistemul de alimentare cu apă, adică un procent de 100% din populație are acces la rețeaua publică de alimentare cu apă. În anul 2014, consumul mediu de apă potabilă în comună a fost de 115 mc/zi. Ordinul ministrului sănătății 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației, prevede, între altele, cantitatea minimă de apă pe zi pentru un locuitor, care trebuie să fie de minim 50 litri (în scopul acoperirii necesarului fiziologic, igienei individuale și pregătirii hranei), acest minim este asigurat și depășit în comună, unde cantitatea de apă pe zi pentru un locuitor este de 74,6 litri.

În prezent, rețeaua de canalizare este realizată în fiecare localitate a comunei, având o lungime totală 26,41 km. Rețeaua de canalizare în localitatea Sâncraiu s-a realizat în 2008, iar în celelalte sate în anul 2011. Epurarea apelor uzate se realizează astfel: apele uzate ale localităților Sâncraiu, Alunișu și Brăișoru sunt epurate de stația de monobloc din localitatea Sâncraiu (realizat în anul 2008), iar din localitățile Domoșu și Horlacea în stația de epurare a orașului Huedin. Rețeaua de colectare a apelor pluviale din Comuna Sâncraiu este formată din șanțuri și rigolele perete de scurgere a apelor pluviale.

În ceea ce privește gospodăriile, respectiv echiparea acestora cu elementele de infrastructură sus menționate, în 75% dintre gospodăriile din comună fiecare membru de familie are cameră proprie, în 93% dintre gospodării există instalație de apă în casa de locuit, în 87,5% dintre gospodării există baie cu instalații sanitare, în 51% dintre gospodării există încălzire centrală (folosind lemne de foc, deoarece comuna nu are acces la rețeaua națională de gaze). Totodată, 86,5% din gospodării dețin și folosesc mașină de spălat, respectiv 15,8% din gospodării dețin mașină de spălat vasele.⁴ La nivel național, conform datelor INS și Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 o treime din populația țării nu dispune de apă curentă în locuință, în o treime din locuințele ocupate nu există baie cu instalații sanitare. Diferențe semnificative între satele aparținătoare se înregistrează în cazul procentului locuințelor dotate cu încălzire

⁴ Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

centrală, unde satele Alunișu (21,7%), Brăișoru (26,3%) și Horlacea (40%) se situează sub media pe comună de 51%.

Rețeaua de iluminat public

Sistemul de iluminat public reprezintă ansamblul format din puncte de aprindere, cutii de distribuție, cutii de trecere, linii electrice de joasă tensiune subterane sau aeriene, fundații, stâlpi, instalații de legare la pământ, console, corpuri de iluminat, accesorii, conductoare, izolatoare, cleme, armături, echipamente de comandă, automatizare și măsurare utilizate pentru iluminatul public.

Rețeaua de iluminat public din Comuna Sâncraiu aparține Consiliului Local. În anul 2015 cuprindea 405 corpuri de iluminat, dintre care cele pe LED 403 bucăți și economice 2 bucăți. În 2018 a fost semnat un contract de extindere a rețelei electrice cu 846 m, și montare a 30 de lampadare⁵. Cu aceste echipamente, teritoriul centrului de comună și a satelor aparținătoare este iluminată, în prezent nu există probleme în această privință.

Poșta și telecomunicații

Pe teritoriul Comunei Sâncraiu funcționează 1 oficiu poștal. Comuna este conectată la serviciile de telefonie fixă TELEKOM și S.C. RDS&RCS S.R.L, respectiv la serviciile de telefonie mobilă pentru toate zonele din localitate - VODAFONE, ORANGE, TELECOM, RDS (care însă au o acoperire necorespunzătoare, nu este semnal pe tot teritoriul comunei). În ceea ce privește serviciile de televiziune, servicii de televiziune prin satelit sunt asigurate de DOLCE , iar televiziunea prin cablu de S.C. RDS&RCS S.R.L.

Rețeaua de internet este asigurată de TELEKOM, respectiv S.C. RDS&RCS S.R.L. În ceea ce privește populația comunei, 90,4% dintre gospodării dețin telefoane mobile, 53% dețin calculatoare, laptopuri în gospodărie, și 49,5% din gospodăriile din comună au conexiune la internet. Astfel putem afirma că populația comunei Sâncraiu folosește în mod activ rețelele de telecomunicații existente.

⁵ Licitatie: <http://e-licitatie.ro/pub/direct-acquisition/view/102094631> și Contract: http://www.sancraiu.ro/ro/actualitati/Lampadare_in_Comuna_Sancraiu.pdf

3.3. Mediul înconjurător

3.3.1. Calitatea mediului (apă, aer, sol)

Conform art. 1. al Ordinului nr. 1552 din 03/12/2008 pentru aprobarea listei localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole, județul Cluj este cuprins în anexa acestui ordin cu 40 de localități declarate ca zone vulnerabile la poluarea cu nitrați. Comuna Sâncraiu nu este în această listă, agricultura nu se practică la o scară intensivă la nivelul comunei, nivelul de poluare cu nitrați se încadrează în limitele admise. Totodată, în cadrul elaborării strategiei nu s-au identificat alte surse de poluare de amploare.

3.3.2. Managementul deșeurilor

Primăria Sâncraiu, prin Hotărârea Consiliului Local Sâncraiu, a atribuit contractul de gestiune nr: 630, din 01.03.2021 către societatea Hareti Prest SRL, pe o perioadă de un an.

Comuna Sâncraiu, prin Hotărârea Consiliului Local nr. 17/26.03.2009, s-a asociat cu alte localități din județul Cluj, în „Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (A.D.I.) Eco-Metropolitan Cluj” în vederea elaborării unui proiect cu finanțare externă, privind managementul deșeurilor. Astfel, în prezent, în județul Cluj se află în derulare proiectul „Sistemul Integrat de Management al Deșeurilor în județul Cluj”, finanțat prin POS Mediu 2007-2013. Contractul a fost semnat în 2009 și prin acest proiect se vor achiziționa pubele necesare pentru dotarea gospodăriilor din întregul județ, containere pentru colectarea separată a materialelor reciclabile la compactoare și autospeciale pentru transportarea deșeurilor, vor fi construite stații de sortare, transfer și compostare, urmând să fie închise și ultimele depozite neconforme.

În acest moment societatea Hareti Prest SRL desfășoară activități de colectare și transport deșeurii menajere, deșeurile colectate de la populația din Comuna Sâncraiu. Autoritățile locale din Comuna Sâncraiu fac eforturi în ceea ce privește aplicarea legislației privind protecția mediului, precum și oferirea unei educații ecologice tuturor locuitorilor comunei. Sursele de deșeurii din Comuna Sâncraiu sunt: deșeurii menajere

provenite de la populație și agenții economici, deșeuri stradale, deșeuri din grădini, spații verzi, parcuri.

3.3.3. Spațiile verzi

Spațiile verzi de pe teritoriul comunei sunt de două tipuri: spațiile verzi publice, respectiv grădinile, curțile private, care la rândul lor au o contribuție semnificativă la calitatea aerului, apei, solului din comună, la calitatea mediului înconjurător în general.

Spațiile verzi publice, respectiv tipurile acestora se regăsesc în tabelul de mai jos.

Tabel nr.7 - Repartiția spațiilor verzi

Tipuri de spații verzi	
Spații verzi publice cu acces nelimitat	Parcul central din localitatea Sâncraiu
	Parcul Sfântu Ștefan din localitatea Sâncraiu
	Parcul din localitatea Alunișu
Spații verzi publice cu acces limitat	Nu există.

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

3.4. Capital uman, demografie, educație, cultură și sănătate

3.4.1. Demografie

Reperetele demografice ale comunei Sâncraiu reprezintă elemente de interes major pentru definirea obiectivelor strategice și a planurilor de acțiune pe termen mediu și lung. Datele demografice provin din trei surse: Recensământul Populației și a Locuințelor 2011, Reactualizarea RLP prin Serviciului de Evidență a Populației și datele INS Tempo

cu privire la populația după domiciliu. Recensământul Populației și a Locuințelor prin Serviciul de Evidență a Populației reprezintă actualizarea datelor recensământului după publicarea rezultatelor finale a acestora. Între cele două serii de date există de multe ori diferențe semnificative, astfel am încercat să sintetizăm, să corelăm datele disponibile, pentru a putea reda cu o exactitate cât mai mare profilul demografic real al populației din comuna Sâncraiu. La aceste două surse de date am adăugat datele disponibile cu privire la populația după domiciliu, pentru ultimii 10 ani.

Tabel nr.8 - Populația stabilă din mediul rural al județului Cluj, Populația Comunei Sâncraiu, după domiciliu

Localitatea	Populație stabilă (număr persoane)		
	RPL 2011	Reactualizare RPL 2014 prin serviciul de evident a populației	
COMUNA SÂNCRAIU	1633	1541	
Anul	Populație Sâncraiu (după domiciliu)		
	Femei	Bărbați	Total
2011	882	779	1661
2012	876	777	1653
2013	860	764	1624
2014	863	756	1619
2015	842	741	1583
2016	837	729	1566
2017	834	731	1565
2018	827	717	1544
2019	835	720	1555
2020	821	708	1529

Sursa: (1)Recensământul populației 2011 și actualizat de la Serviciul de Evidență a Populației, (2)INSSE Tempo Online

În tabelul de mai jos este distribuirea populației după etnii, unde putem constata componența cosmopolită a localității, precum și potențialul multicultural pe care comunitatea locală îl poate fructifica prin activități turistice și culturale.

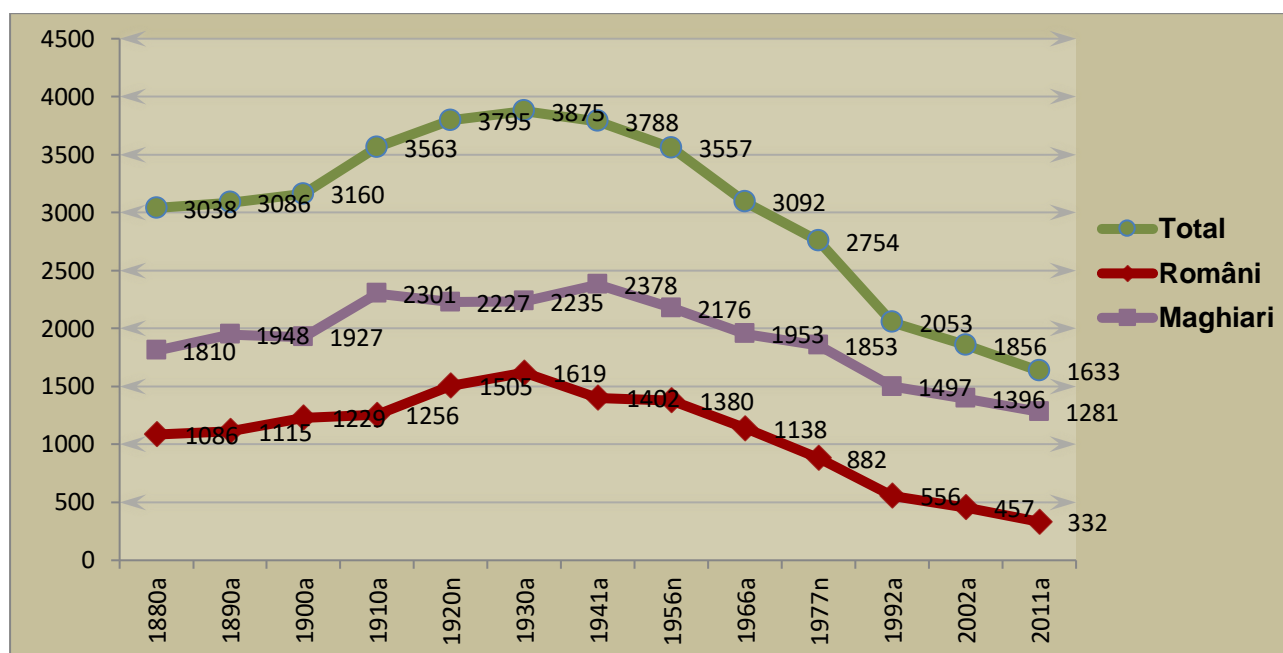
Tabelul nr. 9 - Populația după etnii

An	Total	Români	Maghiari	Germani	Altele total	Evrei	Romi	Slovaci
1880a	3038	1086	1810	5	32+105	.	.	-
1890a	3086	1115	1948	8	15	.	.	1
1900a	3160	1229	1927	3	1	.	.	-
1910a	3563	1256	2301	6	-	.	.	-
1920n	3795	1505	2227	11	52	48	.	.
1930a	3875	1619	2235	1	20	15	-	-
1941a	3788	1402	2378	1	7	6	-	-
1956n	3557	1380	2176	1	-	-	-	-
1966a	3092	1138	1953	-	1	-	-	1
1977n	2754	882	1853	-	19	-	17	-
1992a	2053	556	1497	-	-	-	-	-
2002a	1856	457	1396	-	3	-	-	-
2011a	1633	332	1281	-	19	-	-	-

Sursa: Varga Árpád: Erdély etnikai és felekezeti statisztikája (1850-1992), Recensământul Populației și al locuințelor (2011)

Datele prezentate pot fi vizualizate și în diagrama de mai jos.

Graficul nr. 2 - Populația după etnie

Sursa: Varga Árpád: Erdély etnikai és felekezeti statisztikája (1850-1992), Recensământul Populației și al Locuințelor (2002 și 2011)

Densitatea populației în Comuna Sâncraiu este de 26,72 locuitori/kmp, situându-se mult sub media pe județ (110,76 locuitori/kmp), respectiv sub media mediului rural din Cluj.

După etnie, locuitorii din Comuna Sâncraiu sunt în proporție de 78,4% maghiari (1281 persoane) și 19,7% reprezintă populația de etnie română (332 persoane). Majoritatea populației de etnie română se concentrează în satul Brăișoru, însă există un număr semnificativ de români și în satele Alunișu, respectiv în centrul de comună Sâncraiu. Nu există în comună o populație aparținătoare minorității rome. La recensământul din octombrie 2011, înregistrarea etniei, limbii materne și a religiei s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recensate. Pentru persoanele care nu au vrut să declare aceste trei caracteristici, precum și pentru persoanele pentru care informațiile au fost colectate indirect din surse administrative, informația nu este disponibilă pentru aceste caracteristici. Numărul acestor persoane în comună însă este unul mic, nesemnificativ pentru aspectele sus amintite.

Comparativ cu recensământul anterior situația este una negativă. În 2002 populația comunei a fost de 1856 de persoane, astfel că până în 2011 s-a înregistrat o scădere de 223 de persoane, adică 12% a populației din 2002. În ceea ce privește distribuția populației pe etnii, s-a accentuat procentul majoritar al populației maghiare, în 2002 distribuția populației pe etnii a fost următoarea: maghiari – 1396 persoane, 75,2%, români 457 persoane, 24,6%. Între cele două recensământuri procentul populației de etnie română a scăzut deci de la 24,6% la 19,7%, cu 5 procente. Acest fapt se explică prin vârsta înaintată și natalitatea scăzută a populației din Brăișoru și Alunișu, satele unde se concentrează populația de etnie română din comună.

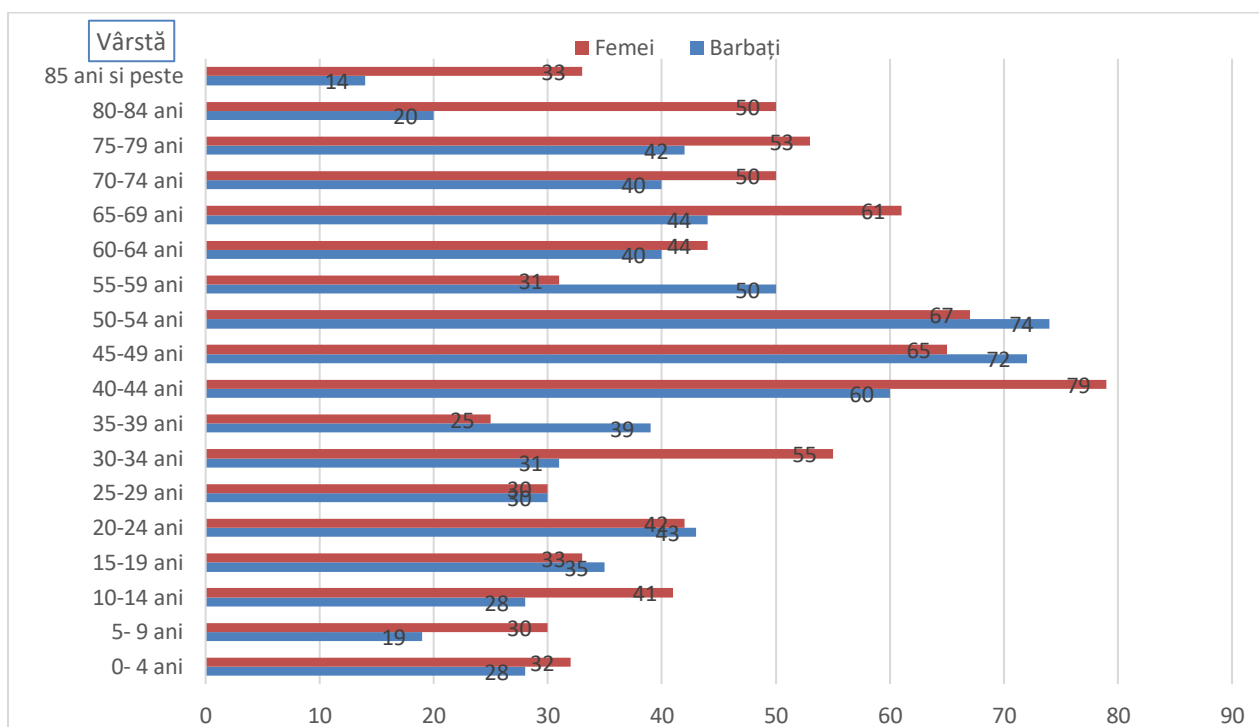
În medie, o gospodărie din comuna Sâncraiu este formată din 2,95 de persoane⁶. Se înregistrează mici diferențe în ceea ce privește satele aparținătoare comunei, în felul următor: Sâncraiu 3,01 de persoane într-o gospodărie, Domoșu 2,80 de persoane într-o gospodărie, Horlacea 3,32 de persoane într-o gospodărie, Alunișu 2,34 de persoane într-o gospodărie, iar în satul Brăișoru locuiesc în medie 2,78 de persoane într-o gospodărie. Media mai mică de persoane într-o gospodărie în cazul de față în satele Alunișu și Brăișoru se datorează îmbătrânirii populației.

Împărțirea populației pe grupe de vârstă

Pentru realizarea arborelui vârstelor am folosit cele mai recente date disponibile, mai exact numărul populației după domiciliu, datele fiind furnizate de către INS.

⁶ Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Graficul nr. 3 - Arborele vârstelor, după domiciliu, sex și vârstă

Sursa: INSSE, serii de timp TEMPO ONLINE – 1 Ianuarie 2021

Concluziile principale din diagrama de mai sus sunt următoarele:

- Populația de sub 15 ani este semnificativ mai mică decât segmentul de populația de peste 60 ani.
- Populația, de sub 25-40 de ani este semnificativ mai mică decât cea cu vârsta cuprinsă între 40-55 de ani.
- În cazul populației de peste 65 de ani ponderea femeilor este cu mult mai ridicată decât cea a bărbaților, cauza acestui fenomen este diferența între durata medie a vieții⁷ pentru femei și bărbați,
- Există o fluctuație semnificativă în ceea ce privește grupele de vârstă 40-55 de ani, 55-65 de ani, respectiv peste 65 de ani. Această fluctuație se regăsește și la nivel național și este cauzată de înăsprirea legislației în domeniul avorturilor în perioada comunistă, care a avut ca rezultat generația "decreștelor" (de exemplu în

⁷ Durata medie a vieții reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou născut, dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință.

urma decretului din 1966, în anul următor natalitatea la nivel național s-a dublat, între 1967-1972 s-au născut peste 2 milioane de copii), cei aflați în grupa de vârstă 35-50 ani. Este important de menționat scăderea dramatică a natalității înainte de aceste decrete, astfel se explică dimensiunea redusă a grupei de vârstă 50-59 ani.

- Există un dezechilibru semnificativ între genuri în grupele de vârstă, 30-34 ani, 35-39 ani, 40-44 ani și respectiv 55-59 ani, cauza probabilă a acestui fapt fiind migrația la grupele de vârstă de peste 30 de ani.

Mișcarea naturală a populației

Mișcarea naturală a populației cuprinde date și indicatori despre natalitate, mortalitate respectiv nupțialitate, ceea ce creionează principalele aspecte cu privire la evoluția populației în viitor.

Tabel nr. 10 - Mișcarea naturală a populației (număr persoane)

An	Născuți vii			Decedați			Sporul natural		
	Jud. Cluj	Jud. Cluj - rural	Com. Sâncraiu	Jud. Cluj	Jud. Cluj - rural	Com. Sâncraiu	Jud. Cluj	Jud. Cluj - rural	Com. Sâncraiu
2010	6839	2230	13	7894	3537	24	-1055	-1307	-11
2011	6304	2062	8	7766	3439	35	-1462	-1377	-27
2012	6449	2319	11	8025	3509	21	-1576	-1190	-10
2013	6378	2230	11	7786	3326	28	-1408	-1096	-17
2014	6268	2251	8	7811	3306	31	-1543	-1055	-23
2015	7058	2449	5	8274	3525	27	-1216	-1076	-22
2016	7275	2666	16	7895	3397	24	-620	-731	-8
2017	7524	2915	11	8160	3496	20	-636	-581	-9
2018	7308	2699	10	8208	3417	18	-900	-718	-8

2019	7347	2738	8	7999	3439	39	-652	-701	-31
2020	6667	2058	16	9229	3888	21	-2562	-1830	-5

Sursa: *INSSE Tempo online*

După cum se poate vedea în tabelul de mai sus, la nivelul județului Cluj, în ultimii ani numărul nou-născuților este pe un trend ascendent, mai puțin anul 2020, când se înregistrează o scădere semnificativa, cu un număr apropiat de cel înregistrat în 2010. Astfel, în 2015 observăm o creștere semnificativa a numărului de nou născuți cu 790 mai mulți decât în 2014. Pe de altă parte anul 2020 a înregistrat o scădere de 680 nou născuți față de 2019. Partea rurală a județului a înregistrat, între 2015-2019 un trend de creștere, cu mici oscilații, însă putem sesiza o scădere a numărului de nou născuți de 680 în 2020, ceea ce conturează faptul că scăderea numărului de nou născuți la nivelul județ este doar în mediul rural. În ceea ce privește comuna Sâncraiu, valorile înregistrate sunt între 8-16, cu o medie 12,2 nou născuți pe an între 2016-2020. Pentru comparație, media pe an a nou născuților pentru 2010-2015 este de 9,3.

Numărul decedațiilor este peste numărul nou-născuților în toate cele trei unități administrative analizate (județul Cluj, partea rurală a județului Cluj, respectiv comuna Sâncraiu), astfel că sporul natural este unul negativ. Județul Cluj pierde aproape 700 de persoane anual din cauza sporului natural negativ, majoritatea acestei pierderi înregistrându-se în mediul rural. În comuna analizată sporul natural negativ pentru perioada 2016-2020 duce la o pierdere de populație între 5 și 31 de persoane anual, cu o medie în scădere, de la 17,6 la 12,2.

Pentru a obține o imagine mai explicită asupra fenomenelor demografice am calculat rata brută de natalitate și rata generală de fertilitate. Am calculat, de asemenea acești indicatori pentru județul Cluj și mediul rural al județului, pentru a avea un punct de comparație.

În tabelul de mai jos se pot observa valorile înregistrate pentru anul 2020 în cazul indicatoarelor legate de natalitate:

Tabelul nr. 11 – Natalitate

	Născuți vii	Populație	Femei 15-49	Rata brută de natalitate	Rata generală de fertilitate

Sâncraiu	16	1529	338	10.46	47,33
Cluj	6667	737992	177190	9.03	37.62
Cluj Rural	2058	257559	60198	7.99	34,18

Sursa: *INSSE Tempo online, calcule proprii*

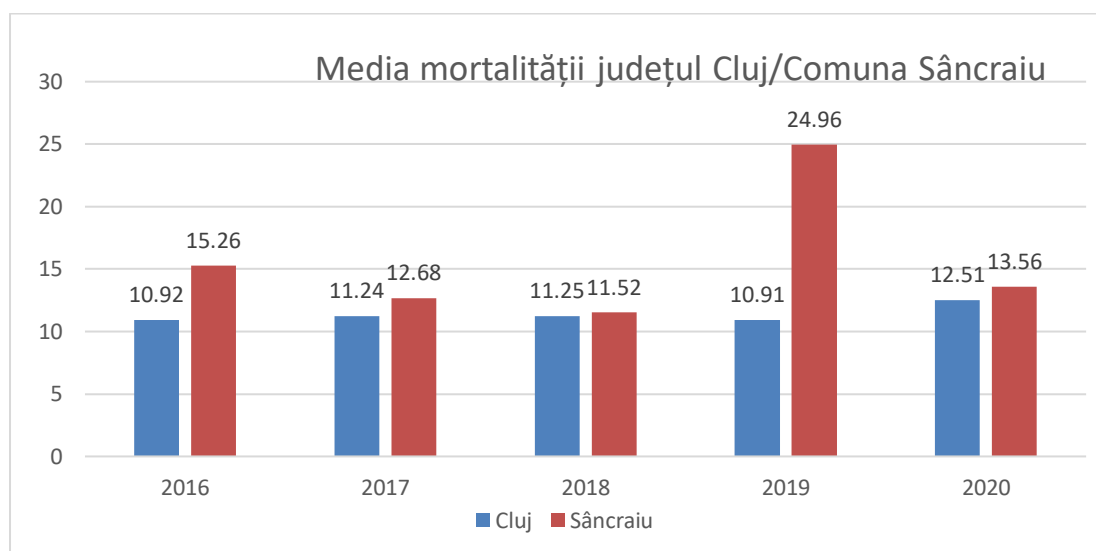
Numărul populației este cel înregistrat de INS la data de 1 ianuarie 2020 numărul populației de la mijlocul anului pentru care se calculează indicatorul fiind cel mai potrivit din punct de vedere metodologic pentru calcularea acestor indicatori.⁸ Rata brută de natalitate ne arată numărul de născuți vii aferent pentru o populație de 1000 de persoane. Se poate observa faptul că comuna Sâncraiu are o rată brută de natalitate ușor peste media județului și cu aproape 3% peste partea rurală a acestuia. În schimb, rata generală de fertilitate (numărul născuților vii aferenți la 1000 de persoane de sex feminin, cu vârstă activă din punct de vedere al natalității, 15-49 de ani), este mult mai mare decât situația pentru județul Cluj și situația la nivelul mediului rural din Cluj. Astfel, la 1000 de femei de vârstă activă din punct de vedere al natalității, în mediul rural al județului Cluj revin 34,1 de născuți vii, în județ 37,6, în timp ce în comuna Sâncraiu acest indicator este de 47,3 născuții vii la 1000 de femei cu vârsta între 15-49 de ani. Practic, conform indicatorilor, în anul 2020 în județul Cluj 1000 de persoane de sex feminin cu vârsta cuprinsă între 15-49 de ani au născut în total 37,6 de copii, în mediul rural al județului 1000 de persoane de sex feminin cu vârsta cuprinsă între 15-49 de ani au născut în total 34,1 de copii, iar în comuna Sâncraiu 1000 de persoane de sex feminin cu vârsta cuprinsă între 15-49 de ani au născut în total numai 47,3 copii. Rata mare de fertilitate pentru Comuna Sâncraiu reprezintă mai de graba o excepție întrucât numărul de nou născuți în 2020 este de 16 (vezi Tabel nr. 10), în 2019 de 8, iar în 2018 de 10.

În ceea ce privește mortalitatea, comuna analizată se situează peste media județeană. Mai jos poate fi observat graficul și tabelul care prezintă media mortalității pentru ultimii 5 ani. Putem sesiza o tendință de scădere a ratei de mortalitate din Comuna Sâncraiu, cu excepția anului 2019. La nivelul județului Cluj media mortalității în ultimii ani se menține constantă, în jurul valori de 11 morți la 1000 de persoane. Anul

⁸ Veres Valér: *Demográfia és népességszociológia, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2006*

2020 reprezintă o creștere medie de 1,5 morți la 1000 de locuitori, cel mai probabil ca urmare a pandemiei.

Graficul nr. 4 - Media mortalității județul Cluj și Comuna Sâncraiu

Sursa: INSSE Tempo online, calcule proprii

Migrație

În afară de mișcarea naturală, surprinsă prin natalitate, mortalitate, spor natural și rata generală de febrilitate, migrația și fenomenele care decurg din aceasta au un efect important asupra populației. Sosirile cu domiciliul, respectiv plecările cu domiciliul din localitate sunt înregistrate de autoritățile competente, iar pe baza acestor date putem obține o imagine per ansamblu asupra migrației, a mișcării populației la nivel local. De menționat însă faptul că autoritățile competente nu reușesc să înregistreze toate acele persoane care și-au schimbat domiciliul, din această cauză în survey-ul realizat în 2015 (analiza rămâne relevantă ca urmare a faptului că nu s-au înregistrat schimbări semnificative în structura populației) include și elemente despre migrația populației.

În ceea ce privește numărul de sosiri, respectiv plecări cu domiciliul, inclusiv migrația externă (în/din alte state), datele de mai jos ne oferă o imagine despre acest fenomen.

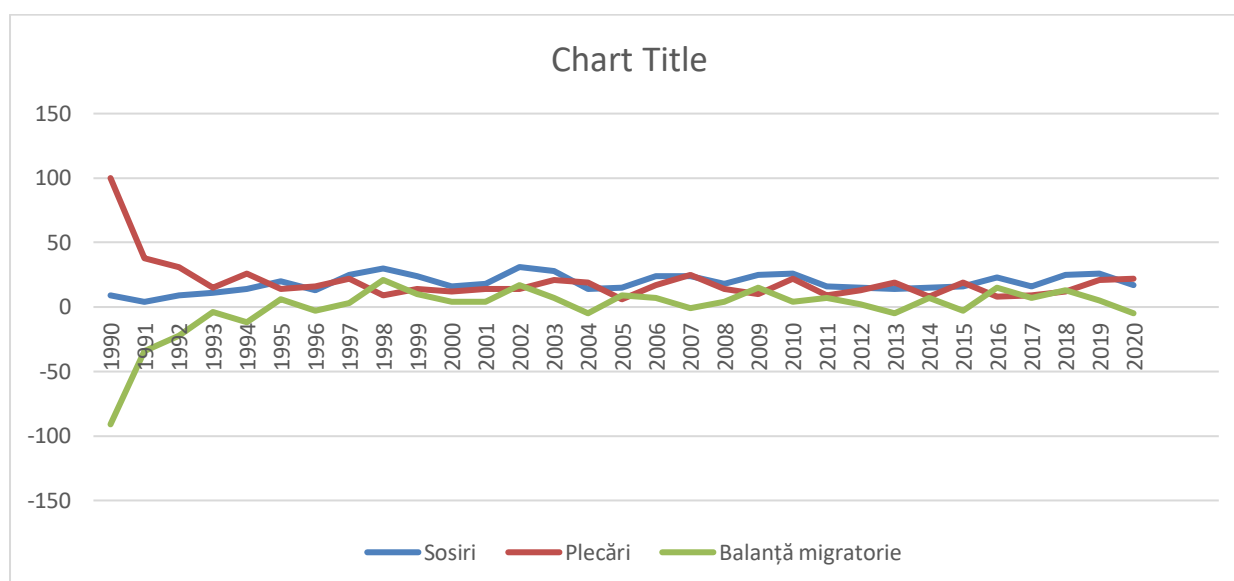
Tabelul nr. 12 - Balanța migratorie 1990-2020

An	Sosiri	Plecări	Balanță migratorie	An	Sosiri	Plecări	Balanță migratorie
1990	9	100	-91	2006	24	17	7
1991	4	38	-34	2007	24	25	-1
1992	9	31	-22	2008	18	14	4
1993	11	15	-4	2009	25	10	15
1994	14	26	-12	2010	26	22	4
1995	20	14	6	2011	16	9	7
1996	13	16	-3	2012	15	13	2
1997	25	22	3	2013	14	19	-5
1998	30	9	21	2014	15	8	7
1999	24	14	10	2015	16	19	-3
2000	16	12	4	2016	23	8	15
2001	18	14	4	2017	16	9	7
2002	31	14	17	2018	25	12	13
2003	28	21	7	2019	26	21	5
2004	14	19	-5	2020	17	22	-5
2005	15	6	9				

Sursa: INSSE Tempo online, calcule proprii

Astfel, din tabelul de mai sus se poate observa faptul că la începutul anilor 90 comuna analizată a suferit o pierdere semnificativă a populației datorată migrației. O parte însemnată a persoanelor, profitând de noile oportunități de mobilitate apărute cu căderea regimului comunist, au plecat în Ungaria și ulterior și-au stabilit domiciliul în această țară. După 1995 această migrație masivă a încetat, iar până în 2020, anul din care sunt disponibile cele mai recente date, balanța migratorie a comunei este una pozitivă, numărul sosirilor cu domiciliul în comună o depășește pe cea a plecărilor. Acest trend poate fi vizualizat și în graficul de mai jos.

Graficul nr. 5 – Sosiri, plecări și balanță migratorie. Raportare la domiciliul în comuna Sâncraiu

Sursa: *INSSE Tempo online, analiza proprie*

Însumând datele migrației în perioada 1990-2020, comuna Sâncraiu a pierdut anual 19,3 persoane, în timp ce anual s-au alăturat comunei o medie de 18,7 persoane pe an, media fiind de -0,58 persoane pe an. Dacă eliminăm însă din calcule perioada 1990-1994, timp în care s-a înregistrat plecarea mai multor persoane în Ungaria, indicatorii se schimbă în direcție pozitivă. În perioada 1995-2020 comuna a câștigat anual 5,5 de persoane. Conform datelor INS cu privire la migrație putem concluziona faptul că, UAT Sâncraiu are o balanță migratorie pozitivă în ultimii 25 de ani, practic, scăderea numărului populației se datorează mișcării naturale a populației, și nu mișcării migrației.

Pe lângă datele despre migrație obținute de la INS, survey-ul efectuat în comună pentru a fundamenta empiric strategia de dezvoltare ne oferă câteva date mai amănunțite despre migrație, respectiv despre atitudinile și experiențele populației în acest domeniu.

Astfel, aproape 20% din populație a lucrat în cursul vieții cel puțin o dată în străinătate, și aproape 59% din populație a călătorit în străinătate cu alt scop decât ocuparea unui loc de muncă (călătorie, turism, sănătate etc.). Un procent de 34% dintre gospodăriile din Sâncraiu au cel puțin un membru care a lucrat în străinătate pe parcursul vieții, în timp ce în 54% din gospodării există cel puțin un membru care a fost în afara granițelor țării cu alt scop decât cel de a ocupa un loc de muncă. În aceste aspecte nu există diferențe semnificative între satele aparținătoare comunei.

În ceea ce privește intenția de a pleca din comună, 11,2% din populația are în vedere să migreze pentru o durată de câteva săptămâni sau luni într-o altă localitate pentru a ocupa un loc de muncă, 7,3% din populație are în vedere să migreze pentru o durată de câțiva ani într-o altă localitate pentru a ocupa un loc de muncă și 4,3% din populație are în vedere să migreze într-o altă localitate și să se stabilească definitiv acolo. Comparativ, 13,2% din populație are în vedere să migreze pentru o durată de câteva săptămâni sau luni în străinătate pentru a ocupa un loc de muncă, 5,9% din populația are în vedere să migreze pentru o durată de câțiva ani în străinătate pentru a ocupa un loc de muncă, și 2,6% din populație are în vedere să emigreze definitiv din țară. Țările în care ar pleca cei cu această intenție sunt, în ordinea preferințelor, Marea Britanie, Germania, Ungaria, Olanda și Spania. Dintre satele aparținătoare, populația satului Brăișoru este cel mai dispus la migrație, chiar dacă nu există o legătură puternic semnificativă din punct de vedere statistic, rata celor care sunt dispuși să plece din comună este de trei ori mai mare în satul Brăișoru decât media pe comună a acestor aspecte.

Drept concluzie, atât mișcarea naturală cât și cea migratorie a populației are un efect însemnat asupra structurii pe grupe de vârstă a populației. Arborele vârstelor este unul dezechilibrat, generațiile tinere sunt mult mai mici ca dimensiune decât cele de vârstă mijlocie, populația comunei este un bătrână, astfel în viitor pot apărea probleme în ceea ce privește numărul și structura populației, și implicit natalitatea, structura forței de muncă etc. Numărul mic al născuților vii, respectiv numărul mai mare a celor decedați conduc la un spor natural negativ însemnat. Numărul mic al femeilor de vârstă activă din punct de vedere al natalității reprezintă o problemă. Migrația a reprezentat o problemă în

trecut, însă în prezent, conform datelor INS, nu se înregistrează pierderi de populație din cauza migrației.

3.4.2. Educație

Educația și nivelul de educație este un element cheie în descrierea capitalului uman a comunei Sâncraiu. Analiza poate fi dezvoltată pe două paliere: infrastructura de educație și atitudinile populației despre educație în general, respectiv nivelul de educație a populației.

Nivel de educație

În ceea ce privește nivelul de educație a populației, tabelul de mai jos ne oferă informații despre acesta. Informațiile sunt disponibile despre populația stabilă de 10 ani și peste a comunei. Cele mai noi și relevante date sunt cele obținute în urma Recensământului populației din 2011.

Tabel nr. 13 - Nivelul de educație a populației din Comuna Sâncraiu pe genuri

Com. Sâncraiu	Populația stabilă de 10 ani și peste TOTAL	NIVELUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITE									
		Superior		Post-liceal și de maiștri	Secundar			Primar	Fără școală absolvită		
		Total	din care:		Total	Superior			Inferior (gimnazial)	Total	din care:
			Universitar de licență	Liceal		Profesional și de ucenici	Persoane analfabete				
Total, din care:	1512	126	115	36	1172	336	250	586	120	58	5

Masculin	721	59	54	15	573	137	195	241	50	24	2
Feminin	791	67	61	21	599	199	55	345	70	34	3

Sursa: Recensământul populației 2011

Cea mai mare parte a populației a terminat studii de nivel secundar, în total 77,5%, care se împarte în felul următor: 22,2% din populația comunei a terminat studii de nivel liceal, 16,5% școala profesională sau de ucenici, și 38,7% școala gimnazială. Rata celor cu studii superioare este de 8,3%, din care cei cu studii superioare universitare cu licență reprezintă 7,6%, iar cei cu studii de masterat, doctorat, sau studii post-universitare reprezintă 0,7%. Post-licealul sau școala de maiștri reprezintă ultima instituție de învățământ pentru 2,3% din populație. 7,9% din populația comunei a terminat numai școala primară, în timp ce 3,8% din populația este fără școală absolvită. Rata persoanelor analfabete este 0,33%. Nivelul de educație a populației de sex feminin este aproape identică cu cea a populației masculine, nu există diferențe semnificative între sexe în ceea ce privește nivelul de educație.

Tabelul nr. 14 - Nivelul de educație a populației din Comuna Sâncraiu

Com. Sâncraiu	Populația stabilă de 10 ani și peste TOTAL	NIVELUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITE										
		Superior		Post- liceal și de maiștri	Secundar					Primar	Fără școală absolvita	
		Total	din care: Univer sitar de licența		Total	Superior		Inferior (gimna zial)	Total		din care:	
			Liceal			Profesi onal și de ucenici	Perso ne analfab et					
Sâncraiu – populație	1512	126	115	36	1172	336	250	586	120	58	5	
Sâncraiu – procente	100.0	8.3	7.6	2.4	77.5	22.2	16.5	38.8	7.9	3.8	0.3	
Cluj Rural	208396	18029	15006	3657	141832	39570	28788	73474	37004	7874	3176	

- populație											
Cluj Rural - procente	100.0	8.7	7.2	1.8	68.1	19.0	13.8	35.3	17.8	3.8	1.5

Sursa: Recensământul populației 2011, calcule proprii

Comparând datele comunei analizate cu cele a mediului rural din județ, se poate afirma faptul că nivelul de educație al populației comunei este peste media rurală a județului. Astfel, chiar dacă procentul celor cu studii superioare este mai mică în comuna analizată cu 0,4% decât media județeană rurală, rata celor cu postliceal sau școală de maiștri este mai mare în Sâncraiu cu 0,6%, iar rata celor care au ca ultimă instituție de învățământ absolvită o școală de nivel secundar (liceu, școală profesională sau de ucenici, școala gimnazială) este mai mare cu 9,4% (77,5% în Sâncraiu și 68,1% în partea rurală a județului). Această diferență este recuperată la nivelul de educație primară, unde în Sâncraiu 7,9% din populația are ca ultima școală absolvită școala primară, în timp ce în partea rurală a județului Cluj acest procent este 17,8%. Rata celor fără școală absolvită este identic în ambele unități de analiză, de 3,8%, însă rata de analfabetism este simțitor mai mare în partea rurală a județului, de 1,5%, față de 0,3% în comuna Sâncraiu.

Drept concluzie, populația comunei Sâncraiu este una echilibrată din punct de vedere al nivelului de educație. Chiar dacă procentul celor cu studii superioare este cu puțin mai mic decât media județeană rurală, comuna este într-o situația favorabilă deoarece majoritatea populației (77,5%) a terminat studii de nivel secundar, iar rata celor cu studii primare, sau celor fără școală absolvită este mult mai mică decât media județeană rurală.

Infrastructura de învățământ

Alături de nivelul de educație a populației, o altă dimensiune în analiza comunei o reprezintă infrastructura de învățământ existentă.

Tabel nr. 15 - Infrastructura de învățământ din Comuna Sâncraiu în anul 2020

Nr. crt.	Unitate de învățământ	Adresa	Personalitate juridică	Acreditată / Autorizată	Învățământ public /

			/Arondată		privat
ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR					
1.	Școala Gimnazială “Ady Endre” Sâncraiu	Com. Sâncraiu, nr. 308, jud. Cluj	Personalitate juridică	Acreditată	Public
ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI GIMNAZIAL					
1.	Școala Gimnazială “Ady Endre” Sâncraiu	Com. Sâncraiu, nr. 308, jud. Cluj	Personalitate juridică	Acreditată	Public

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

Tabel nr. 16 - Încadrarea personalului didactic în anul școlar 2019 – 2020, pentru învățământul preuniversitar, în Comuna Sâncraiu

Nr. crt.	Specialitatea catedrei (postului)	Norme / posturi didactice (număr)	Norme / posturi didactice acoperite cu:	
			Titulari	Suplinitori
1	Educatoare	2	2	0
2	Învățători	3	3	0
3	Profesori	13	8	5
4	Discipline tehnice	0	0	0
TOTAL		18	13	5

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

Aprobarea planurilor de școlarizare ale unităților de învățământ din Comuna Sâncraiu s-a realizat conform actelor normative în vigoare. Astfel, în anul școlar 2019-2020 au fost înscriși un număr total de 136 elevi, din care 25 preșcolari. Numărul elevilor este în scădere, în perioada analizată instituțiile de învățământ din comună au pierdut 45 de elevi din totalul de 181 înscriși în anul școlar 2015-2016. Acest trend reflectă datele demografice, mai exact cu scăderea numărului persoanelor din grupele de vârstă cu vârsta școlară.

Tabel nr. 17 - Evoluția numărului de elevi, pe ani școlari

Tip instituție / Nr. înscriși	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Grădinițe	33	32	28	27	25
Școli generale	148	132	131	119	111
TOTAL	181	164	159	146	136

Sursa - Primăria Comunei Sâncraiu, Școala Gimnazială "Ady Endre" Sâncraiu

Tabel nr. 18 - Situația elevilor înscriși în anul școlar 2013 – 2014

Unitatea de învățământ	Clasa	Nr. promovați	Repetenți	Abandon școlar	Rata promovabilității
Școala Gimnazială "Ady Endre" Sâncraiu	Pregătitoare	12	0	0	100%
	I	7	0	0	100%
	II	13	0	0	100%
	III	8	0	0	100%
	IV	14	0	0	100%
	V	16	0	0	100%
	VI	19	0	0	100%
	VII	13	0	0	100%
	VIII	9	0	0	100%

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

Rata promovabilității în anul școlar 2019-2020 este de 100%, iar abandonul școlar nu este prezent în comună, acești indicatori ne arată faptul că în instituțiile de învățământ din Sâncraiu cadrele didactice și personalul auxiliar oferă un mediu educativ potrivit pentru dezvoltarea copiilor. Comparativ, rata abandonului școlar în județul Cluj pentru nivelul primar și gimnazial a fost de 0.8%, conform INS(2019-2020).

Rezultatele elevilor la examenele naționale

Tabel nr. 19 - Situația testărilor naționale

An școlar	Nr. elevi înscriși	Nr. elevi prezenți	Nr. elevi care au promovat	Procent Promovabilitate *** raportat la nr de elevi prezenți
2015/2016	24	24	17	70.8 %
2016/2017	13	13	12	92.3 %
2017/2018	13	13	12	92.3 %
2018/2019	19	19	15	78.9 %
2019/2020	9	9	8	88.8 %

Sursa - Primăria Comunei Sâncraiu

În anul 2020 procentul de promovabilitate la evaluarea națională a fost de 88,8% pentru școală din comuna Sâncraiu, iar media județeană a fost de 88,71%. În anul 2019 media procentul de promovabilitate a fost de 78,% în comuna Sâncraiu, iar la nivel județean de 87,4%. Datorită numărului mic de elevi absolvenți în comună, rezultatele unui singur elev pot modifica promovabilitatea școlii din comună cu chiar 5-6 procente. Astfel, din datele analizate, considerăm că promovabilitatea școlii din comună este identică în perioada analizată cu rezultatele județene, chiar dacă există mici diferențe în ceea ce privește procentele exacte, fapt care poate fi sesizat și prin raportarea la anul 2020, unde procentul de promovabilitate la nivelul Comunei Sâncraiu a fost peste cel înregistrat la nivel județean.

Burse acordate elevilor

Elevii de la cursurile de zi din învățământul de stat pot beneficia de burse de merit, de studiu și de ajutor social. Acordarea de burse de la bugetul de stat reprezintă o formă de sprijin material vizând atât protecția socială cât și stimularea elevilor care obțin rezultate foarte bune la învățătură și disciplină.

Bursele pe care le pot primi elevii pot fi de tipul:

- Burse sociale
- Burse de merit

- Burse de studiu
- Burse de performanță

Tabel nr. 20 - Situația statistică privind acordarea bursei școlare

Nr. Crt.	Denumire unitate de învățământ	Ani școlari	Burse de performanță	Burse de merit	Burse sociale și medicale
1.	Școala Gimnazială "Ady Endre" Sâncraiu	2017-2018	0	0	27.104
		2018-2019	0	0	23.513
		2019-2020	0	2.952	13.904
TOTAL			0	2.952	64.521

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

Școala Gimnazială Ady Endre Sâncraiu, respectiv Primăria Sâncraiu a demarat mai multe proiecte importante în ultimii ani, proiecte și investiții care au îmbunătățit considerabil atât infrastructura școlară, cât și calitatea procesului de învățare. Astfel, în anul 2007 a fost construit o sală de sport modernă din finanțare guvernamentală (200,000 euro), astfel elevii având ocazia să desfășoare activități sportive într-un cadru modern și adecvat. Apoi, în perioada 2006-2012 a fost construit un internat și o bucătărie/sală de mese pentru elevii din regiune, cu o capacitate de 54 de locuri. Clădirea se întinde pe trei etaje, are o suprafață totală de 1300 m², și are toate dotările necesare unui internat respectiv unei bucătării și săli de masă adecvat pentru elevi. Investiția totală se ridică la 1,2 milioane de euro, fiind folosite atât fonduri provenite de la Ministerul Educației și Cercetării, cât și surse de finanțare proprii ale autorităților locale, respectiv a unor fundații. În anul 2012 din fondurile alocate de Ministerul Educației și Cercetării a fost renovată clădirea veche a școlii în care funcționează sălile de clasă (200.000 euro). Din fondurile autorităților locale au fost renovate celelalte clădiri școlare, a fost construită sala centralei termice, respectiv a fost amenajat o mică tribună lângă terenul de fotbal al școlii. În anul 2021 a fost inaugurată și un bazin de înot, acesta este singurul bazin de înot din județ, într-o localitate din mediul rural. Piscina are o lungime de 25 de metri și o lățime de 10 metri, este dotată cu vestiare pentru bărbați, femei și persoane cu mobilitate redusă în conformitate cu standardele UE. Proiectul în valoare de

aproape 750.000 de euro a fost implementat de consiliul local cu finanțare de la Consiliul Județean, din subvenții proprii și din fonduri guvernamentale.

În afara proiectelor de investiții, personalul Școlii Gimnaziale Ady Endre Sâncraiu organizează o serie de evenimente și activități extracurriculare pentru elevi, atât pentru cei din comună, cât și pentru elevii din internat. Ca exemplu putem aminti activitățile sportive (fotbal, baschet, sporturi de iarnă), cultural-artistice și etnografice (dansuri populare tradiționale din zona Călatei, tabere de meșteșuguri tradiționale, Tabăra de creație Gyarmathy Zsigáné, evenimente artistice cu prilejul sărbătorilor religioase și naționale) sau activități și proiecte ecologice și de mediu (Ziua Pământului).

Atitudini ale populației cu privire la educație

În cadrul survey-ului efectuat pentru a fundamenta din punct de vedere empiric strategia 2015-2020, am analizat și gradul de satisfacție al populației cu privire la instituțiile de învățământ locale.

Tabelul nr. 21 - Nivelul de satisfacție al populației cu privire la școala locală

Sâncraiu – clasele I-IV.	Foarte mulțumit	Parțial mulțumit	Parțial nemulțumit	Foarte nemulțumit
1.Starea clădirii în care se află școala	87.3	12.0	.8	0
2. Dotarea școlii cu materiale didactice	68.2	27.8	3.3	7
3. Pregătirea cadrelor didactice	47.1	45.2	5.2	2.6
4. Numărul cadrelor didactice titulari	45.3	40.6	10.9	3.1
5. Programă școlară pe discipline	40.3	46.2	8.4	5.0
Sâncraiu – clasele V-VIII.	Foarte mulțumit	Parțial mulțumit	Parțial nemulțumit	Foarte nemulțumit
1.Starea clădirii în care se află școala	90.8	9.2	0	0
2. Dotarea școlii cu materiale	71.2	25.6	2.6	.6

didactice				
3. Pregătirea cadrelor didactice	52.2	36.3	8.9	2.5
4. Numărul cadrelor didactice titulari	51.2	32.8	12.8	3.2
5. Programa școlară pe discipline	47.0	40.2	10.3	2.6

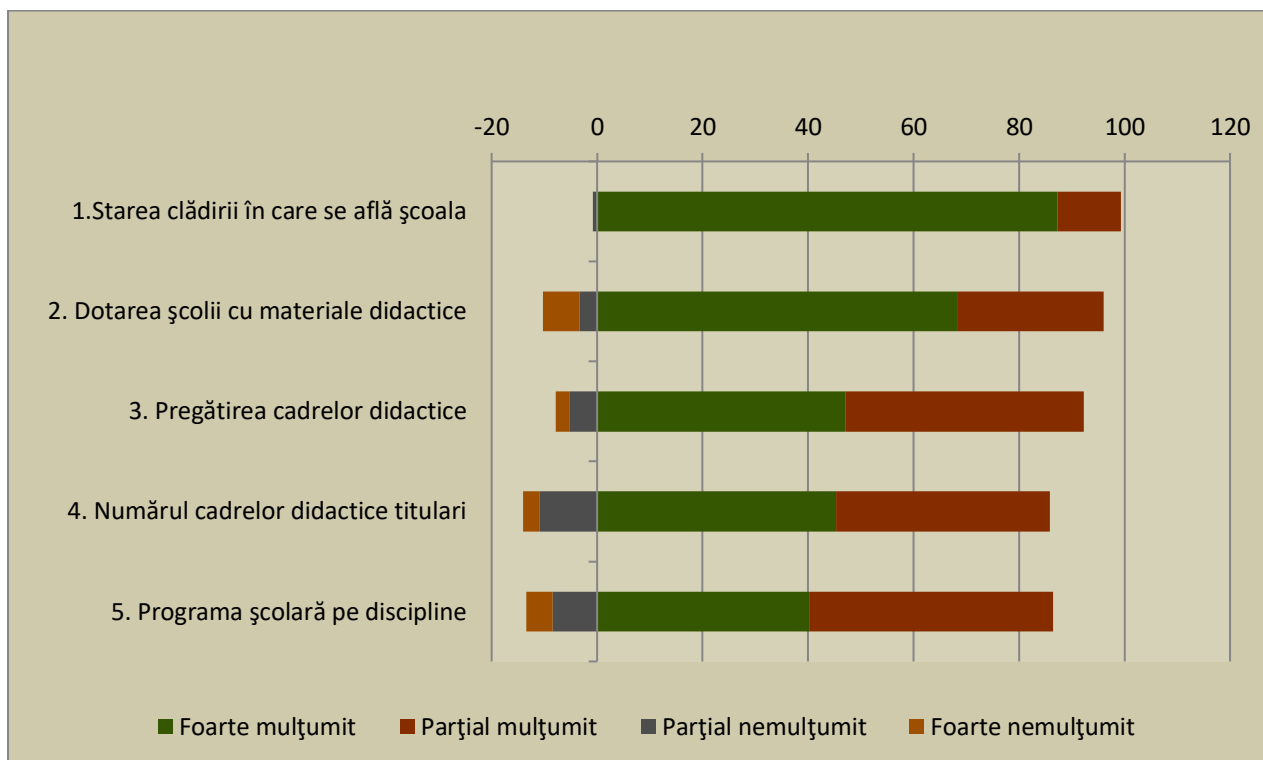
Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Înainte de a analiza datele din tabelul de mai sus, este important de menționat numărul mare (aproximativ 15% din cei intervievați) a celor care nu au răspuns la aceste întrebări în cadrul survey-ului. Principala cauză a acestui refuz este faptul că o parte a populației, mai ales cei în vârstă, au cunoștințe minime în ceea ce privește școala din localitate și starea în care se află în prezent.

În ceea ce privește starea clădirii în care se află școala, 99%, respectiv 100% dintre respondenți sunt foarte mulțumiți sau parțial mulțumiți de acest aspect atât în ceea ce privește clasele 1-4, cât și clasele 5-8 (cele două funcționează în același ansamblu de clădiri). De dotarea școlii cu materiale didactice 96% din populație este foarte mulțumită sau parțial mulțumită în cazul claselor 1-4, și aproape același procent se înregistrează și în cazul claselor 5-8 (96,8%). În cazul pregătirii cadrelor didactice procentele arată în felul următor: în clasele 1-4 92% din populație este mulțumită, respectiv parțial mulțumită, în timp ce în clasele 5-8 88% din populație este mulțumită, respectiv parțial mulțumită de pregătirea profesorilor. De menționat este faptul că la primele două enunțuri, cele privind starea clădirii și dotarea cu materiale didactice majoritatea răspunsurilor (70, 80, chiar și 90 de procente) au fost în prima posibilitate de răspuns (foarte mulțumit), însă începând de la al treilea aspect analizat răspunsurile date sunt împărțite într-un mod mai echilibrat între primele două posibilități de răspuns (foarte mulțumit și parțial mulțumit).

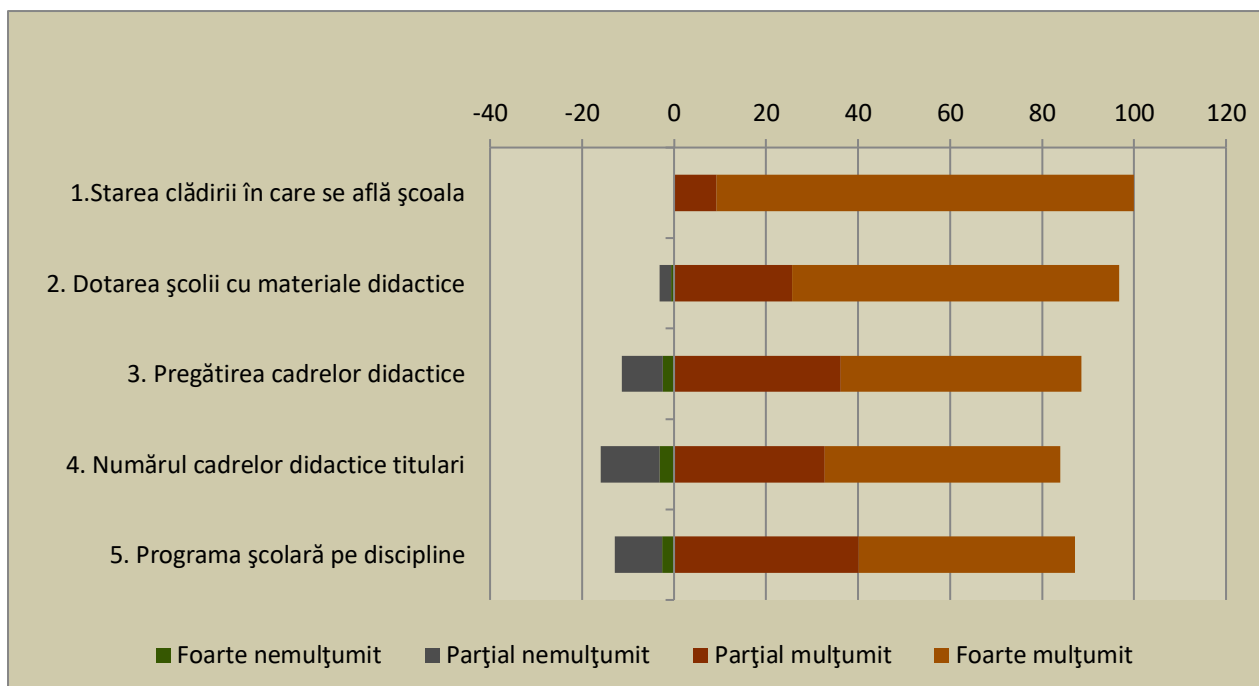
Însumând datele tabelului de mai sus, în general populația comunei Sâncraiu este mulțumită de școala locală în ceea ce privește aspectele analizate. Una din cauzele acestui grad ridicat de satisfacție sunt performanțele regionale ale școlii, respectiv sumedenia de programe și proiecte școlare extracurriculare la care participă elevii și profesorii/învățătorii.

Graficul nr. 6 - Satisfacția față de clasele 1-4

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Graficul nr. 7 – Satisfacția față de clasele 5-8

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Un alt aspect important în ceea ce privește populația comunei este atitudinea acestuia față de diferitele programe de life-long learning, cursuri de perfecționare,

recalificare. Astfel în survey-ul realizat pentru a fundamenta empiric prezenta strategie, am analizat și aceste aspecte.

În total 43,4% din populație a luat în parte pe parcursul cariei la un curs de perfecționare, calificare, și 47,9% ar lua parte la unul, dacă ar avea ocazia să participe la acest curs fără a călători mult pentru asta (de exemplu dacă ar fi organizat în comună). Un procent mult mai mare, de 69,9% ar recomanda copiilor săi să participe la aceste cursuri. În topul preferințelor se află cursuri de perfecționare/recalificare în domeniile ITC, turism, bucătar, agricultură, respectiv cursuri de limbi străine. Preferința pentru aceste domenii este influențată și de profilul comunei, unul în care turismul (și aici sunt valorificate și domeniile ITC, bucătar, limbi străine) și agricultura reprezintă domenii cheie ale economiei și a pieței forței de muncă.

3.4.3. Starea de sănătate a populației

Sănătatea este un domeniu cheie în ceea ce privește capitalul uman, populația unei localități. Pentru asigurarea sănătății umane, în Comuna Sâncraiu funcționează un cabinet medical familial, respectiv o farmacie. Pentru alte servicii medicale necesare populația comunei este nevoită să călătorească în orașul apropiat, Huedin (6 km), sau în centrul de județ Cluj Napoca (56 de km). Din fericire cele două orașe, respectiv serviciile medicale oferite de acestea sunt accesibile pe cale rutieră sau feroviară, timpul necesar călătoriei este unul relativ scurt comparativ cu alte localități rurale din județul Cluj.

Tabel nr. 22 - Indicatori servicii de sănătate

Indicatori	Spitale		Cabinete Medicale Stomatologice Individuale		Cabinete Medici de Familie		Farmacii	
	De stat	Particulare	De stat	Particulare	De stat	Particulare	De stat	Particulare
Numărul	-	-	-	-	-	1	-	1

unităților								
Numărul de paturi	-	-	-	-	-	-	-	-
Numărul de medici specialiști	-	-	-	-	-	1	-	-
Numărul de asistente	-	-	-	-	-	1	-	-

Sursa: Primăria Sâncraiu

Tabelul nr. 23 - Număr de medici în comună

Nr. Crt.	Indicatori	2019
1	Număr medici de familie	1
2	Număr medici specialiști	-

Sursa: Primăria Sâncraiu

Populația comunei se declară în mare parte satisfăcută de serviciile medicale de familie din localitate. Conform survey-ului realizat 30,7% din populație este foarte mulțumită de serviciile primite, 37,3% este în mare parte mulțumită, 15,2% este mai degrabă nemulțumită, și 5,6% este total nemulțumită de serviciile medicale disponibile în localitate. Este important de menționat faptul că 11% din populație nu a răspuns la aceste întrebări, cea mai importantă cauză pentru acest fenomen este faptul că în localitățile Domoșu, Horlacea, respectiv Brăișoru distanța până la orașul Huedin este aproape identică sau chiar mai mică, decât distanța până la centrul de comună, iar ca urmare, multe persoane preferă să se înscrie la un medic de familie din Huedin.

3.4.4. Cultură, recreere și sport

Comparativ cu alte localități din mediul rural din județul Cluj, comuna Sâncraiu are o viață culturală înfloritoare. Practic, este centrul cultural al regiunii, în comună sunt organizate evenimente importante nu numai pe plan local, ci și pe plan regional sau chiar internațional. Evenimentele organizate de școala locală se adresează unui public

regional. Comuna deține totodată și un patrimoniu etnocultural important, patrimoniu valorificat în cadrul activităților turistice, respectiv în cadrul diferitelor evenimente organizate. Patrimoniul etnocultural include pe de o parte tradiții și obiceiuri, dansuri (dansuri feciorești, tradiții de Crăciun, de Paști, Balul Strugurilor etc.), pe de altă parte diferite obiecte vechi, de o valoare etnoculturală ridicată (port popular, mobilier cu elemente și motive populare, broderii tradiționale etc.). Tradițiile și obiceiurile din comună pot fi grupate în două categorii, pe de o parte tradițiile și obiceiurile ce țin de religie, de sărbători religioase, pe de altă parte, tradiții și obiceiuri ce țin de diferite evenimente familiale. În cazul sărbătorilor religioase putem aminti obiceiurile de Crăciun, unde sărbătoarea începe cu colindatul feciorilor în seara de Crăciun, mai apoi serbarea onomasticii de persoanele cu prenumele de István și János (o parte însemnată din bărbații din Sâncraiu poartă acest nume), ocazii pentru ca familiile și rudele să meargă în vizită. În trecut a fost organizat Balul de Crăciun de către tinerii din sat. Totodată, tradițiile culinare (sarmale, cozonac, produse din carne de porc care se taie înaintea Crăciunului, prăjituri tradiționale, etc.) și mersul la biserică sunt elemente definitorii ale tradițiilor de Crăciun. De Paști sunt vii încă tradițiile culinare, diferite obiceiuri și tradiții de pregătire a sărbătorii (de exemplu porturile populare sunt aerisite în Vinerea Mare, astfel hainele fiind ferite de molii), respectiv mersul la biserică, vopsirea ouălor, obiceiul udatului în a doua zi de Paști, balul de Paști etc. În ceea ce privește evenimentele din familie, cele mai importante tradiții sunt legate de botez, nuntă respectiv înmormântări, în fiecare dintre aceste cazuri există diferitele obiceiuri specifice localității. Dansurile populare din localitate reprezintă un patrimoniu păstrat și în ziua de azi: ansamblul de dansuri populare Felszeg Gyöngye funcționează de peste 25 de ani, și a prezentat dansurile specifice zonei în localitățile din județ, respectiv și în afara granițelor în Ungaria, Germania, Cehia, Slovacia, Italia, Monaco și Franța. Pe această tradiție de dansuri se bazează și organizatorii Taberei de Dansuri Populare Internaționale, care a ajuns la a 31-a ediție în anul curent, având participanți de pe 5 continente și nenumărate țări.

Este important de menționat ca tradiție locală portul popular local, "camera curată", cameră în care sunt păstrate obiecte și mobilier tradițional. Mobilierul este decorat cu elemente tradiționale din zonă, la fel ca diferitele broderii, care sunt realizate și în prezent de către femeile din localitate.

Din punct de vedere instituțional, cultura din comuna Sâncraiu arată în felul următor:

Număr biblioteci: 1

Număr case de cultură: -

Cămine culturale și muzee: 4 cămine culturale reabilite în ultimii 15 ani, o casă tradițională amenajată ca un muzeu etnografic, cu o colecție de obiecte tradiționale specifice satului, o sală de nunți amenajată cu toate dotările necesare desfășurării de evenimente

Monumente istorice:

- 3 busturi memoriale: Ady Endre, Sfântu Ștefan și Gyarmathy Zsigmond
- Monumente istorice de pe raza comunei, conform Listei Monumentelor Istorice din România, elaborat de Ministerul Culturii:

Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
CJ-I-s-B-07040	Așezare	sat DOMOȘU; comuna SÂNCRAIU	Vârful Turdanului”	Epoca bronzului
CJ -II - m - B -07517	Biserica reformată	sat ALUNIȘU; comuna SÂNCRAIU	68	sec. XVIII - XIX
CJ -II - m - B -07606	Biserica reformată	sat DOMOȘU; comuna SÂNCRAIU	33	sec. XVIII
CJ -II - m - B -07755	Biserica reformată	sat SÂNCRAIU; comuna SÂNCRAIU	308	sec. XIII - XV

Sursa: <https://patrimoniul.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-CJ.pdf>

Număr ONG: Asociația Culturală „Ady Endre” Sâncraiu, Asociația Ecologică „Silvanus”, Asociația Agroturistică Sâncraiu, Composesoratul Kő-hegy, Composesoratul Domoșu, Asociația Creșterii de Taurine Sâncraiu

Publicații și reviste: Jurnalul Comunei Sâncraiu

Formații de dans (popular, modern): Ansamblul folcloric „Felszeg gyöngye”

Sărbători și tradiții cu specific local: Zilele Ady Endre, Zilele Comunei Sâncraiu, Balul strugurilor, Festivalul măceșelor, Tabăra Internațională de Dansuri și Căntece Populare

Lăcașuri de cult pe confesiuni: Biserica reformată Sâncraiu, Biserica reformată Alunișu, Biserica reformată Domoșu – Horlacea, Biserica baptistă maghiară Sâncraiu,

Biserica ortodoxă Sâncraiu, Biserica ortodoxă Domoșu, Biserica ortodoxă Alunișu, Biserica ortodoxă Brăișoru, Biserica greco-catolică Brăișoru

Locuri de agrement: bazin de înot la școala locală, sală de sport, baza sportivă „Voința” Sâncraiu, terenuri de joacă pentru copii în parcurile localităților Sâncraiu, Alunișu, Brăișoru, Domoșu, Horlacea, pescărie între localitățile Sâncraiu și Brăișoru.

3.4.5. Asistență și incluziune socială

Potrivit prevederilor Legii nr. 448/2006 republicată, rolul autorității locale este de a monitoriza în condiții optime atribuțiile și obligațiile care le revin asistenților personali în vederea ameliorării situației persoanelor cu handicap grav astfel încât să primească îngrijire specială la nivelul la care starea lor o cere.

În prezent în cadrul Primăriei Comunei Sâncraiu sunt angajați asistenți personali ai persoanelor cu handicap. La nivelul comunei totodată sunt înregistrate mai multe persoane cu handicap gradul grav care au optat pentru primirea unei indemnizații lunare în locul angajării unui asistent personal. De asemenea, pe baza O.U.G. nr. 27/27.08.2013, pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 70/2011 și a H.G. nr. 778/09.10.2013, Primăria acordă ajutoare pentru încălzirea locuințelor.

În chestionarul aplicat în comună în anul 2015 am analizat și mărimea populației care are în grijă o persoană bolnavă/vârstnică/cu handicap, beneficiază, respectiv are nevoie de îngrijire. Astfel, un total de 11% din cei intervievați are în grijă o persoană bolnavă/vârstnică/cu handicap: 5,6% în propria gospodărie, 4,3% o persoană din familie, dar care nu locuiește în aceeași gospodărie, și 1% îngrijește o persoană din afara familiei și gospodăriei. În ceea ce privește persoanele care beneficiază, respectiv au nevoie de îngrijire, 2,3% din populație beneficiază de îngrijire în propria gospodărie, 3% beneficiază de îngrijire de la un membru de familie, dar din afara gospodăriei, și 9% din populație consideră că nu beneficiază, dar ar avea nevoie de îngrijire personală. Diferența între procentul de populație care îngrijește o persoană (11%) și persoanele care beneficiază de îngrijire (5,3%) este cauzată de doi factori: pe de o parte, persoanele cu probleme grave de sănătate, persoanele cu handicap etc. nu au putut fi chestionați, astfel scade procentul acestora în cadrul populației. Pe de altă parte, este o practică des

întâlnită la nivel rural, iar date confirmă și prezența acestui fapt în comună, anume că mai multe rude, frați, familia îngrijesc împreună o persoană bolnavă/vârstnică/cu handicap, astfel că numărul celor care îngrijesc o persoană este considerabil mai mare decât numărul celor care beneficiază de îngrijire.

Nu există comunități sau minorități care să fie segregate, excluse din viața comunității.

3.5. Situația economică a comunei

Sâncraiu este o comună cu o economie și un potențial economic important, comparativ cu alte localități din vecinătate, respectiv comparativ cu mediul rural al județului Cluj.

În cele ce urmează vom analiza economia locală din mai multe puncte de vedere, bazându-ne pe surse de date provenite de la Primăria Sâncraiu, datele INS, datele AJOFM Cluj, respectiv datele proprii culese pentru a fundamenta strategia de dezvoltare din 2015, respectiv pentru a obține informațiile care nu se regăsesc în seriile de date ale diferitelor instituții. Totodată, este important amintirea lipsei datelor la nivel de localități în ceea ce privește structura economiei. Numărul salariaților și distribuția acestora între principalele sectoare ale economiei nu este o informație potrivită pentru elaborarea strategiei, din cauza metodologiei cu care lucrează INS. Mai exact, în ancheta privind salariații sunt incluse în mod exhaustiv numai întreprinderile cu mai mult de 50 de angajați, plus salariații instituțiilor administrative locale. În ceea ce privește unitățile economice cu 49 sau mai puțini salariați, acestea sunt cuprinse în cercetare selectiv, pe bază de eșantion. Astfel, la nivelul comunei Sâncraiu, salariații IMM-urilor (majoritatea salariaților) nu sunt cuprinși în seriile de date disponibile la INS. În cazul salariaților, respectiv a distribuției acestora între diferitele sectoare economice, ne bazăm pe survey-ul elaborat tocmai pentru obținerea datelor necesare strategiei, în cadrul căreia am avut o grijă deosebită ca informațiile obținute să acopere datele care lipsesc din celelalte serii de date.

În ceea ce privește datele INS despre turism (număr unități, număr turiști, turiști străini, etc.), instituția colectează date numai de la unitățile cu minim 5 locuri de cazare, iar în comună majoritatea locurilor de cazare sunt pensiuni agroturistice mici, cu mai puțin de 5

locuri de cazare. Astfel, pentru a avea la dispoziție informații și despre acest domeniu, am elaborat un scurt chestionar în cadrul survey-ului, care a fost completat de majoritatea pensiunilor, tocmai pentru a contracara lipsa datelor despre unitățile de sub 5 locuri de cazare.

3.5.1. Antreprenoriat

Densitatea antreprenorială, adică numărul de firme raportat la 1000 de locuitori este de 30,32 în anul 2015, 31,93 în anul 2016, și 32,59 în anul 2017. Cu acest scor, comuna este în topul comunelor din județ, împreună cu comunele din proximitatea centrului de județ Cluj Napoca ca Florești, Gilău, Baci, Feleacu sau Apahida, fără ca să beneficieze de avantajele proximității cu un oraș de mărimea Clujului. Privind capacitatea antreprenorială, adică numărul total al întreprinderilor nou create în anul de referință ce revin la 1000 de locuitori, comuna are următoarele valori: 5,58 în anul 2015, respectiv 5,75 în anul 2016 și 7,67 în 2017 (cel mai recent an pentru care exista date). Cu aceste valori comuna se află de asemenea în topul comunelor clujene. Sporul natural al întreprinderilor (se calculează în felul următor: din numărul de întreprinderi nou create care au sediul social în unitatea de analiză se scade numărul de întreprinderi închise în anul de referință, se împarte cu numărul de întreprinderi existente în localitate în anul de referință, și se înmulțește cu 1000.) în Sâncraiu are o valoare de 291,66 în 2015, 160 în anul 2016 respectiv 156,86 în anul 2017. Comuna este o unitate prea mică pentru ca indicatorul să fie utilizat la capacitatea totală a acestuia. Mai exact, o schimbare în cazul a 5-6 întreprinderi cauzează deja o schimbare majoră a indicatorului, ceea ce în cazul unei unități mari de analiză (județ, regiune de dezvoltare, etc.) se întâmplă numai când există trenduri mari de închidere, creare, etc. de unități economice.

Tabelul nr. 24 - Indicatori al întreprinderilor

Sâncraiu	2015	2016	2017
Densitatea întreprinderilor	30,32	31,93	32,59
Capacitate antreprenorială	5,58	5,75	7,67

Sporul natural al întreprinderilor	291,66	160	156,86

Sursa: INS, aplicația eDemos,

Conform cercetărilor sociologice din domeniu⁹, nu se poate cuantifica exact contribuția diferitelor factori economici, geografico-economici, socio-demografici, istorici, culturaliști în dezvoltarea spiritului antreprenorial, și în consecință, a numărului de întreprinderi. În ceea ce privește mediul rural din județul Cluj, și implicit comuna Sâncraiu, sunt însă câteva aspecte care trebuie menționate. Mediul rural mai larg aferent municipiului Cluj-Napoca (zona metropolitană, pol de creștere) are un efect benefic asupra spiritului antreprenorial și implicit asupra numărului de întreprinderi, însă în cazul orașelor mai mici aceste efecte nu sunt valabile. În cazul comunei Sâncraiu, proximitatea acestuia cu orașul Huedin nu reprezintă o influență pozitivă asupra densității întreprinderilor. Totodată, în regiune o importanță semnificativă, ca factor ce influențează spiritul antreprenorial, o are infrastructura, mai exact lipsa acestuia corelează cu numărul mic al întreprinderilor. Din acest punct de vedere, proximitatea drumului european E60, respectiv infrastructura dezvoltată a comunei este și va fi și în viitor un factor care influențează în mod pozitiv numărul întreprinderilor, și implicit densitatea acestora. Un alt factor care influențează în mod pozitiv spiritul antreprenorial este tradiția și cultura locală, mai exact, în comunitățile în care înainte de perioada comunistă exista o sferă antreprenorială dezvoltată, și în perioada de după revoluție dezvoltarea întreprinderilor a fost influențată în mod pozitiv de acest factor, un exemplu în acest sens fiind comuna Sâncraiu, unde și înainte de perioada comunistă a existat o importantă activitate antreprenorială.

Despre numărul exact al întreprinderilor existente în comună, din păcate nu sunt disponibile surse de date complete, astfel că numărul, respectiv aspectele acestor firme trebuie corelate din indicatori, surse de date parțiale.

Pentru a afla numărul exact al întreprinderilor cel mai la îndemână indicator este densitatea întreprinderilor (numărul de întreprinderi raportat la 1000 de locuitori). Deficiența acestui mod de calcul, respectiv a indicatorului este faptul că nu ia în

⁹ Csata Zsombor, *Aspectele sociologice ale antreprenoriatului în Transilvania*, Teză de doctorat, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială 2011

considerare personalitățile juridice de tip PFA, ÎI, ÎF. Astfel, numărul întreprinderilor (SRL, SA, etc.) din comună s-a modificat în felul următor:

Tabelul nr. 25 - Densitatea și numărul întreprinderilor

Sâncraiu	2018	2019
Densitatea întreprinderilor	36,91	39.22
Populație	1544	1555
Număr întreprinderi	57	61

Sursa: INS, lista firmelor 2020, Calcule proprii.

Analizând diferitele surse de date disponibile despre caracterul acestor agenți economici, cea mai completă dintre acestea s-a dovedit a fi aplicația Lista Firmelor. Din această sursă am reușit să oferim o imagine despre întreprinderile din comună. Aceste date nu conțin însă decât firmele care și-au depus bilanțul fiscal pentru anul 2020 la data prelucrării datelor, și seriile de date nu conțin informații despre persoanele fizice autorizate, întreprinderi familiare, sau alte forme de întreprinderi individuale.

Tabel nr. 26 - Structura agenților economici din Comuna Sâncraiu, în funcție de domeniul lor de activitate

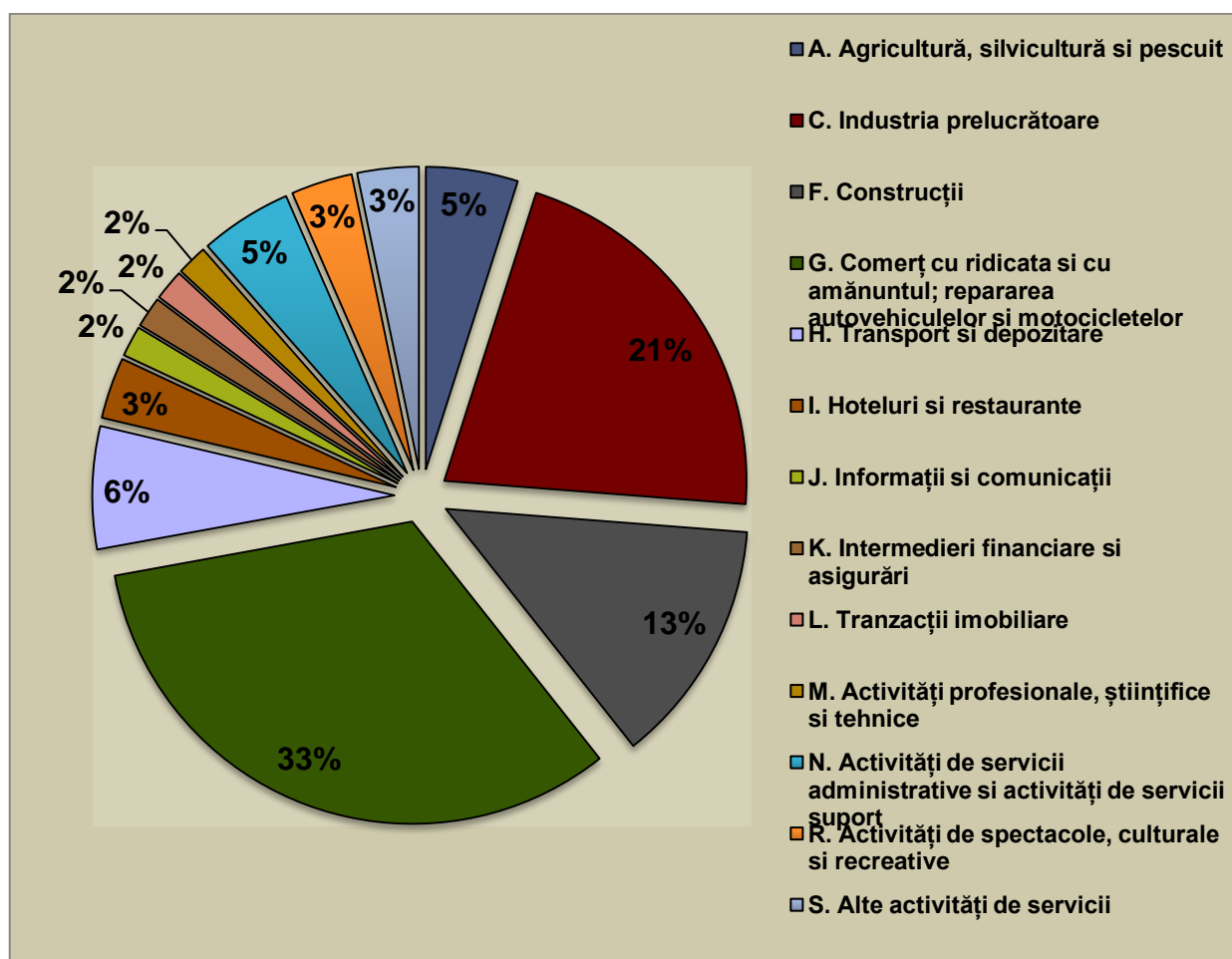
STRUCTURA AGENȚILOR ECONOMICI, IN FUNCTIE DE DOMENIUL DE ACTIVITATE			
Nr. crt.	Domeniul de activitate (La nivel de secțiuni CAEN)	Număr societăți	Pondere in totalul societăților
1	A. Agricultură, silvicultură si pescuit	3	4.91
2	B. Industria extractivă	0	0
3	C. Industria prelucrătoare	13	21.31
4	D. Producția si furnizarea de energie electrică si	0	0

	termică, gaze, apa caldă si aer condiționat		
5	E. Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	0	0
6	F. Construcții	8	13.11
7	G. Comerț cu ridicata si cu amănuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	20	32.78
8	H. Transport si depozitare	4	6.55
9	I. Hoteluri si restaurante	2	3.27
10	J. Informații si comunicații	1	1.63
11	K. Intermedieri financiare si asigurări	1	1.63
12	L. Tranzacții imobiliare	1	1.63
13	M. Activități profesionale, științifice si tehnice	1	1.63
14	N. Activități de servicii administrative si activități de servicii suport	3	4.91
15	P. Învățământ	0	0
16	Q. Sănătate si asistența socială	0	0
17	R. Activități de spectacole, culturale si recreative	2	3.27
18	S. Alte activități de servicii	2	3.27
	TOTAL	61	100%

Sursa: Lista Firmelor 2020

Astfel, din cele 61 de întreprinderi identificate, peste 32% au ca activitate comerțul, respectiv celelalte activități din secțiunea G a codului CAEN. Apoi, aproape 21% din firme au ca activitate principală producția, activitate aferenta secțiunii C, unde predomină activitățile de prelucrare a lemnului. Construcțiile reprezintă totodată un procent semnificativ din întreprinderile din comuna Sâncraiu, cu un procent de 13%. În ceea ce privește turismul, respectiv agricultura, în realitate procentul acestora este mult mai semnificativ, însă forma juridică cea mai răspândită în aceste domenii este PFA, astfel că numărul lor nu se regăsește în numărul întreprinderilor. Pentru a vizualiza datele prezentate, am realizat următorul grafic:

Graficul nr. 8 - Structura agenților economici din Comuna Sâncraiu, în funcție de domeniul lor de activitate

Sursa: Lista Firmelor 2020

Principalii agenți economici care își desfășoară activitatea în Comuna Sâncraiu sunt prezentați în tabelul de mai jos. Datele sunt prezentate pentru anul 2020.

Tabel nr. 27 - Lista cu principalii agenți economici de pe raza Comunei Sâncraiu

Nr. crt.	Denumire societate	Nr. Angajați	Cifră afaceri	Profit	Domeniu Activitate
1	TECH WOOD SRL	4	12170966	411264	Intermedieri în comerțul cu mașini, echipamente industriale, nave și avioane

2	MERIALLO SRL	6	3875948	68688	Activități de închiriere și leasing cu mașini și echipamente pentru construcții
3	GERE & CO SRL	27	3388770	12512	Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții
4	ECOLEGNO DESIGN SRL	28	3191264	524033	Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții
5	MAR BLU SRL	3	3128717	572555	Comerț cu ridicata nespecializat
6	KVARC SRL	10	2499920	1693	Alte lucrări speciale de construcții
7	ALFA KALOTA SRL	4	1338299	181339	Activități auxiliare pentru creșterea animalelor
8	ORIGO MEDICAL DE SRL	3	1176159	131003	Comerț cu ridicata nespecializat
9	TMT MARKET SRL	5	1024893	79882	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
10	NETWORKING SRL	4	957889	296448	Comerț cu amănuntul efectuat în afara magazinelor, standurilor, chioșcurilor și piețelor
11	MERIALLO TEAM SRL	11	947686	131968	Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
12	PARADIGMA FOREST SRL	12	868356	125	Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.
13	TMT LOGISTIC SRL	4	752395	7963	Transporturi rutiere de mărfuri
14	VINANT SRL	1	705172	167131	Activități de consultanță în tehnologia informației

15	MET PROFESSIONAL SOLUTION SRL	1	593997	6316	Comerț cu ridicata al materialului lemnos si a materialelor de construcție si echipamentelor sanitare
16	FARM CARPATINA SRL	4	544343	-270746	Creșterea ovinelor si caprinelor
17	SANITUR SRL	3	487306	-13444	Comerț cu amănuntul al articolelor si aparatelor electrocasnice, in magazine specializate
18	RCZ EUROPE SPEDITION SRL	1	415021	27151	Transporturi rutiere de mărfuri
19	MIKULAS IMPEX SRL	1	285473	-7921	Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare predominanta de produse alimentare, băuturi si tutun
20	TALILA GREY SRL	4	254600	2076	Tăierea, fasonarea si finisarea pietrei
21	IMPERATOR PETROS SRL	2	245303	19918	Tăierea, fasonarea si finisarea pietrei
22	DOREM LEMN SRL	5	241682	-69266	Lucrări de tâmplărie si dulgherie
23	AUTO REMB STAR SRL	2	235804	3652	Întreținerea si repararea autovehiculelor
24	IXM SRL	2	224834	13293	Baruri si alte activități de servire a băuturilor
25	DAVINCZE TOURS SRL	2	161664	89276	Alte servicii de rezervare si asistenta turistica
26	SANCLAVIVET SRL	3	116192	-26176	Activități veterinare
27	ALFA TOURS SERVICE SRL	3	115097	-13388	Întreținerea si repararea autovehiculelor
28	ECO INFO FORUM SRL	1	109840	973	Fabricarea jocurilor si jucăriilor
29	BEN & SPEED WARE TRANS	1	108106	17259	Transporturi rutiere de mărfuri

	SRL				
30	DEVIL TPT STETY SRL	1	98213	-36613	Comerț cu amănuntul prin standuri, chioșcuri si piețe al altor produse
31	GERMATZOL SRL	1	83910	6477	Lucrări de foraj si sondaj pentru construcții
32	LILISTI BOLT SRL	1	69132	8127	Comerț cu amănuntul al fructelor si legumelor proaspete, in magazine specializate
33	COLOR TURISM SRL	1	66348	-4226	Lucrări de vopsitorie, zugrăveli si montări de geamuri
34	MECLARD SRL	1	64468	-45971	Activități auxiliare pentru producția vegetala
35	ADAM ICE CREAM SRL	0	64278	21225	Fabricarea înghețatei
36	BARBIE & JAZMIN SPA SRL	1	62366	50720	Activități de întreținere corporala
37	KISZELY SRL	0	53819	-20411	Fabricarea altor elemente de dulgherie si tâmplărie, pentru construcții
38	ALPHA WEALTH SRL	0	39022	17065	Agenții imobiliare
39	PARDMAX SRL	1	38274	-7054	Lucrări de pardosire si placare a pereților
40	AQUA PROIECT SRL	1	37820	-6344	Activități de creație artistica
41	BEST AUTO SRL	1	32000	-25803	Întreținerea si repararea autovehiculelor
42	PETER SZABO IULIA AGENT DE ASIGURARE SRL	0	30387	10443	Activități ale agenților si broker-ilor de asigurări
43	COMFELSZEG SRL	0	28045	-550	Comerț cu ridicata al produselor chimice
44	SZABI TRUCK	0	27600	7671	Activități de servicii anexe pentru

	SRL				transporturi terestre
45	ZSUZSI MOBTRANSPORT SRL	2	27135	-4049	Fabricarea altor elemente de dulgherie si tâmplărie, pentru construcții
46	ERIC ESZTER CONSTRUCT SRL	0	26127	-12548	Fabricarea produselor din beton pentru construcții
47	LOXBERN BOX SRL	0	17335	-6552	Coafura si alte activități de înfrumusețare
48	ARIMEL COM SRL	0	16536	-4516	Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor si tutunului neprelucrat
49	CIPTOURISM SRL	1	5965	24208	Alte servicii de cazare
50	ESSENSE THERAPY SRL-D	0	4500	-673	Activități de organizare a expozițiilor, târgurilor si congreselor
51	NEW LIFE FOR CHILDREN SRL	0	2250	2182	Alte activități recreative si distractive n.c.a.
52	DELTA WOOD SRL	1	1311	-29582	Fabricarea altor elemente de dulgherie si tâmplărie, pentru construcții
53	SELF G DESIGN SRL	0	0	-430	Comerț cu ridicata al materialului lemnos si a materialelor de construcție si echipamentelor sanitare
54	TEODORA GROUP SRL	0	0	0	Lucrări de tâmplărie si dulgherie
55	EUROLUX WINDOWS SRL	0	0	-295287	Fabricarea altor elemente de dulgherie si tâmplărie, pentru construcții
56	ORIGO PHARMA SRL	0	0	-14857	Comerț cu ridicata nespecializat
57	HUNY BEST SPEED SRL	0	0	-2434	Lucrări de pardosire si placare a pereților

58	BE4LOVE TEAM SRL	0	0	0	Comerț cu amănuntul al altor bunuri noi, in magazine specializate
59	MINI KIDS BIJOUX SRL	0	0	0	Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet
60	LA CLINICA DEL FERRO SRL	0	0	56	Fabricarea de uși si ferestre din metal
61	MALEXVERO SRL	0	0	0	Comerț cu amănuntul al cârnii si al produselor din carne, in magazine specializate

Sursa: Lista Firmelor 2019

Astfel, agenții economici identificați oferă un total de 137 de locuri de muncă, au o cifră de afaceri de 18,613,994 lei, și un profit de 544,428 lei. Reamintim faptul că aceste date sunt parțiale, din cauza lacunelor surselor de date, nefiind incluse o parte a societăților comerciale, respectiv PFA, IF, ÎI.

3.5.2. Piața forței de muncă

Piața forței de muncă este determinată de populația cu vârsta activă, adică persoanele cu vârsta între 15-64 ani. În cadrul acestei categorii de populație, populația activă înseamnă totalitatea persoanelor care furnizează forță de muncă disponibilă, aici incluzând populația ocupată, respectiv șomerii, iar populația ocupată din punct de vedere economic înseamnă acele persoane de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință, în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii. Începând din anul 2011, lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați care lucrează în agricultură sunt considerați "persoane ocupate" dacă sunt proprietarii producției agricole. Totodată, în categoria persoanelor ocupate se încadrează și persoanele cu statut profesional de patron, lucrător pe cont propriu, ajutor familial neremunerat sau de membru al unei societăți agricole sau al unei cooperative, cadrele

militare, respectiv ucenicii și stagiarii care primesc o renumerație pentru activitatea prestată.¹⁰

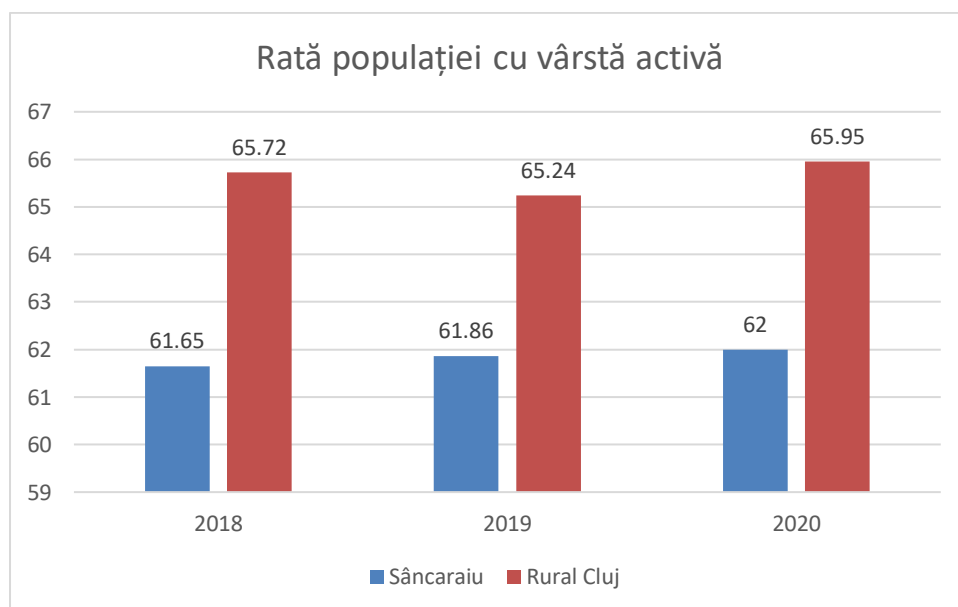
În bazele de date ale INS, la nivel de localități sunt disponibile următoarele informații despre forța de muncă din comuna Sâncraiu:

Tabelul nr. 28 – Populația cu vârstă activă

	2018			2019			2020		
	Populație activă	Populație totală	Rata populației active	Populație activă	Populație totală	Rata populației active	Populație activă	Populație totală	Rata populației active
Sâncraiu	952	1544	61,65	962	1555	61,86	948	1529	62
Cluj Rural	165429	251712	65,72	168033	257559	65,24	169862	257559	65,95

Sursa: INSSE Tempo Online, calcule proprii

Graficul nr. 9 - Rata populației de vârstă activă

Sursa – INSSE Tempo Online, calcule proprii

¹⁰ Conform metodologiei INS, <http://colectaredate.insse.ro/metadate/viewStatisticalResearch.htm?locale=ro&researchId=2114>

După cum se poate observa, rata populației de vârstă activă din comuna Sâncraiu este apropiată de media județeană rurală, cu o diferență de aproximativ 4%.

Deoarece nu există date disponibile despre populația ocupată din comuna analizată, în cele ce urmează vom analiza numărul salariaților, numărul șomerilor BIM, respectiv caracteristicile diferitelor situații pe piața muncii. În populația ocupată sunt încadrați, pe lângă salariați, următoarele categorii de pe piața forței de muncă: patroni, lucrători pe cont propriu, lucrător familial neremunerat, respectiv membrii societăților sau cooperativelor agricole, categorii despre care nu există informații la nivel de localități.

Tabelul nr. 29 – Șomeri BIM

Anul	Cluj	Din care femei:	Procent	Sâncraiu	Din care femei:	Procent
2015	7981	3878	48.59	10	6	60
2016	8020	4040	50.37	17	9	52.94
2017	7460	3734	50.05	19	10	52.63

Sursa: INSSE eDemos, calcule proprii

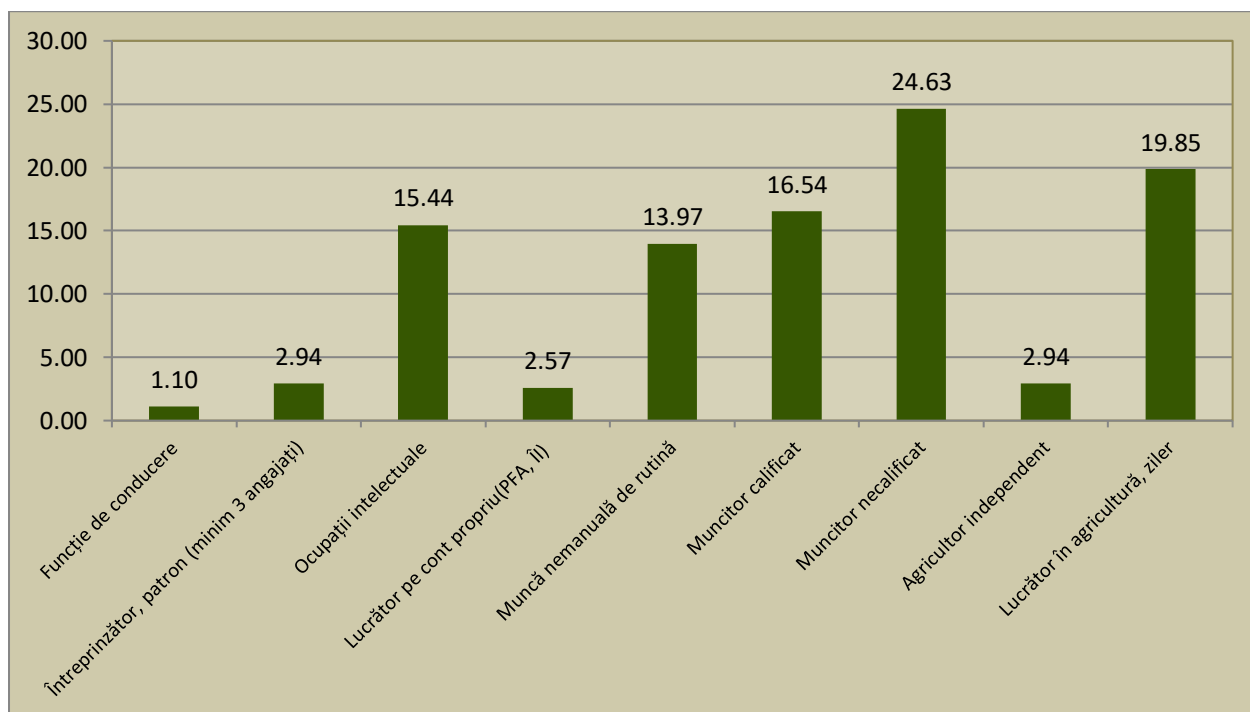
Șomerii BIM, conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii, sunt acele persoane cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani, care momentan nu au un loc de muncă, sau alte activități aducătoare de venit, și sunt în căutarea activă a unui loc de muncă, și dacă se ivește ocazia, pot începe munca în următoarele două săptămâni.

Ponderea persoanelor de sex feminin în categoria șomerilor este la un nivel de aproximativ 50% pentru anii analizați, în județul Cluj, respectiv 52,63 în comuna Sâncraiu. La nivelul comunei se poate observa tendința clară de redresarea a procentului mai ridicat al femeilor care sunt în șomaj, în schimb ce în județul Cluj, tendința este de creșterea a procentului de femei care sunt în șomaj. Numărul mediu de salariați pe an în UAT Sâncraiu, conform datelor INS este în creștere, de la 197 în 2017, la 227 în 2018 și 228 în 2019.

În cadrul survey-ului realizat pentru a fundamenta în mod empiric strategia din 2015, tocmai din cauza lipsei datelor de la instituțiile abilitate, am pus un accent deosebit pe caracterizarea forței de muncă. Chestionarul aplicat poate fi consultat în anexele prezentului document.

Astfel, conform datelor obținute, 36,6% din populație are un loc de muncă în prezent, acesta însemnând aproximativ 600 de persoane (numărul salariaților din populația comunei nu trebuie confundat cu numărul locurilor de muncă din Sâncraiu. Acest număr de 600 de persoane include și acele persoane care lucrează în altă localitate, sunt antreprenori, persoane fizice autorizate, etc.). În ceea ce privește ocupația acestor salariați, cele mai frecvente ocupații sunt cel de dulgher, tâmplar, vânzător, agricultor, respectiv ocupații în domeniile turismului, și al produselor tradiționale (în special broderii și produse agro-alimentare).

Graficul nr. 10 - Ocupații

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

În ceea ce privește domeniile de activitate, datele survey-ului confirmă distribuția agenților economici pe domenii de activitate, prezentate în capitolul anterior. Astfel, se remarcă în ceea ce privește domeniile de activitate a populației ocupate comerțul,

construcțiile, industria prelucrătoare, agricultura și serviciile. În cazul serviciilor, această categorie include practic mai multe secțiuni a codului CAEN, cele care reprezintă servicii de orice fel (secțiunile N, M, R, S, etc.).

În cazul agriculturii, chiar dacă există puține întreprinderi cu profil agricol, numărul persoanelor ocupate în acest segment al economiei este unul considerabil, deoarece majoritatea exploatațiilor agricole nu au personalitate juridică, și din această cauză aceste persoane nu apar în evidențele INS ca fiind prezenți pe piața forței de muncă.

Tabel nr. 30 - Persoane (număr total) care au lucrat în agricultură, după statutul juridic al exploatațiilor agricole

AN 2010	COMUNA SÂNCRAIU	JUDEȚUL CLUJ
TOTAL , din care:	831	96965
Exploatații agricole fără personalitate juridică	811	95927
Exploatații agricole cu personalitate juridică	20	1038

Sursa: Recensământul agricol 2010

Continuând cu caracteristicile forței de muncă din comuna Sâncraiu, persoanele ocupate pe piața muncii lucrează în medie 40,7 de ore pe săptămână la locul de muncă principal. În ceea ce privește tipul de contract de muncă încheiat cu angajatorul, 73% dintre persoanele ocupate pe piața muncii au contract de muncă, 2% un contract civil de prestări servicii, și 17% dintre persoanele ocupate pe piața muncii au declarat că nu au un contract de muncă încheiat. La locul de muncă principal 80% dintre persoanele ocupate lucrează cu normă întreagă, și 16% cu jumătate de normă sau fracțiune de normă. 17% din persoanele ocupate dețin și un loc de muncă, sau o activitate producătoare de venit secundară, cele mai des întâlnite activități secundare fiind din domeniile agriculturii și a turismului. În cadrul activității secundare aceste persoane lucrează în medie 32,5 ore pe săptămână, iar aceste activități secundare reprezintă un venit mai mare decât cel provenit din principalul loc de muncă în cazul a 16% dintre persoanele care și un loc de muncă secundar.

În ceea ce privește localitatea unde își desfășoară activitate, 56% din persoanele ocupate lucrează în comuna Sâncraiu, 20% în orașul apropiat, Huedin, 9% în Cluj Napoca, și 15% în altă localitate, aici incluzând mai multe localități din județul Cluj, respectiv din străinătate. În ceea ce privește persoanele care lucrează în alte localități decât comuna Sâncraiu, aceștia fac naveta zilnic în proporție de 80%, o dată la 2-3 zile în cazul a 12% dintre persoane, și 8% dintre ei fac naveta o dată pe săptămână. Cei mai mulți circulă cu mașina proprie (54%), ceilalți cu mașina de serviciu (12%), trenul de la Huedin (5%), autobuzul (7%), cu ocazie (7%) sau cu bicicleta (10%). În cazul navei este deosebit de important pe de o parte existența și starea bună a infrastructurii rutiere, pe de altă parte existența unor curse regulate de transport călători, ambele criterii sunt îndeplinite în comuna Sâncraiu, astfel că deplasarea forței de muncă nu este limitată din acest punct de vedere.

Persoanele care nu dețin un loc muncă (63% din populația comunei) se împart între categoriile următoare: șomeri BIM 1,7%, persoane fără un loc de muncă (șomeri de lungă durată, care au renunțat în a căuta în mod activ un loc muncă, casnice, etc.) 16,1%, elevi, studenți 8,6%, pensionari 57,5%, pensionari de boală 6,9%, concediu de maternitate 1,1%, alte situații 7,9%.

Potențial antreprenorial

Dacă ar putea alege, 26% din populație ar lucra ca angajat, 18% ca antreprenor, 17% ca lucrător pe cont propriu, și 37% nici unul dintre aceste variante (majoritatea acestor răspunsuri a venit de la pensionari, oameni în vârstă). Cele mai preferate domenii de activitate ar fi agricultura (17,6%), construcțiile (10%), comerțul (9,3%) și turismul (9%).

Potențialul antreprenorial este un indicator important în ceea ce privește economia unei unități administrativ-teritoriale. Chiar dacă la întrebarea anterioară în total 35% din populație a declarat că ar dori să devină antreprenor sau lucrător pe cont propriu, numai 21% din populație s-a gândit să devină antreprenor sau persoana fizică autorizată. Din aceste persoane 36% nu au un plan elaborat pentru a deveni antreprenor, 31% cred că acest lucru se va întâmpla în viitorul mai îndepărtat, 13% vor

să-și lanseze afacerea în următorii doi ani, și 8% în perioada imediat următoare. Acest potențial antreprenorial semnificativ explică și valorile mari înregistrate în ceea ce înseamnă densitatea întreprinderilor și capacitatea antreprenorială. Cele mai des întâlnite forme juridice în care viitorii antreprenori doresc să-și înregistreze afacerea sunt Societate cu Răspundere Limitată (SRL), respectiv Persoană Fizică Autorizată (PFA) și Întreprindere Familiară (ÎF), iar în ceea ce privește persoanele cu care doresc să lucreze, respectiv cu care să pornească afacerea sunt membrii familiei (45,9%), cu prieteni/cunoștințe (23%), iar o parte însemnată a celor care doresc să pornească o afacere vor să inițieze singuri acest demers (21,3%). Cei care au deja planuri mai elaborate în ceea ce privește afacerea, preferă ca domeniul de activitate mai ales agricultura, turismul, respectiv diferitele servicii conexe acestora, servicii care se bazează pe un mediu economic local care favorizează turismul și agricultura. Iar în ceea ce privește locația viitoarei afaceri, 48,3% preferă localitatea în care trăiesc, 26,7% ar rămâne cu afacerea respectivă în județul Cluj, 8% în Transilvania și 7% în România. 10% dintre cei care doresc să înființeze o afacere nu știu încă locația acestuia.

Este interesant de descris profilul antreprenorilor din comună, respectiv profilul potențialilor antreprenori (cei care au în gând să pornească o afacere). Chiar dacă nu există o legătură significantă din punct de vedere statistic în cazul variabilelor analizate din cauza mărimii mici al eșantionului, respectiv al populației comunei, datele arată principalele trenduri prezente în comună în acest domeniu. În ceea ce privește antreprenorii (cei care dețin o întreprindere, sau sunt PFA), aceștia sunt bărbați în 53,3% din cazuri, acest procent de persoane de sex masculin se regăsește și în populație, deci nu putem vorbi de o dominanță masculină în cadrul antreprenorilor. Anul mediu al nașterii pentru aceste persoane este 1969, deci în prezent au 52 de ani, sunt căsătoriți în 75% dintre cazuri, majoritatea sunt de etnie maghiară, majoritatea vorbesc limba engleză și germană, iar în ceea ce privește ultima școală absolvită 27% au terminat un liceu teoretic, 20% un liceu profesional, și 20% o școală profesională, 7% școala de maiștri, 7% postlicealul, și tot 7% au studii superioare, deci în total 21% dintre antreprenorii comunei și-au continuat studiile după terminarea liceului.

Caracteristicile potențialilor antreprenori (cei care au în gând să pornească o afacere), sunt asemănătoare cu cea a antreprenorilor. Astfel că 57,4% dintre ei sunt bărbați, un procent puțin mai semnificativ decât cel al antreprenorilor, sunt un pic mai tineri, cu anul mediu al nașterii 1973, însă 22% dintre aceștia sunt tineri, cu vârsta sub

35 de ani. Sunt căsătoriți într-un procent de 59%, iar 28% dintre ei sunt necăsătoriți. Potențialii antreprenori sunt într-o proporție de 79% de etnie maghiară, vorbitori experimentați de limba română, și în cele mai multe cazuri vorbesc limba engleză, germană, franceză, respectiv într-un procent mai mic limba rusă și spaniolă. În privința ultimei școli absolvite, cel mai des întâlnit este liceul teoretic (36%), și studiile superioare (18,1%), în ambele cazuri procentele acestea sunt mult mai însemnate decât în cazul antreprenorilor.

Veniturile populației

Este important de analizat și structura veniturilor populației în cadrul acestei analize. Gospodăriile din comună cuprind în medie 2,95 de persoane, dintre care 1,90 persoane care au un venit, și 1,04 persoane fără venit. Venitul mediu net a unei gospodării din comună, însumând toate sursele de venit posibile este de 2087 RON lunar în anul 2015. Venitul mediu net pe gospodărie în anul 2014 în mediul rural la nivel național a fost de 2139,51 RON, deci comuna Sâncraiu are un venit lunar pe gospodărie cu 52 de RON mai mic media rurală națională. În cele ce urmează vom analiza sursa acestor venituri, respectiv suma anuală pe care o obțin gospodăriile din Sâncraiu din diferite surse. Din cauza faptului că unele venituri nu sunt regulate, lunare, ca de exemplu valorificarea produselor agricole, sau subvențiile de la stat pentru agricultură, respondenții au fost rugați să indice valoarea anuală a acestor tipuri de venit. Iar ulterior, din datele anuale am calculat sumele lunare aferente diferitelor tipuri de venit.

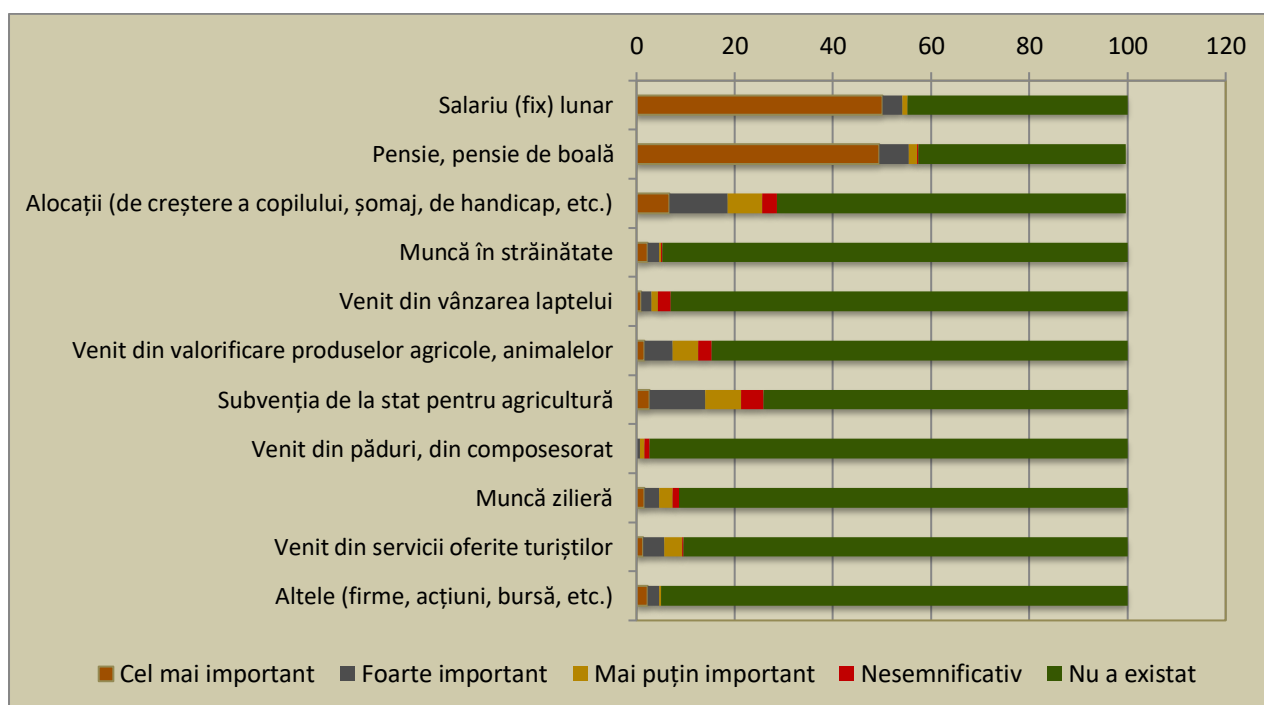
Tabelul nr. 31 - Veniturile populației

Sursă	Cel mai important	Foarte important	Mai puțin important	Nesemnificativ	Nu a existat	Cam ce sumă (pe an)?	Lunar
Salariu (fix) lunar	50.17	3.99	1.00	0.00	44.85	26089	2174
Pensie, pensie de boală	49.50	5.98	1.66	0.33	42.19	13939	1162
Alocații (de creștere a	6.64	11.96	6.98	2.99	71.10	1653	138

copilului, șomaj, de handicap, etc.)								
Muncă în străinătate	2.33	2.33	0.33	0.33	94.68	21156	1763	
Venit din vânzarea laptelui	1.00	1.99	1.33	2.66	93.02	2237	186	
Venit din valorificare produselor agricole, animalelor	1.66	5.65	5.32	2.66	84.72	1349	112	
Subvenția de la stat pentru agricultură	2.66	11.30	7.31	4.65	74.09	2052	171	
Venit din păduri, din composesorat	0.00	0.66	1.00	1.00	97.34	3600	300	
Muncă zilieră	1.66	2.99	2.66	1.33	91.36	4110	343	
Venit din servicii oferite turiștilor	1.33	4.32	3.65	0.33	90.37	3116	260	
Altele (firme, acțiuni, bursă, etc.)	2.33	2.33	0.33	0.00	95.00	9600	800	

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Graficul nr. 11 - Veniturile populației

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Din tabelul, respectiv graficul de mai sus veniturile populației sunt prezentate pe două paliere. Pe de o parte, cât de importante sunt acestea în venitul total al gospodăriei, pe de altă parte valoare media acestora pe gospodărie. Este de subliniat faptul că valoare lunară a tipurilor de venit este calculată pe gospodărie, mai exact respondenți au fost rugați să enumere toate tipurile de venituri pe care gospodăria o are într-un an calendaristic, importanța acestora în venitul total al gospodăriei, și suma obținută din acel tip de venit.

În cazul salariilor, 55% din gospodăriile chestionate au venituri din salarii, și pentru 50% din gospodării acesta este cel mai important venit. Salariul mediu pe gospodărie (toate salariile din gospodărie la un loc) este de 2174 RON. Pensiile reprezintă o sursă de venit pentru 58% din gospodăriile din comună, și pentru 50% dintre gospodării acesta este cel mai important venit, cu o valoare medie de 1162 RON pe gospodărie. Diferitele alocații (de creștere a copilului, șomaj, de handicap, etc.) reprezintă o sursă de venit pentru 29% din gospodării, în 7% din gospodăriile din comună acesta este cel mai important venit, cu o valoare medie lunară de 138 RON. Munca în străinătate reprezintă o sursă de venit pentru 5% din populație, cu o valoare medie de 1763 RON lunar pe gospodărie. Vânzarea laptelui, respectiv valorificarea produselor agricole reprezintă o sursă de venit pentru 7, respectiv 15 procente din gospodării, cu o valoare medie lunară pe gospodărie de 186, respectiv 112 RON. Subvenția de la stat pentru agricultură reprezintă o altă sursă de venit importantă în comună, 26% dintre gospodării beneficiază de aceste fonduri, și 11% din gospodării consideră că acest venit este unul foarte important în economia gospodăriei lor. Valoarea medie a acestuia pe gospodărie este de 2052 RON anual, 171 RON lunar. Veniturile gospodăriilor din păduri, compozesorat există în numai 3% din cazuri, cu o medie lunară de 300 RON, iar munca zilieră este o sursă de venit pentru 9% dintre gospodăriile din comună, cu o valoare anuală de 4110 RON, lunară de 343 RON. Aceste munci ziliere sunt sezoniere, în timpul iernii intensitatea acestora, posibilitățile de muncă zilieră sunt mai reduse din cauza suspendării activităților agricole și în construcții. Veniturile provenite din activități turistice sunt prezente în 10% din gospodării, cu o valoare medie anuală de 3116 RON, lunară de 260 RON. În cadrul acestui tip de venit există diferențe pe de o parte între proprietarii de pensiuni, respectiv alte persoane care se ocupă cu activități conexe ale turismului, pe de altă parte între proprietarii de pensiuni

cu o capacitate mare și cei cu o capacitate mică. Totodată, sezonabilitatea turismului din comună contribuie la fel la scăderea venitului mediu lunar. Alte venituri (firme, acțiuni, bursă, etc.) se înregistrează în cazul a 5% din gospodăriile din comună, valoarea acestora fiind de 9600 RON anual, 800 RON lunar.

Aceste date, mai exact suma diferitelor venituri cu siguranță au suferit modificări în perioada 2015- prezent, însă distribuția diferitelor tipuri de venit în economia gospodăriilor și a comunei au suferit schimbări minimale, astfel că acestea pot fi o bază solidă de date pentru planificarea din prezenta strategie.

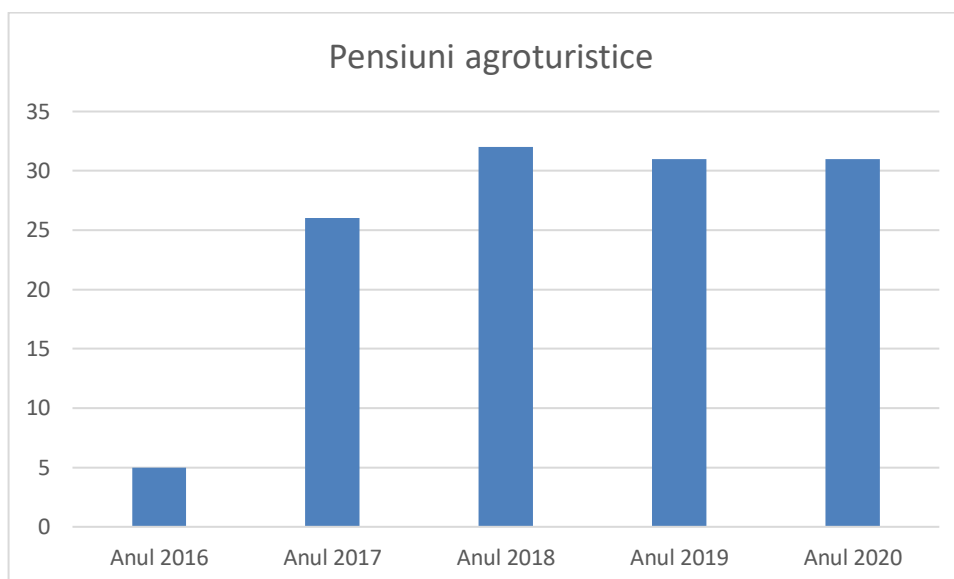
3.5.3. Turism

Turismul local este determinat pe de o parte de unitățile de cazare existente, pe de altă parte de evenimentele locale organizate, agenția locală de turism care este prezent la târguri și evenimente turistice naționale și internaționale, Asociația Agroturistică Sâncraiu prin activitățile acestuia, respectiv de comunitatea în sine, deschiderea acestuia spre turiști, spre servicii conexe turismului are un rol determinant asupra succesului turismului din Sâncraiu.

În privința datelor INS despre turism (număr unități, număr turiști, turiști străini, etc.), este de menționat că acesta colectează date numai de la unitățile cu minim 5 locuri de cazare, iar în comună majoritatea locurilor de cazare sunt pensiuni agroturistice mici, cu mai puțin de 5 locuri de cazare, cu toate că numărul serviciilor care oferă cazare în Sâncraiu a crescut mult în ultimii ani chiar și în statistica INS.¹¹ Astfel, pentru a avea la dispoziție informații și despre acest domeniu, în 2015 am elaborat un scurt chestionar, care a fost completat de majoritatea pensiunilor (23 din 42 de unități identificate), tocmai pentru a contracara lipsa datelor despre unitățile de sub 5 locuri de cazare.

Graficul nr. 12 – Structuri de cazare Sâncraiu

¹¹ Un exemplu elocvent pentru diferența între datele INS și situația din comună este numărul de unități de primire turistică: în datele INS există 3, iar în 2015 în localitate au fost identificate 42 de.

Sursa: *INSSE Tempo Online*.

Majoritatea unităților de cazare turistică din comuna Sâncraiu sunt pensiuni agroturistice, forma juridică preferată fiind cea de PFA la majoritatea unităților. În cadrul acestora, în medie, lucrează 1,9 persoane, în majoritatea cazurilor proprietarul și un membru de familie. În aproape jumătate dintre pensiunile chestionate există o persoană care vorbește limba engleză, pe lângă cea maghiară și română, în mai puține cazuri turiștii pot beneficia și de o conversație în limba germană.

La capitolul capacitate de cazare, pensiunile au în medie 4 camere, și 9,5 locuri de cazare (în cazul locurilor de cazare puținele pensiuni cu o capacitate mai mare de cazare turistică, a căror număr coincide cu numărul unităților de cazare în seriile de date INS, influențează media unităților). În cazul caracteristicilor unităților turistice, o parte semnificativă a unităților de cazare nu pot asigura o baie separată pentru fiecare cameră unde primesc turiștii, problemă identificată și în cadrul discuțiilor cu proprietarii de pensiuni. De menționat că o parte însemnată a proprietarilor de pensiuni doresc să investească în echiparea și dezvoltarea pensiunilor în viitorul apropiat, pentru a remedia situația. În aproape toate unitățile chestionate încălzirea este asigurată de centrală termică, cu combustibil solid, deoarece nu există în comună rețea de gaze naturale. În 40% dintre unitățile de cazare turistică identificate există și o bucătărie utilată cu aparate electrocasnice care la cerere pot fi folosite de turiști, și 20% dintre unitățile care nu dețin o astfel de încăpere au în vedere amenajarea unui astfel de spațiu în viitorul apropiat. Conexiune la internet, respectiv posibilitate de parcare există la aproape toate unitățile

de primire turistică, iar în 35% dintre unități există televizor în fiecare cameră. Spații destinate copiilor există în 20% dintre unități, iar aproximativ 30% dintre aceștia au în plan dotarea pensiunii cu un astfel de spațiu. 74% dintre pensiuni dețin mobilier de grădină, și implicit un spațiu în care turiștii se pot relaxa în aer liber, și 20% dintre pensiuni au în vedere echiparea pensiunii cu un astfel de spațiu, și 40% dintre unități dețin și locuri special amenajate pentru foc, foc de tabără, grătare, etc., și un procent exact la fel, de 40% dintre pensiuni doresc să amenajeze un astfel de loc în viitorul apropiat.

În ceea ce privește serviciile oferite turiștilor, aproape toate unitățile de cazare turistică au în ofertă serviciile enumerate în tabelul de mai jos. În crearea acestei liste pentru chestionar, am luat în evidență toate serviciile turistice prezentate pe paginile web a pensiunilor din Sâncraiu. Este interesant însă faptul că pe lângă unitățile de cazare, s-au dezvoltat și servicii conexe turismului, astfel că unele servicii sunt asigurate cu ajutorul unor terțe persoane, care nu lucrează în cadrul unităților de cazare. Astfel, aria celor care beneficiază de pe urma turiștilor prezenți în localitate este mult mai largă decât proprietarii unităților cazare.

Tabelul nr. 32 - Servicii turistice în comuna Sâncraiu

Denumirea serviciilor oferite	Personalul pensiunii (%)	Terțe persoane (%)	Pensiunea nu oferă aceste servicii (%)
Excursii la obiectivele turistice din regiune	42.11	31.58	26.32
Ghidaj turistic (în localitate, sau în regiune)	55	30	15
Plimbare cu căruța, sania	5.26	78.95	15.79
Hipism	0	82.35	17.65
Prezentarea de meșteșuguri tradiționale (broderii, prelucrarea lemnului, țesături, etc.)	35	55	10
Muzicieni tradiționali din zona Călatei	0	50	50
Prezentarea portului popular	68.42	15.79	15.79

Prezentarea camerei populare¹²	40	35	25
Instructaj de dansuri populare locale	5.88	47.06	47.06
Prepararea și degustarea de prăjituri tradiționale: "Kürtös kalács", "hólabda", etc.	81.25	6.25	12.50

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Tot în cadrul pensiunilor, turiștii au ocazia să guste, respectiv să cumpere produse tradiționale locale, produse la mare căutare în rândul turiștilor. Cele mai des întâlnite astfel de produse sunt gemul de măceșe, de soc, de prune, de caise, de mere, de zmeură, pălincă de prune, de mere, de afine, de vișine, zacuscă tradițională, produse lactate locale ca brânză, urdă, telemea, lapte de bivoliță, produse de carne tradiționale, cum ar fi cârnații afumați, slănină, siropuri de brad, de afine, de zmeură, respectiv legume din ograda proprie, de exemplu roșii, castraveți, ardei, etc. În majoritatea unităților de cazare turistică aceste produse pe de o parte, sunt incluse în meniul unității, pe de altă parte pot fi cumpărate de turiști.

În ceea ce privește modurile de promovare a pensiunilor, în majoritatea cazurilor, site-urile de profil turistic, mai exact site-urile unde turiștii își pot rezerva cazarea (ex. Booking, Travelminit, etc.) reprezintă cele mai importante surse de promovare pentru pensiuni. Totodată, aproximativ 35% dintre pensiuni folosesc Facebook-ul ca mod de promovare a unității, și 20% dintre ei au site-uri proprii. Este rar întâlni ca o pensiune să fie prezentă la târguri turistice de profil, sau să aibă pliante distribuite ca mod de promovare.

În ceea ce privește numărul turiștilor din ultimul an, se pot distinge două grupuri de pensiuni. Pe de o parte, pensiunile cu o capacitate mai mică, care au un trafic de 50-150 de turiști într-un an, din care aproximativ 10-30% sunt turiști care se reîntorc în pensiune, pot fi numiți clienți fideli. Pe de altă parte sunt pensiunile cu o capacitate mai mare de cazare, care au între 250-500 de turiști pe an, din care aproximativ jumătate sunt turiști care se reîntorc, clienți fideli. În ambele categorii principala sursă de turiști

¹² În majoritatea gospodăriilor din comună există o cameră, în maghiară *tisztaszoba* (în traducere exactă "cameră curată"), în care sunt păstrate mobilierul tradițional, țesături, broderii, porturi populare, câni, etc. Aceste obiecte reprezintă adevărate mici muzee, valoarea etnografică a acestor camere este una excepțională, și astfel turiștilor le este prezentat moștenirea etnografică a comunei.

este Ungaria, conform datelor furnizate de pensiuni aproximativ 85-95% dintre turiștii sosiți în pensiunea lor provine din această țară. Turiștii interni, din România reprezintă aproximativ 5% din totalul turiștilor, și găsim totodată un număr însemnat de turiști provenind din Danemarca, Slovacia, Letonia, Franța, Germania, respectiv Olanda. În ceea ce privește vârsta acestor turiști, cel mai important segment este reprezentat de grupuri de turiști de vârstă medie, care reprezintă 40-50% din totalul turiștilor în cazul pensiunilor chestionate. Grupurile de elevi/studenti, respectiv grupurile tinere reprezintă aproximativ 20-30% dintre totalul turiștilor, iar grupurile în vârstă, respectiv grupurile mixte din punct de vedere al vârstei reprezintă cam 15-15% din totalul turiștilor. Aceste grupuri stau în medie 2-3 zile în localitate, în cazul pensiunilor cu o capacitate de cazare mai mică cele mai dese perioade sunt de o zi.

Sosirea turiștilor în localitate are un caracter puternic sezonal, practic sezonul începe de Paști, în mai și iunie este o perioadă cu flux turistic mai mic, iar în lunile iulie și august pensiunile primesc cel mai mare flux de turiști. Totodată luna octombrie este una cu un flux important de turiști. În cadrul acestor perioade, respectiv pe tot parcursul anului evenimentele organizate în localitate atrag un număr impresionant de turiști. Cele mai importante sunt Festivalul Măceșelor în luna octombrie, Tabăra de Dansuri și Căntece populare în luna august, Târgul de la Negreni în luna octombrie, respectiv sărbătorile religioase de Paști și Rusalii.

Aceste pensiuni contribuie în mod semnificativ la economia localității, în primul rând pentru proprietarii pensiunilor, dar este însemnat și aportul economic pentru serviciile conexe turismului, pentru segmentul construcțiilor (pensiunile sunt lărgite, renovate, etc.) respectiv pentru bugetul local. În cazul pensiunilor, 70% dintre pensiunile chestionate oferă o parte mai mică (sub 25%), sau o parte însemnată (25-50%) a veniturilor totale pentru proprietarii lor. În restul de 30% dintre pensiuni venitul astfel obținut înseamnă aproximativ două treimi din venitul proprietarilor, o singură familie trăiește exclusiv din veniturile pensiunii.

Cei mai importanți pași în următorii ani pentru dezvoltarea turismului local, conform proprietarilor pensiunilor sunt dezvoltarea de noi programe, evenimente locale, care să atragă mai mulți turiști, atragerea în localitate a turiștilor interni de pe teritoriul țării, dezvoltarea infrastructurii regionale (chiar dacă în comună drumurile sunt asfaltate în proporție de 100%, există multe obiective turistice în regiune, în comunele apropiate care sunt greu accesibile), respectiv promovarea produselor tradiționale locale și a

culturii tradiționale, a moștenirii etnografice din comună. În ceea ce privește principalele probleme în prezent a turismului din Sâncraiu, cele mai des întâlnite sunt numărul mic de evenimente locale, numărul mic al activităților ce pot fi oferite turiștilor, respectiv lipsa de cooperare între actorii turismului local, conform proprietarilor pensiunilor.

În afara chestionarelor completate de proprietarii pensiunilor, pentru a putea descrie turismul local, de o importanță majoră sunt și atitudinile și cunoștințele populației în general. Astfel, în cadrul survey-ului am încercat să conturăm o imagine despre percepția populației asupra turismului local. Un procent de 21% din populație este implicat, sau are un membru de familie care este implicat în turismul local. În ceea ce privește cauzele enumerate de persoanele neimplicate în turismul local, se află pe de o parte cauze și motivații personale, ca vârsta înaintată, starea medicală precară, lipsa fondurilor, mărimea prea mică a locuințelor, birocrăția excesivă, etc. Iar pe de altă parte există și cauze structurale ale turismului local, mai exact, turiștii și pensiunile sunt concentrate în centrul de comună, Sâncraiu, iar cei din satele aparținătoare consideră că chiar dacă ar începe o afacere, ar realiza o pensiune, turiștii nu ar veni la ei, decât numai în centrul comunei. La întrebarea ce ar trebui să se întâmple ca cei care încă nu sunt implicați în turism să se implice, răspunsurile au fost variate: fonduri pentru dezvoltarea unităților de cazare, asigurarea unui flux de turiști, renovarea caselor și locuințelor.

Pentru turismul local este important de vizualizat ce consideră populația în general ca fiind un obiectiv turistic, un obiectiv de vizitat pentru turiștii care sosesc în localitate. În cadrul chestionarului am grupat obiectivele turistice considerate de populație ca fiind importante în patru tipuri de obiective. În ceea ce privește obiectivele turistice naturale, cele mai des amintite au fost pădurile din zonă, Munții Apuseni, Vârful Vlădeasa, Cascada Valul Miresei din Răchițele, respectiv lacurile de pe teritoriul comunei. Aceste obiective sunt localizate în comună, respectiv în proximitatea comunei, la o distanță de 20-30 de km. În ceea ce privește obiectivele culturale, monumentele, cele mai menționate sunt bisericile din Sâncraiu, respectiv Văleni, monumentul Sfântul Ștefan din Sâncraiu, respectiv monumentul dedicat lui Ady Endre, poetul maghiar care a vizitat comuna Sâncraiu la începutul secolului 20. În ceea ce privește evenimentele din localitate care pot fi arătate turiștilor, cele mai menționate au fost Tabăra de Dansuri și Căntece Populare din Sâncraiu, Festivalul Măceșelor, Balul Strugurilor, respectiv Zilele Comunei, toate evenimentele fiind concentrate în comuna Sâncraiu. Iar în cazul produselor tradiționale care pot fi prezentate turiștilor, cele mai des amintite au fost

gemul de măceșe, pălınca, respectiv broderiile tradiționale locale. Totodată, au fost amintite într-un procent mai mic mâncăruri, prăjituri tradiționale, lactate, respectiv obiecte de uz casnic vechi, cu o valoare etnografică semnificativă.

3.5.4. Agricultură

Agricultura este unul dintre domeniile cheie al economiei în comuna analizată, fiind o importantă sursă de venit, respectiv o sursă de ocupare pentru forța de muncă din localitate. Totodată, agricultura, în special creșterea animalelor are o tradiție importantă în această regiune. În analiza sectorului agricol din comuna Sâncraiu, ne bazăm pe două surse de date majore, pe de o parte datele din Recensământul agricol 2010, respectiv survey-ul efectuat în rândul populației pentru a fundamenta în mod empiric strategia din anul 2015.

Astfel, în ceea ce privește suprafața agricolă, majoritatea acestuia este reprezentată de pășuni și fânețe (54,6%), respectiv terenul arabil (45,12%). Vii și livezi se regăsesc într-o măsură foarte mică în comuna analizată (0,26%).

Tabel nr. 33 - Suprafața agricolă, pe categorii de folosință în anul 2014

Categoriile de folosință	Suprafața (ha)	Ponderele suprafețelor (ha)
- arabil	2007	45,12%
- pășuni și fânețe	2429	54,60%
- vii și livezi	12	0,26%
Total teren agricol	4448	100%

Sursa: Serviciul Urbanism Primăria Comunei Sâncraiu

Conform anchetei sociologice, majoritatea populației (65%) se ocupă cu agricultură într-un mod sau altul, în medie, o gospodărie utilizează 169 de ari de teren agricol, din care 141 de ari proprietate personală. În aceste categorii sunt incluse atât grădinile, cât și suprafața agricolă de pe teritoriul comunei. Mărimea medie a exploatațiilor agricole este confirmată și de datele Recensământului agricol 2010. Totodată, următoarele tabele oferă o imagine detaliată despre suprafețele agricole, după modul de folosință a acestora.

Tabel nr.34 - Exploatații agricole (număr), pe clase de mărime a terenului arabil

Clase de mărime	Comuna Sâncraiu	jud. Cluj
Sub 0,1 ha	44	4587
0,1 - 0,3 ha	114	13542
0,3 - 0,5 ha	67	8250
0,5 - 1 ha	113	14939
1-2 ha	116	15175
2-5 ha	107	12453
5-10 ha	27	2238
10-20 ha	5	470
20-30 ha	-	99
30-50 ha	-	59
50-100 ha	-	44
peste 100 ha	-	53
Total	593	71909

Sursa: Recensământul agricol 2010

Tabel nr. 35 – Suprafața agricolă utilizată, suprafața agricolă neutilizată și alte suprafețe (hectare), pe categorii de folosință

Localitate	Suprafața agricolă utilizată					Suprafața agricolă neutilizată	Suprafața împădurită	din care:	Suprafețe ocupate cu clădiri, curți, drumuri, cariere etc.	Helesteș, iazuri, bălți	Suprafața totală a exploatații agricole
	Teren arabil	Grădini familiale	Pășuni și fânețe	Culturi permanente	Total			Crânguri în sistem de rotație pe termen scurt			
JUDET CLUJ	71909	61710	59837	9505	95336	19266	6963	71	76570	254	96562
COMUNA SÂNCRAIU	593	642	640	20	800	388	5	1	678	1	814
Pondere comunei în județ (%)	0,82%	1.04%	1.07%	0.21%	0.84%	2.01%	0.07%	1.41%	0.89%	0.39%	0.84%

Tabel nr.36 - Exploatații agricole (număr), cu suprafața agricolă utilizată, pe categorii de folosință

Localitate	Suprafața agricolă utilizată					Suprafața agricolă neutilizată	Suprafața împădurită	din care:	Suprafețe ocupate cu clădiri, curți, drumuri, cariere etc.	Helestele, iazuri, bălți	Suprafața totală a exploatații agricole
	Teren arabil	Grădini familiale	Pășuni și fânețe	Culturi permanente	Total			Crânguri în sistem de rotație pe termen scurt			
JUDET CLUJ	120618,01	5215,15	212156,31	3628,81	341618,28	45207,05	43474,18	916,37	7454,98	246,17	438000,66
COMUNA SÂNCRAIU	878,09	69,04	2683,54	3,07	3633,74	633,34	2,94	0,10	41,04	0,75	4311,81

În ceea ce privește modul de folosire a terenurilor care nu sunt în proprietatea celor care le folosesc, conform survey-ului, aproape jumătate dintre aceste terenuri sunt folosite în arendă (21,7% pentru bani, 26,1% pentru o parte din recoltă), și aproape jumătate (43,5%) dintre terenuri sunt folosite cu titlu gratuit. Datele Recensământului agricol ne prezintă aceeași distribuire a modului de deținere a suprafețelor agricole.

Tabel nr.37 - Exploatații agricole (număr) după modul de deținere a suprafeței agricole utilizate

Modul de deținere a suprafeței	Comuna Sâncraiu	jud. Cluj
In proprietate	768	94701
In concesiune	-	196
In arenda	69	1118
In parte	1	452
Utilizat cu titlu gratuit	68	1000
Alte moduri	-	364
Total	906	97831

Sursa: Recensământul agricol 2010

Tabel nr. 38 - Exploatații agricole (număr) care utilizează terenul arabil, după modul de deținere al acestuia

Modul de deținere al terenului arabil	Comuna Sâncraiu	jud. Cluj
In proprietate	551	71231
In concesiune	-	45
In arenda	39	808
In parte	1	327
Utilizat cu titlu gratuit	49	694
Alte moduri	-	172
Total	640	73277

Sursa: Recensământul agricol 2010

Cele mai importante culturi în comuna Sâncraiu în anul 2010 au fost cartofii, grâul și porumbul, însă în ultimii ani porumbul a pierdut din importanță, astfel că grâul, cartofii, respectiv diferitele tipuri de cereale pentru nutreț ocupă cea mai mare parte a terenurilor.

Tabel nr. 39 - Suprafețele cultivate în Comuna Sâncraiu, Recensământul agricol 2010

Culturi	Comuna Sâncraiu		Jud. Cluj
	Suprafața cultivată (hectare)	Pondere din teren arabil	Suprafața cultivată (hectare)
Grâu comun și grâu spelt	250	12,44%	10725
Porumb	258	12,84%	42736
Plante tehnice (floarea soarelui, rapiță și soia)	-	-	1253
Legume, pepeni (în câmp și în sere)	25	1,24%	7448
Plante de nutreț (fân și masă verde, leguminoase pentru nutreț - lucernă, trifoi)	64	3,19%	14699
Cartofi	439	21,85%	28515
Alte culturi	4	0,20%	541
TOTAL ARABIL (din suprafața agricolă utilizată)	1040	51,77%	105917

Sursa: Recensământul agricol 2010

Tabel nr. 40 - Suprafețele cultivate în Comuna Sâncraiu 2020 – evidență Primărie

Culturi	Suprafețe cultivate(ha)	Pondere din teren arabil (1040 ha)
Grâu	250	24,03
Triticale	50	4,80
Orzoaică	70	6,73
Ovăz	80	7,69
Porumb	18	1,7
Fasole	10	1
Cartofi	180	17,30
Legume	62	5,96

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

În ceea ce privește categoria vii și livezi, distribuția acestora ne este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 41 - Suprafețele cultivate în Comuna Sâncraiu

Cultura	Suprafața cultivată (hectare)
Meri	1,74
Pruni	0,94
Alți pomi fructiferi	0,36
Struguri de masa	-
Struguri de vin	0,03
TOTAL	3,07

Sursa: Recensământul agricol 2010

Creșterea animalelor este o activitate agricolă cu tradiție în comună. Efectivele de animale au suferit de asemenea schimbări între 2010, anul ultimului recensământ

agricol, și prezent, numărul ovinelor a crescut de la 1654 la 7840, cel al caprinelor de la 141 la 616 capete, iar cel al porcinelor a scăzut de la 1045 capete în 2010 la 636 în prezent. Celelalte tipuri de animale au suferit o schimbare mai mică în ceea ce privește numărul acestora în comuna Sâncraiu.

Tabel nr. 42 - Efectivele de animale din localitățile Comunei Sâncraiu

Efective de animale (capete)	Jud. Cluj	Sâncraiu	Alunișu	Brăișoru	Domoșu	Horlacea
Bovine	53604	152	115	42	112	48
Ovine	346985	120	855	121	78	480
Caprine	16754	32	-	-	30	79
Porcine	100410	595	101	123	128	98
Păsări	1643544	3499	378	412	785	405
Cabaline	13414	93	8	2	12	10
Familii de albine	24282	655	136	75	10	11
TOTAL	2198993	5146	1593	775	1155	1131

Sursa: Recensământul agricol 2010

Tabel nr. 4 - Efectivele de animale din localitățile Comunei Sâncraiu 2020

Efectivele de animale	
Categorii	Număr
Cabaline	36
Ovine	7840
Porcine	636
Bovine	620
Caprine	616
Fam de albine	840

Sursa: Primăria Comunei Sâncraiu

După inventarierea suprafețelor agricole, respectiv a efectivelor de animale din comună, este important de prezentat tipul de agricultură practicat în comună. Astfel, 88% dintre cei care se ocupă cu agricultură în comună folosesc produsele obținute pentru consumul gospodăriei, și numai 12% valorifică o parte din produsele agricole obținute. Astfel, în comună se practică o formă de agricultură de subzistență, fără mari beneficii economice pentru populație. Excepție fac pe de o parte cei care utilizează suprafețe mari de teren agricol, respectiv cei care reușesc să valorifice produsele obținute în gospodăriile din comună, respectiv în propriile pensiuni, în acest caz produsele fiind mai ales legume și fructe. Cei care utilizează suprafețe agricole mai mari comercializează mai ales cartofi, respectiv produse lactate sau animale de carne, și într-un procent mai mic cereale. Vânzarea produselor se face de obicei în perioada de după recoltă, mai ales toamna, o piață de desfacere pentru aceste produse fiind într-un procent egal comuna și localitățile din regiune, respectiv orașele și piețele din orașele apropiate, mai ales orașul Huedin.

3.6. Administrația locală și sectorul ONG local

Administrația publică din comună se organizează și funcționează în temeiul principiilor autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit.

Primarul, viceprimarul și secretarul, împreună cu aparatul de specialitate al primarului, constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită Primăria, care duce la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile Primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale. Misiunea sau scopul Primăriei rezidă deci în soluționarea și gestionarea, în numele și în interesul colectivității locale pe care o reprezintă, a treburilor publice, în condițiile legii.

În administrația publică locală primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică. El este șeful administrației publice locale și al aparatului de specialitate al autorității administrației publice locale, pe care îl conduce și îl controlează. Primarul răspunde de buna funcționare a administrației publice locale, în condițiile legii și reprezintă unitatea administrativ-teritorială în relațiile cu alte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române sau străine, precum și în justiție.

Consiliul Local al Comunei Sâncraiu este compus din 11 consilieri locali pe perioada 2020-2024, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile stabilite de legea pentru alegerea autorităților administrației publice locale. Potrivit legislației, numărul membrilor fiecărui consiliu local se stabilește prin ordin al prefectului, în funcție de populația orașului, raportată de Institutul Național de Statistică și Studii Economice la data de 1 ianuarie a anului în care se fac alegerile sau, după caz, la data de 1 iulie a anului care precedă alegerile.

Aparatul de specialitate al Primăriei Comunei Sâncraiu cuprinde 21 de posturi, structurate pe departamente de specialitate, aprobate prin HCL13/2020, astfel:

- Demnitari - 2
- Funcții publice - 10 (din care 1 funcții publice de conducere și 9 funcții publice de execuție)
- Contractuali - 9 (0 de conducere și 9 de execuție)
- Din totalul de 21 de posturi, 13 sunt ocupate, iar 8 sunt declarate vacante.

În subordinea Primarului funcționează următoarele compartimente:

- Compartimentul buget-contabilitate
- Compartimentul constatare, impunere
- Compartimentul evidența, încasare venituri
- Serviciul public voluntar pentru situații de urgență
- Compartimentul de dezvoltare strategică

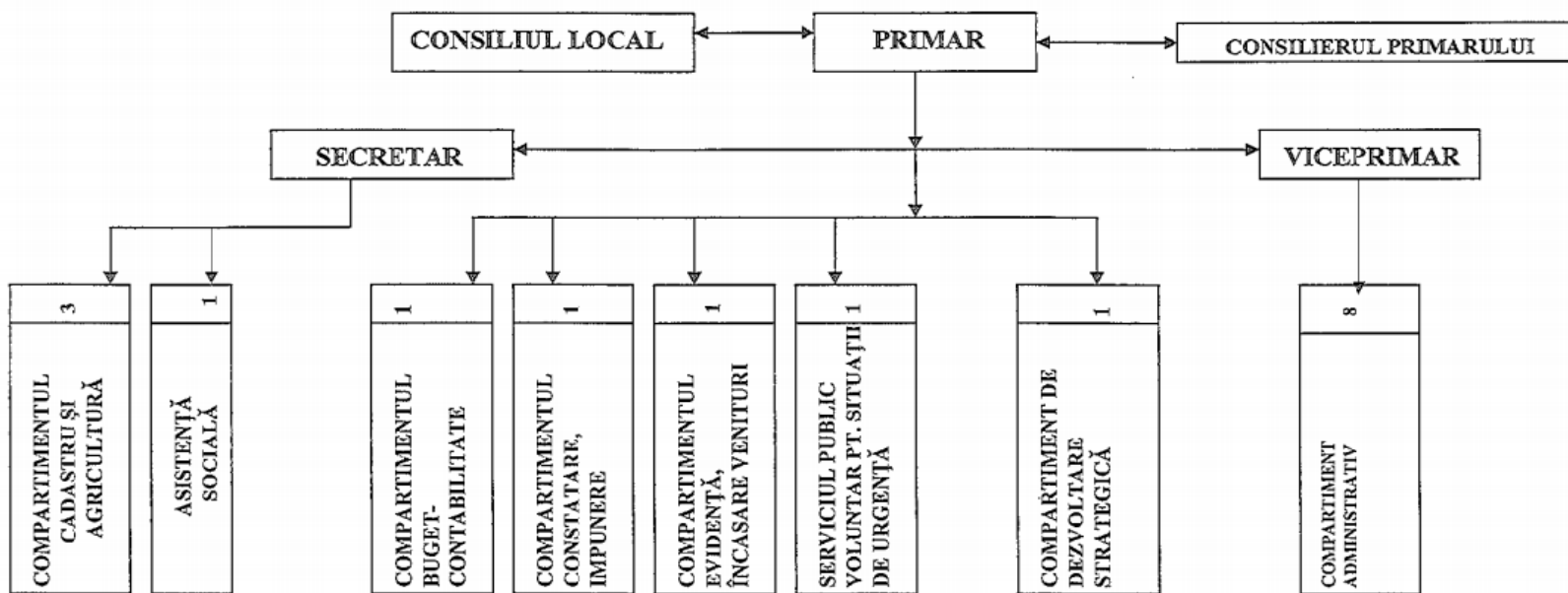
În subordinea Secretarului comunei funcționează:

- Compartimentul cadastru și agricultură
- Asistența socială

În subordinea Viceprimarului funcționează:

- Compartiment administrativ

ORGANIGRAMĂ

**PRIMAR,
PÓKA ANDREI-GHEORGHE**

STAT DE FUNCȚII
PRIMĂRIA COMUNEI SÂNCRAIU, JUDEȚUL CLUJ

Anexa 2

NR. CRT.	Numele, prenumele/VACANT, temporar VACANT după caz	STRUCTURA	FUNCTIA DE DEMNITATE PUBLICA	Funcția publică			Clasa	Gradul profesional	Nivelul studiilor	Funcția contractuală		Treapta profesională/grad	Nivelul studiilor	OBSERVAȚII
				înalt funcționar public	de conducere	de execuție				de conducere	de execuție			
		DEMNITARI												
1.	POKA ANDREI-GHEORGHE		primar											
2.	PETER GYORGY-ARPAĐ		viceprimar											
		SECRETARIAT												
3.	VINCZE ELISABETA promovare temporară			secretar general al comunei		conducere	nu are	S						
		CABINETUL PRIMARULUI												
4.	LÓVASZ CSILLA									condițional primarului		S		
		COMPARTIMENTUL BUGET-CONTABILITATE												
5.	VACANT			consilier		I	superior	S						
		COMPARTIMENTUL CONSTATARE, IMPUNERE, CONTROL												
6.	CSUDDOM EVA			consilier		I	superior	S						
		COMPARTIMENTUL EVIDENȚĂ ȘI ÎNCASARE VENITURI												
7.	FLORÉA MARIA			referent		III	superior	M						
8.	KIS-MIHÁLY ELISABETA			consilier		I	superior	S						
9.	BALINT-PALKO ANDREI			consilier		I	principal	S						
10.	temporar VACANT			consilier		I	principal	S						
		COMPARTIMENTUL DEZVOLTARE STRATEGICĂ												
11.	KOVACS ZOLTAN			consilier		I	superior	S						
		SERVICIUL PUBLIC VOLUNTAR PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ												
12.	JUHÁSZ ISTVÁN			consilier		I	principal	S						
		COMPARTIMENT DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ												
13.	PETER-SZABO ISTVÁN			consilier		I	principal	S						
		COMPARTIMENT ADMINISTRATIV												
14.	GÉRE STEFAN													
15.	KISMIHÁLY ISTVÁN									guard		G		
16.	VACANT									paza		M		
17.	VACANT									biblioteca		S		
18.	VACANT									arhivar		M		
19.	VACANT									sofer		G		
20.	VACANT									consilier		S		conf. pct.4 din Anexa OUG nr.63/2010
21.	VACANT									consilier		S		

Funcție	Număr posturi	Ocupate	Vacante	Total
Nr. total de demnitari		2	0	2
Nr. total de înalți funcționari publici		0	0	0
Nr. total de funcții publice de conducere		1	0	1
Nr. total de funcții publice de execuție		7	2	9
Nr. total de funcții contractuale de conducere		0	0	0
Nr. total de funcții contractuale de execuție		3	6	9
Nr. total de posturi din cadrul autorității publice		13	8	21
TOTAL GENERAL		13	8	21

PRIMAR,
POKA ANDREI-GHEORGHE

Funcție	Număr posturi	Ocupate	Vacante	Total
Nr. total de demnitari		2	0	2
Nr. total de înalți funcționari publici		0	0	0
Nr. total de funcții publice de conducere		1	0	1
Nr. total de funcții publice de execuție		7	2	9
Nr. total de funcții contractuale de conducere		0	0	0
Nr. total de funcții contractuale de execuție		3	6	9
Nr. total de posturi din cadrul autorității publice		13	8	21
TOTAL GENERAL		13	8	21

Investiții publice majore realizate

Principalele investiții publice realizate în ultimii 15 ani sunt în domeniul infrastructurii: pe de o parte infrastructura de acces, drumuri, trotuare, etc., pe de altă parte infrastructură sportivă, o sală și un centru sportiv s-au realizat în ultimii ani în comuna Sâncraiu. Totodată, în afara rețelei de alimentare cu gaze naturale, au fost derulate proiecte pentru modernizarea/întreținerea tuturor tipurilor de infrastructură.

Tabelul nr. 42 – Proiecte finanțate

Nr. crt.	Denumire investiție	Anul începerii	Anul finalizării	Valoarea totală - lei -	Sursa de finanțare
1.	Modernizare drum comunal DC 124 – DJ 108 – Domoșu – Horlacea 0+000-Km – 5+250 Km	2006	2012	2.883.762,90 lei	Buget de stat
2.	Modernizare drum comunal DC 126 DJ 108 – Sâncraiu – Brăișoru – Hodișu	2006	2015	5.500.777,55 lei	Buget de stat
3.	Construire sistem de canalizare și stație de epurare monobloc, în localitatea Sâncraiu, județul Cluj	2006	2008	3.908.169 lei	Buget de stat O.G. 7/2006
4.	Construire sală de sport în localitatea Sâncraiu, județul Cluj	2006	2007		CNI
5.	Construire cantină și bucătărie cu mansardă la Școala Gimnazială Ady Endre Sâncraiu	2007			Buget de stat
6.	Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă și realizarea sistemului de canalizare menajera în localitățile Domoșu, Horlacea, Alunisu și Braisoru, comuna Sâncraiu, jud Cluj	2008	2011	3.363.920 lei	FEADR Măsura 322
7.	Modernizarea drumurilor sătești în localitățile Alunișu, Brăișoru,	2008	2011	3.784.460 lei	FEADR Măsura 322

	Domoșu, Horlacea și Sâncraiu din comuna Sâncraiu, jud. Cluj				
8.	Construire bază sportivă model Tip 1 in comuna Sâncraiu, județul Cluj	2009	2011	1.198.739,07 lei	Buget de stat, O.G. 7/2006 Buget local
9.	„Modernizarea infrastructurii forestiere și agricole, Comuna Sâncraiu, județul Cluj	2011	2014	4.861.651,05 lei	FEADR Măsura 125
10.	Alimentarea cu energie electrică a bazei sportive model tip 1 în comuna Sâncraiu				Buget local
11.	Amenajare trotuare de-a lungul drumului comunal DC 126 și drumului județean DJ 103J în localitatea Sâncraiu	2012	2012	525.725,26 lei	Buget local
12.	Amenajare șanțuri în localitatea Alunișu și Brăișoru din comuna Sâncraiu, județul Cluj”.	2013	2013	347.634 lei	Buget local
13.	Amenajare trotuare de-a lungul drumului comunal DC 126 și a potecilor în localitatea Sâncraiu, județul Cluj	2014	2014	326.560 lei	Buget local
14.	Dezvoltarea și modernizarea iluminatului public în Comuna Sâncraiu	2014	2015	535.000 lei	Buget local
15.	Reabilitarea, rețaxadizarea și schimbarea destinației construcției din remiză P.S.I. în capelă	2015	2015	354.000 lei	Buget local
16.	Amenajare șanțuri și accese la proprietăți de-a lungul drumului principal din satul Sâncraiu	2016	2016	321.000 lei	Buget local
17.	Extindere iluminat public în Comuna Sâncraiu	2016	2016	190.000 lei	Buget local
18.	„Lucrări de pavare trotuare în Comuna Sâncraiu, județul Cluj ”	2016	2016	350.000 lei	Buget local
19.	Lucrări de pavare trotuare în Comuna	2017	2017	512.000 lei	Buget local

	Sâncraiu, județul Cluj				
20.	Amenajare șanțuri în localitățile Horlacea și Sâncraiu	2017	2017	20.000 lei	Buget local
21.	„Lampadare în Comuna Sâncraiu ”	2017	2017	120.000 lei	Buget local
22.	Construire zid de sprijin pe Valea lui Băl în localitatea Sâncraiu	2017	2017	224.000 lei	Buget local
23.	Reparații și consolidări la Canalul Morii, comuna Sâncraiu, județul Cluj	2017	2017	450.000 lei	Buget local
24.	Reparații și consolidări de maluri, podețe și regularizare albie-Valea Alunișu	2017	2018	521.000 lei	Buget local
25.	Amenajare trotuare prin pavare în Comuna Sâncraiu, județul Cluj	2018	2018	250.000 lei	Buget local
26.	„Lucrări de pavare trotuare in Comuna Sâncraiu, localitatea Brăișoru, Jud. Cluj”	2018	2019	120.000 lei	Buget local
27.	Tribună metalică cu copertină la baza sportivă	2018	2018	140.000 lei	Buget local
28.	Amenajare podețe pe Valea lui Băl	2018	2018	62.000 lei	Buget local
29.	Montarea unei instalații cu panouri solare în vederea obținerii apei calde la internatul Școlii Gimnaziale "Ady Endre" Sâncraiu	2018	2020	156.000 lei	FEADR
30.	Înființare bază sportivă la Școala Gimnazială "Ady Endre" Sâncraiu	2018	2020	273.600 lei	FEADR
31.	Confecționare pod peste Valea Călata	2019	2019	180.000 lei	Buget local
32.	Amenajare bază de agrement în localitatea Horlacea, Comuna Sâncraiu	2019	2019	33.000 lei	Buget local
33.	Înființare sistem de supraveghere video în Comuna Sâncraiu	2019	2020	354.000 lei	FEADR
34.	Construire bazin de înot acoperit în loc. Sâncraiu, jud. Cluj	2017	2020	3.300.000 lei	Buget local
35.	Iniințare pista de	2020	2021	1.172.000 lei	FEADR

	bicicletă pe terasamentul cail ferate dezafectate HUEDIN-SANCRAIU- CALATELE				
36.	Lampadare în Localitatea Brăișoru, Comuna Sâncraiu	2020	2020	132.000 lei	Buget local

Sursa – Primăria comunei Sâncraiu

Atitudinile populației față de administrarea locală

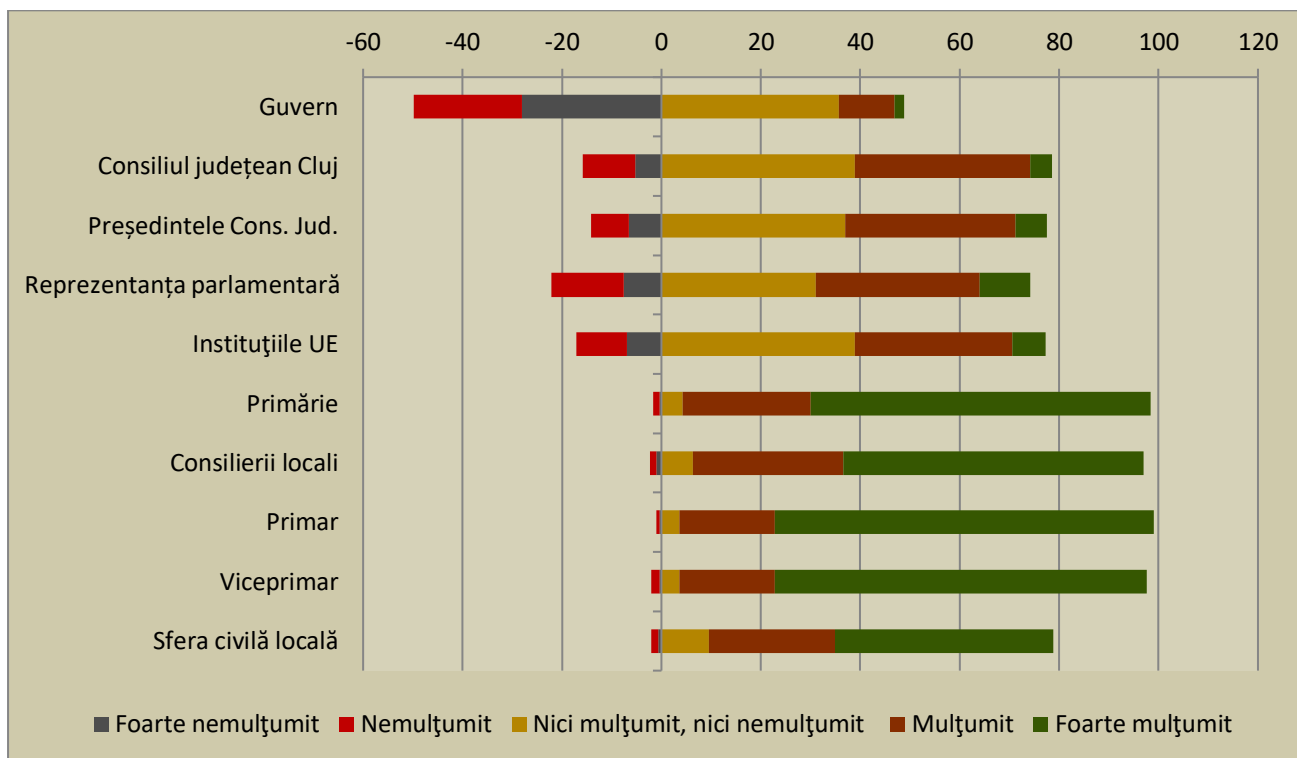
În anul 2015 populația comunei are o atitudine pozitivă față de administrarea comunei, acest fapt a fost constatat atât în cadrul discuțiilor focus-grup, în cadrul diferitelor vizite în comună, iar datele survey-ului realizat ne confirmă această atitudine. Presupunem că aceste atitudini nu s-au schimbat semnificativ nici în prezent, rezultatele alegerilor locale din anul 2020 au reconfirmat aceeași echipă la conducerea administrației locale cu o majoritate covârșitoare de voturi.

Tabelul nr. 43 - Atitudinile populației față de instituții

	Foarte nemulțumit	Nemulțumit	Nici mulțumit, nici nemulțumit	Mulțumit	Foarte mulțumit	NȘ
Guvern	28.05	21.78	35.64	11.22	1.98	1.32
Consiliul județean Cluj	5.28	10.56	38.94	35.31	4.29	5.61
Președintele Cons. Jud.	6.60	7.59	36.96	34.32	6.27	8.25
Reprezentanț a parlamentară	7.59	14.52	31.02	33.00	10.23	3.63
Instituțiile UE	6.93	10.23	38.94	31.68	6.60	5.61
Primărie	0.33	1.32	4.29	25.74	68.32	
Consilierii locali	0.99	1.32	6.27	30.36	60.40	0.66
Primar	0.33	0.66	3.63	19.14	76.24	0
Viceprimar	0.33	1.65	3.63	19.14	74.92	0.33
Sfera civilă locală	0.66	1.32	9.57	25.41	43.89	19.14

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Graficul nr. 11 - Atitudinile populației față de instituții

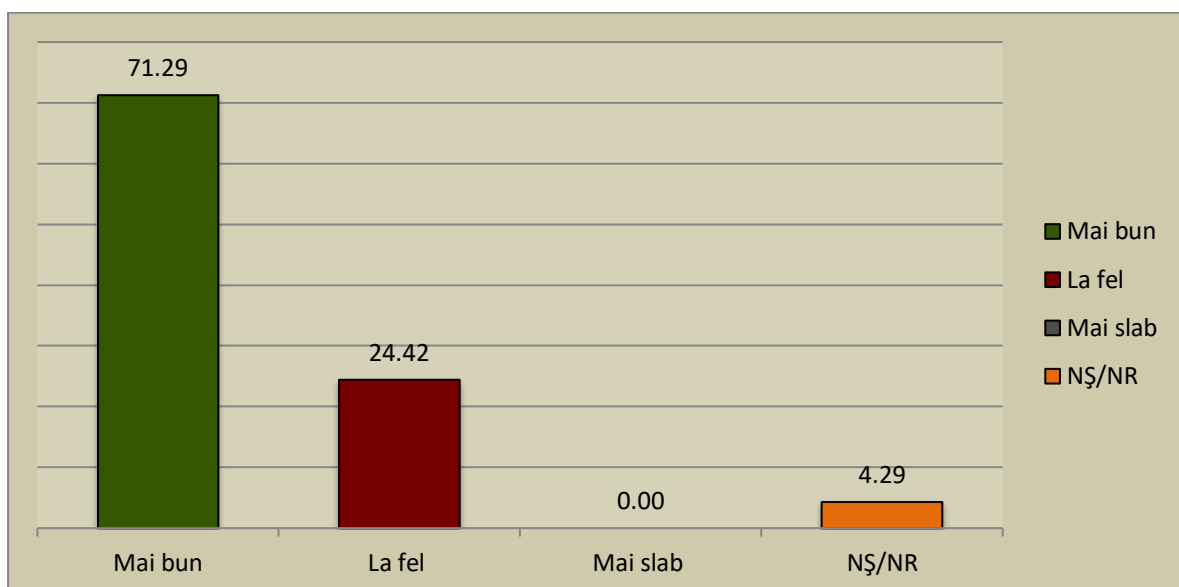

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Gradul de satisfacție cu privire la diferite instituții a fost măsurat în cadrul survey-ului realizat pentru elaborarea prezentei strategii. Astfel, populația este cel mai nemulțumită față de activitatea Guvernului României, urmată de reprezentanța parlamentară, respectiv instituțiile Uniunii Europene, Consiliul Județean Cluj, și președintele acestuia. În ceea ce privește autoritățile locale, numărul celor nemulțumiți sau indeciși este foarte mic. Atât primarul, viceprimarul, consilierii locali, cât și instituția primăriei au o activitate care îi mulțumește pe locuitorii comunei, aceștia sunt mulțumiți sau foarte mulțumiți de aceste instituții/demnitari într-o proporție de peste 90%. Totodată, populația este mulțumită și de sfera civilă locală, în acest caz numărul celor care nu cunosc activitatea acestor organizații este mai mare.

În ceea ce privește munca primăriei comparativ cu mandatul anterior, dintre 2008-2012, graficul de mai jos ne prezintă opinia populației.

Graficul nr. 12 – Munca primăriei față de mandatul trecut

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, r=±5%

Astfel că putem concluziona faptul că, pe de o parte, populația comunei consideră că munca și proiectele depuse în folosul comunității sunt de un nivel calitativ mai bun decât munca din mandatul anterior. Totodată, populația comunei este foarte mulțumită de activitatea de zi cu zi a autorităților locale, această mulțumire nu poate fi însă regăsită la nivelul autorităților județene, naționale sau europene.

3.6.1. Sectorul ONG local

Activitatea sectorului ONG local, respectiv spiritul civic din localitate poate fi analizată din două puncte de vedere, respectiv numărul și tipul organizațiilor, și spiritul civic în rândul populației, participarea la diferitele evenimente, activități locale.

În ceea ce privește organizațiile non-guvernamentale locale, s-au identificat 6 organizații locale, după cum urmează: Asociația Culturală „Ady Endre” Sâncraiu, Asociația Ecologică „Silvanus”, Asociația Agroturistică Sâncraiu, Composesoratul Kő-hegy, Composesoratul Domoșu, Asociația Creșterii de Taurine Sâncraiu. Aceste organizații pot fi împărțite în două grupe: pe de o parte, organizațiile a căror public țintă este întreaga comunitate, a căror activitate are un efect însemnat asupra întregii populații, ca de exemplu Asociația Culturală „Ady Endre” Sâncraiu, Asociația Ecologică „Silvanus”. Pe de altă parte, există ONG-uri locale care deservește proprii lor membrii, a căror activitate este desfășurată în primul rând pentru membrii lor, ca de exemplu Asociația Agroturistică Sâncraiu, Composesoratul Kő-hegy, Composesoratul Domoșu, Asociația Creșterii de

Taurine Sâncraiu. De menționat faptul că aceste organizații sunt și organizații ocupaționale, persoanele care se ocupă cu agroturism sau creșterea taurinelor sunt membrii acestor asociații.

ONG-urile locale sunt active în viața comunității, dovada acestuia fiind sumedenia de programe și evenimente organizate.

Cele mai active ONG-uri locale sunt Asociația Culturală Ady Endre, Asociația Ecologică Silvanus, Asociația Agroturistică Sâncraiu.

1. Asociația Culturală "Ady Endre"

Președinte: Vincze-Jancsi Timea

Email: aeke@sancaiu.ro,

Adresă: 407515, Sâncraiu nr. 308, Jud. Cluj, România, Tel-fax: 0264-257593

Asociația a fost înființată în 21 noiembrie 1994 având 26 de membri fondatori. În prezent funcționează cu 78 de membri, dintre care elevi, profesori, ingineri și muncitori.

Principalele obiective ale asociației sunt:

- Sprijinirea și organizarea evenimentelor culturale cum ar fi: conferințe, concursuri pe teme culturale și etnografice, dansuri populare, tabere de dans etc.
- Păstrarea și promovarea în rândul tinerilor a tradițiilor și artei populare
- Sprijinirea grupelor care prin activitatea lor promovează cultura populară
- Îmbunătățirea ofertelor din bibliotecile localității
- Înființarea unui muzeu etnografic în Sâncraiu
- Organizarea unor tabere de creație
- Organizarea unor cursuri cum ar fi: limbi străine, tehnologia informației
- Organizarea unor evenimente cu scopul păstrării identității naționale
- Programe de parteneriat cu diferite fundații și asociații din țară și din străinătate
sprijinirea instituțiilor de învățământ din localitate

Cele mai importante evenimente organizate de asociație sau în care sunt parteneri sunt Zilele Ady, Tabăra de Creație, respectiv Zilele Comunei Sâncraiu.

2. Asociația Ecologică "Silvanus"

Președinte: Péter György-Árpád

E-mail: silvoko@freemail.hu, silvoko@yahoo.com

Adresă: 407515 Sâncraiu nr. 331-332 jud. Cluj, Tel 0040-264-257662, 0040-264588

Asociația Ecologică *Silvanus* s-a înființat în 17 februarie 2003 în Sâncraiu. Statutul juridic l-a obținut în 23 februarie 2003.

AES urmărește în principiu promovarea dezvoltării durabile a zonei etnografice Călata, Munților Apuseni, dar și a altor unități geografice, protecția mediului, educația eco-civică a populației precum și promovarea tineretului și dezvoltarea societății civile. Alte obiective sunt: realizarea relațiilor profunde și cooperarea cu organizații, instituții și grupuri ne-guvernamentale și guvernamentale din țară și străinătate, sprijinirea ONG-urilor cu scopuri similare. Finalitatea vizată de AES este un om sănătos într-un mediu sănătos, rezultând o dezvoltare durabilă a societății.

AES se bazează în organizarea și funcționarea sa pe principiile: inițiativei, implicării și cooperării, voluntariatului, prieteniei, respectului și sprijinului reciproc, transparenței, echității, competenței, responsabilității, principialității, legalității și durabilității.

Obiectivele principale din Statutul AES

- Promovarea ideilor ecologice, a protecției mediului și dezvoltării durabile în general;
- Promovarea participării publice în gestionarea problemelor de mediu;
- Promovarea specifică a protecției mediului în zonele montane;
- Promovarea ariilor naturale protejate existente și creșterea numărului acestora;
- Promovarea turismului rural și a dezvoltării comunitare rurale;
- Promovarea agriculturii ecologice;
- Studierea și cunoașterea zonelor montane;
- Promovarea transportului durabil;
- Promovarea tehnologiilor ne-poluante;

- Promovarea specifică a protecției mediului, gospodăririi ecologice a pădurilor și dezvoltării durabile în zona etnografică Călata;
- Promovarea principiilor democratice;
- Educația ecologică și civică a populației;
- Alte obiective ce concură la promovarea protecției mediului și dezvoltării durabile în zona etnografică Călata;
- Promovarea principiilor democratice;
- Educația ecologică și civică a populației;
- Alte obiective ce concură la promovarea protecției mediului și dezvoltării durabile. Dezvoltarea armonioasă a tinerilor;
- Îmbunătățirea organizării tineretului;
- Creșterea rolului tineretului în societate;
- Implicarea tineretului în activități ecologice și în alte domenii;
- Îmbunătățirea organizării și funcționării societății civile;
- Creșterea rolului societății civile în toate domeniile;
- Alte obiective ce contribuie la promovarea tineretului și societății civile. Îmbunătățirea cantitativă și calitativă a bazei de membri AES, prin prisma obiectivelor AES;
- Dezvoltarea instituțională a AES, îmbunătățirea dotării și imaginii sale;
- Desfășurarea de cât mai multe programe, proiecte și acțiuni cu și pentru membrii AES, în domeniile încadrabile în obiectivele AES;
- Alte obiective ce vizează dezvoltarea și buna funcționare a AES;
- Colaborarea cu alte ONG-uri din localitate, zonă, județ, țară, străinătate;

Cele mai importante evenimente organizate/ organizate în parteneriat cu alte ONG-uri sau instituții sunt Ziua Pământului, Tabăra Ecologică, Cupa Tomordok la schi și la fotbal.

3. Asociația Agroturistică Sâncraiu

Președinte: Csáki Erzsébet

Adresă: com. Sâncraiu, nr.201. 407515, jud. Cluj

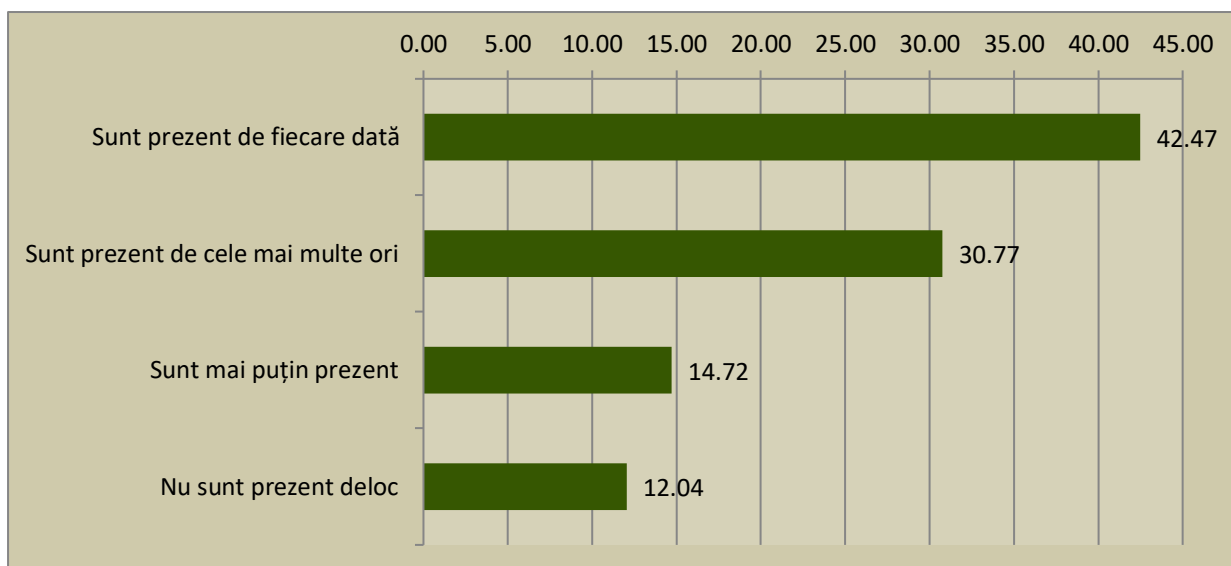
Tel. 0264-257576 Mobil: 0744-530203

Asociația Agroturistică Sâncraiu a fost înființată în primăvara anului 2002 și are 45 de membri. Printre scopurile asociației pot fi amintite următoarele: promovarea turismului rural din zonă, aprofundarea și conservarea tradițiilor populare locale, respectiv formarea unei colaborări cu asociații similare naționale și internaționale.

Cele mai importante evenimente organizate/organizate în parteneriat cu alte instituții și ONG-uri sunt Festivalul Măceșului, respectiv Balul Strugurilor.

Totodată, în cadrul survey-ului am introdus întrebări prin care am dorit să oferim o imagine asupra activității civice din comună. Astfel, respondenții au fost întrebați cât de des participă la diferitele evenimente organizate în comună.

Graficul nr. 13 - Participare la evenimentele publice din comunitate

Sursa: IDEACONSULT 2015, N=303, $r=\pm 5\%$

Conform graficului de mai sus, 73% dintre respondenți susțin că participă de fiecare dată sau aproape de fiecare dată la diferitele evenimente din viața satului (încheierea anului școlar, zilele satului, festivaluri, întruniri bisericești, etc.), prezența populației la evenimentele comunității poate fi considerată exemplară. Cei 27% care sun mai puțin sau deloc prezenți la astfel de evenimente au indicat ca principala cauză vârsta înaintată, diferitele probleme de sănătate, respectiv lipsa timpului necesar pentru participare, din cauza diferitelor ocupații.

La întrebarea despre participarea activă a populației la viața comunei (Aveți un aport la viața comunitară a satului? *membru în organizații civile, are o activitate în cadrul bisericii, îi ajută pe cei nevoiași, etc. orice, ceea ce faceți pentru sat, pentru comunitate.*) majoritatea respondenților (66%) au declarat că sunt activi în comunitate. Cele mai des întâlnite activități enumerate au fost munca voluntară în cadrul bisericii, donații de diferite tipuri, activități în cadrul organizațiilor non-guvernamentale, membru în organizația pompierilor voluntari, voluntar în diferitele lucrări publice din comună. Cei inactivi (33%) în viața comunității au enumerat ca motive principale pentru pasivitate vârsta înaintată, problemele de sănătate, respectiv lipsa timpului liber care ar putea fi petrecut cu participarea la activitățile comunității.

Este important de menționat că comuna Sâncraiu face parte din Grupul de Acțiune Locală Napoca Porolissum, astfel entitățile private și publice din comună pot participa activ la modul în care zona este dezvoltată prin programul Leader. În ultimii ani au existat mai multe finanțări atât în mediul privat, cât și cel public, proiecte care au fost necesare pentru dezvoltarea comunității fiind finanțate prin aceste fonduri.

4. Profilul strategic al localității

4.1. Analiza SWOT a comunei Sâncraiu

4.1.1. Cadru metodologic și conceptual

Denumirea metodei de față provine din inițialele în limba engleză a cuvintelor: **Strengths** – puncte tari, **Weaknesses** – puncte slabe, **Opportunities** – oportunități, posibilități, **Threats** – pericole, amenințări, riscuri. Analiza SWOT este o metodă semnificativă din punct de vedere strategic, astfel fiind încorporat în modelele de planificare strategică.

Analiza SWOT ține cont atât de factorii pozitivi, cât și de factorii negativi a mediului extern, întotdeauna răspunzând la întrebarea "unde suntem acum?". Utilizând această metodă am aplicat următorul model:

CONDIȚII/FACTORI	POZITIVI	NEGATIVI
INTERNI	Puncte tari	Puncte slabe
EXTERNI	Posibilități (Oportunități)	Pericole (Amenințări, Riscuri)

Sursă: Kulcsár L., 1999, Training SAPARD

Specificul intern al localității, atât cu punctele forte, cât și cu punctele slabe, a fost prima fază analizată în profunzime în cadrul analizei SWOT. După acest fapt se trece și asupra analizei oricăror influențe exterioare. Acele efecte exterioare ce poartă caracteristici pozitive sunt considerate a fi posibilități, iar cele cu caracteristici negative sunt asimilate ca pericole, amenințări, riscuri. Situația părerilor diferite între participanți poate fi rezolvată prin compromisuri care sunt caracterizate a fi acceptabile pentru toți.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Care sunt avantajele noastre?	Ce facem rău?
Ce facem bine?	Ce fac alții mai bine?
Care sunt condițiile noastre avantajoase?	Care sunt dezavantajele noastre?
POSIBILITĂȚI	PERICOLE
Care sunt evenimentele, schimbările externe pozitive importante pentru noi?	Care sunt obiectivele greu de atins?
În ce domenii avem șanse bune?	Care sunt schimbările exterioare care sunt nefavorabile pentru noi?

Condițiile interne includ resursele principale de dezvoltare rurală, cum ar fi de exemplu: resurse naturale, personale, financiare, capacități industriale, etc. Determinarea punctelor forte și a celor slabe nu implică dificultăți semnificative, însă identificarea diferențelor dintre simptomele unei probleme specifice și cauzele reale ale acestora poartă specificațiile unui impediment des întâlnite.

Factorii externi, de obicei, includ următoarele noțiuni: elemente macroeconomice, schimbarea tehnologică, schimbările socio-culturale, schimbările în poziționarea pe piață sau în competiție, cadrul legal. Acei factori care nu pot fi controlate de zona rurală sunt incluse în mediul extern. Analiza externă are ca scop identificarea oportunităților considerate a fi potențiale, respectiv definirea amenințărilor ce pot fi dăunătoare persoanelor, instituțiilor din zona examinată.

Există anumite factori ce pot amplifica sau atenua caracteristicile pozitive sau negative interne, exemple de asemenea factori fiind: mediul înconjurător, cel politic sau cel economic. Acest lucru este cel mai des întâlnit în cazul unei dezvoltări rurale, unde factorii regionali, naționali, internaționali au anumite consecințe asupra fenomenelor care au loc în microregiune.

Atât mediul macro cât și mediul micro pot fi clasificate ca influențe externe cauzatoare de impacte asupra zonei rurale examinate. Mediul macro include tendințele de creștere economice regionale, naționale, globale. Există două abordări de grupare a

factorilor externi macro. În prima grupă se pune accent pe elemente economice, politice, socio-culturale, legale, tehnologice, de mediu, de egalitate, iar în al doilea pe cel social, economic, educațional, piață, schimbări în mediul de afaceri, etica, regulamente. Mediul micro din zona rurală cuprinde atât actori interni, cât și cei externi, cei mai importanți fiind clienții, competitorii, respectiv furnizorii.

Baza analizei SWOT constă în faptul că ajută la căutarea problemelor și ușurează găsirea răspunsurilor adecvate, care sunt întemeiate pe problemele cele mai importante. În cadrul elaborării unei analize SWOT pentru fundamentarea unei strategii, trebuie luat în considerare faptul că nu este nevoie de enumerarea tuturor punctelor tari și slabe, a tuturor pericolelor și posibilităților, ci numai a acelor care ar avea o legătură semnificativă cu strategia și cu viziunea formulată.

În funcție de impactul lor asupra obiectivului de dezvoltare al zonei rurale, factorii interni pot fi văzuți ca puncte tari sau puncte slabe. Astfel, se înțelege faptul că ceea ce ar avea semnificațiile unei puncte tari pentru un obiectiv ar putea purta în același timp semnificațiile unei puncte slabe pentru un alt obiectiv.

Cercetătorii, în colaborare cu actorii de dezvoltare rurală, trebuie să încerce să fie obiectivi și raționali în evaluarea resurselor, a instituțiilor rurale, în identificarea punctelor tari și a punctelor slabe, în estimarea oportunităților și a amenințărilor (Vincze, 2000, 31-33). În continuare vom prezenta un cadru general, care a stat la baza elaborării analizelor SWOT în comuna Sâncraiu, județul Cluj.

4.1.2. Analiza SWOT a comunei Sâncraiu

Puncte tari	Puncte slabe
• Proximitatea drumului european E60 • Proximitatea drumului național DN 1R • Climă și relief potrivit pentru activități agricole • Suprafața medie a locuințelor este peste media județeană rurală • Numărul de camere a locuințelor este peste media județeană rurală • 87,5% din gospodării există baie cu instalații sanitare • Drumurile de pe teritoriul comunei sunt asfaltate într-un procent de 100% • Trotuarele din centrul de comună sunt pavate, asfaltate • Rețea de apă potabilă dezvoltată, modernizată recent (93% din populația are apă potabilă în locuință, 7% în curte) • Rețea de canalizare dezvoltată în toate satele comunei • Nu există surse de poluare majoră a mediului • O floră și faună bogată, fond forestier însemnat • Balanță migratorie pozitivă în ultimii ani • Nu există o intenție puternică de migrare, de a pleca din comună • Nivel de educație al populației peste	• Lipsa trotuarelor modernizate în satele aparținătoare comunei • Lipsa transportului feroviar în comună, cea mai apropiată stație fiind la 6 km (în orașul Huedin) • Lipsa infrastructurii de gaze naturale • Lipsa unor trasee, piste de biciclete • Numărul mic al populației tinere • Dezechilibru demografic, grupele de vârstă tinere sunt semnificativ mai mici decât grupele mai în vârstă • Natalitate scăzută • Mortalitate crescută • Spor natural negativ • Rata brută de natalitate, respectiv rata generală de fertilitate pe o perioadă mai mare analizată înregistrează valori sub valorile județene, respectiv valorile mediului rural al județului • Numărul mic al femeilor de vârstă activă din punct de vedere al natalității • Există posturi didactice acoperite cu suplینitori • Număr de elevi este în scădere din cauza evoluțiilor demografice • Nevoie în creștere pentru servicii de asistență socială/asistență la domiciliu, din cauza îmbătrânirii populației • Lipsa unui centru de sănătate cu

media rurală a județului • Infrastructura de învățământ este într-o stare foarte bună pentru procesul educativ, cu infrastructură modernă • Există sală de sport, teren de sport, bazin de înot atât pentru școlari, cât și pentru populația comunei • Nu există cazuri de abandon școlar în comună • Medie de promovabilitate la testările naționale egală cu cea a județului în Școala Gimnazială "Ady Endre" Sâncraiu • Activități extracurriculare numeroase și de calitate în școala locală • Număr însemnat de ONG-uri locale • Densitate mare a întreprinderilor, comparativ cu media rurală a județului Cluj • Număr mare de întreprinderi nou create, comparativ cu media rurală a județului Cluj • Rata populației active apropiată de media rurală județeană • Rată însemnată a persoanelor cu mai multe activități aducătoare de venit • Accesibilitatea comunei permite circulația forței de muncă între localitățile apropiate • Numărul șomerilor este mic • Potențial antreprenorial însemnat • Activitate turistică crescută în comună • Prezența evenimentelor și atracțiilor turistice • Cooperare între actorii turismului	medici specialiști în comună • Ponderea mare a persoanelor de sex feminin în categoria șomerilor • O parte semnificativă din persoanele ocupate nu lucrează în comună • Numărul mare al angajaților care sunt nevoiți să facă naveta • Venitul mediu al gospodăriilor este sub media națională rurală • Pensiile înseamnă o sursă foarte importantă de venit pentru jumătate din gospodării • Servicii complementare turismului subdezvoltate • Sezonalitatea turismului • Numărul relativ mic al zilelor petrecute de turiști în comună (de multe ori Sâncraiu este o localitate de tranzit din punct de vedere turistic, și nu o destinație) • Domeniul turistic a fost grav afectat în anul 2020 din cauza pandemiei COVID • Lipsa întreprinderilor mari, care oferă un număr mare de locuri de muncă • Lipsa consultanței de specialitate în domeniul atragerii de fonduri pentru întreprinderi • Numărul mic al întreprinderilor agricole • Potențialul agricol nu este dezvoltat corespunzător • Numai jumătate din terenurile agricole sunt folosite

local și autorități locale • Numărul mare al turiștilor care se reîntorc în comună • Mobilitate crescută a populației, procent ridicat a celor care călătoresc în străinătate • Experiența locurilor de muncă din străinătate	
Oportunități • Întărirea statutului comunei de centru regional cultural, educațional și turistic • Infrastructura dezvoltată este atractivă pentru economie în general (investitori, turiști, tineri întreprinzători, etc.) • Disponibilitate mare la participarea la cursuri de perfecționare în rândul populației • Organizare de evenimente locale pentru turiști și pentru localnici • Prezența pe rețele turistice internaționale (Travelminit, szallas.hu, etc.) • Realizarea infrastructurii de sporturi de iarnă în regiune • Diversificarea programelor turistice • Crearea de noi atracții turistice • Profesionalizarea activităților agricole • Întărirea consensului și al cooperării între actorii locali în domeniul turismului și al agriculturii	Riscuri • Degradarea infrastructurii existente • Numărul mic al nou născuților din comună și din regiune poate amenința existența claselor de elevi • Persoanele de sex feminin sunt mai expuse șomajului decât media județeană • Procentul mare în rândul populației al generațiilor în vârstă • Unii proprietari de pensiuni nu iau parte activ la evenimentele locale, ci numai beneficiază de pe urma turiștilor sosiți • Competiția pe piața turistică națională/internațională este mare • Instabilitatea și schimbările dese ale reglementărilor fiscale și juridice din domeniul dezvoltării la nivel național • Fenomenele meteorologice pot afecta producția agricolă • Competiția pe piața produselor agricole este mare • Greutățile de planificare pe termen lung a agenților economici din cauza

• Atragerea de fonduri europene/guvernamentale pentru sprijinirea afacerilor • Atragerea de fonduri europene/guvernamentale pentru sprijinirea agriculturii, pentru întărirea capacității de valorificare a produselor • Sprijinirea cu politici locale a tinerilor antreprenori/agricultori • Atragerea de investiții în comună prin care se creează un număr însemnat de locuri de muncă • Promovarea produselor tradiționale locale • Elaborarea și promovarea unui brand local pentru produsele realizate și disponibile în comună (produse alimentare, agricole, mobilier, pensiuni, etc.) • Crearea unor asociații de producători • Crearea unor platforme industriale la scară mică (parc industrial)	schimbărilor de tip juridic și fiscal • Riscuri de natură administrativă și economică asociate pandemiei COVID

5. Direcții strategice de dezvoltare

5.1. Contextul european, național, județean al planificării

5.1.1. Cadrul general al planificării

Consonanța documentelor strategice cu cele europene, naționale și județene reprezintă un factor semnificativ din punctul de vedere al elaborării strategiei locale.

Astfel, trebuie luate în considerare toate obiectivele și direcțiile de dezvoltare a documentelor strategice în vigoare la nivel european, național, regional și județean. Aceste documente sunt cele care stabilesc direcțiile de dezvoltare, respectiv cele de finanțare a diferitelor nivele administrative și a dezvoltării locale în comuna Sâncraiu.

Aceste documente trebuie analizate împreună și se va pune accent pe acele aspecte care țin de obiectivele și direcțiile strategice județene, naționale și europene. Totodată se va studia și conexiunea Strategiei de Dezvoltare Sâncraiu 2021-2027 cu acele direcții de dezvoltare care au fost propuse la nivelele naționale și județene.

În momentul redactării prezentei strategii, nu sunt finalizate documentele strategice la nivelurile administrative superioare : la nivel european nu sunt finalizate procedurile pentru a aproba bugetul perioadei de programare 2021-2027, implicit, Planul Național de Redresare și Reziliență, respectiv documentele strategice și planurile operaționale sectoriale la nivel național nu sunt finalizate; la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord Vest Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027 se află în consultare publică, iar la nivelul județului Cluj nu există un document strategic pentru perioada următoare. Astfel, strategia va fi actualizată în momentul în care strategiile la nivelurile administrative superioare vor fi finalizate și publicate.

5.2. Principii de planificare strategică

5.2.1. Integrarea socială și egalitatea de șanse

Un principiu important al dezvoltării strategice ține de implicarea tuturor părților și grupurilor sociale în procesul de dezvoltare, de efectele dezvoltării trebuie să beneficieze

toți membrii comunității, indiferent de genul, vârsta, statutul social în care se află. Chiar dacă nu există comunități segregate în comuna Sâncraiu, în procesul de dezvoltare a comunei este nevoie de o atenție sporită ca proiectele de dezvoltare derulate să nu excludă anumite categorii sociale din rândul beneficiarilor. Totodată, egalitatea de șansă între femei și bărbați reprezintă un principiu care trebuie asigurat în cadrul procesului de dezvoltare, în proiectele derulate.

5.2.2. Sustenabilitate

Dezvoltarea sustenabilă, așa cum a fost ea definită în Raportul Brundtland al ONU din 1987, înseamnă, practic, un proces de dezvoltare, care răspunde nevoilor din prezent, fără ca să diminueze șansele generațiilor viitoare de a rezolva propriile nevoi. Astfel spus, procesul de dezvoltare sustenabil nu reduce semnificativ resursele de care dispune o comunitate. Acest principiu a fost aplicat și în cazul elaborării strategiei de față, și trebuie aplicat în continuare în aplicarea strategiei de dezvoltare pe palierul economic, social și de mediu al dezvoltării. Direcțiile strategice, respectiv obiectivele strategice i-au în considerare acest principiu. Totodată, un accent din ce în ce mai important trebuie pus pe sustenabilitate din punct de vedere al mediului înconjurător: încurajarea investițiilor și programelor care nu au impact negativ asupra mediului este o prioritate și la nivelul autorităților locale.

5.2.3. Actorii implicați

În procesul de elaborare al strategiei, conform bunelor practici din domeniu, au fost implicate actorii locali relevanți în domeniul planificării. Au fost implicate în mod activ autoritățile locale, după încheierea fazelor principale a elaborării strategiei materialele și informațiile obținute au fost dezbătute cu aceștia. Astfel, prin implicarea directă a actorilor locali, strategia are la bază nevoi și propuneri de proiect de un real folos pentru comunitățile locale.

Astfel, considerăm că principiul planificării strategice în ceea ce privește implicarea actorilor locali a fost respectat, strategia de dezvoltare, respectiv direcțiile și obiectivele propuse sunt în concordanță cu părerile și nevoile populației și a comunității locale.

5.3. Probleme și domenii cheie ale dezvoltării

Principalele probleme locale identificate pot fi grupate în următoarele categorii:

1. Infrastructură

- a. lipsa trotuarelor modernizate în satele aparținătoare comunei
- b. lipsa stațiilor de autobuz
- c. Lipsa rețelei de gaze naturale în comună
- d. Lipsa unei infrastructuri dedicate bicicliștilor

2. Economie

- a. Ponderea mare a persoanelor de sex feminin în categoria șomerilor
- b. 44% din persoanele ocupate nu lucrează în comună
- c. Numărul mare al angajaților care sunt nevoiți să facă naveta
- d. Venitul mediu al gospodăriilor este sub media națională rurală
- e. Pensiile înseamnă o sursă foarte importantă de venit pentru jumătate din gospodării
- f. Lipsa întreprinderilor mari, care oferă un număr mare de locuri de muncă
- g. Lipsa consultanței de specialitate în domeniul atragerii de fonduri pentru întreprinderi

3. Agricultură

- a. Potențialul agricol nu este dezvoltat corespunzător
- b. Numai jumătate din terenurile agricole sunt folosite
- c. Numărul mic al întreprinderilor agricole, și implicit lipsa profesionalizării agriculturii locale
- d. Lipsa lanțurilor de producție scurte

4. Turism

- a. Procentul mic al gospodăriilor care beneficiază de venituri din turism
- b. Servicii complementare turismului subdezvoltate
- c. Sezonalitatea turismului
- d. Numărul relativ mic al zilelor petrecute de turiști în comună (de multe ori Sâncraiu este o localitate de tranzit din punct de vedere turistic, și nu o destinație)
- e. Pandemia COVID a afectat grav sectorul turistic local

5. Demografie

- a. Numărul mic al populației tinere
- b. Spor natural negativ , rata brută de natalitate, respectiv rata generală de fertilitate înregistrează valori sub valorile județene, respectiv valorile mediului rural al județului,
- c. Numărul mic al femeilor de vârstă activă din punct de vedere al natalității
- d. Migrația tinerilor din comună

6. Educație și sănătate

- a. Există posturi didactice acoperite cu suplinitori
- b. Număr de elevi este în scădere din cauza evoluțiilor demografice
- c. Nevoie în creștere pentru servicii de asistență socială/asistență la domiciliu, din cauza îmbătrânirii populației
- d. Lipsa unui centru de sănătate cu medici specialiști în comună

Aceste categorii, domenii problematice sunt importante în dezvoltarea direcțiilor de dezvoltare, direcțiile propuse trebuie să ofere un răspuns la aceste probleme.

5.4. Puncte de plecare în elaborarea planurilor strategice de dezvoltare

În elaborarea planului strategic, respectiv a direcțiilor strategice și a obiectivelor strategice aferente acestora s-a ținut cont de nevoile reale ale comunității, identificate în analiza diagnostic a comunei. Sumedenia de date prezentate și analizate au fost rezumate în analiza SWOT a comunei, sintetizând principalele puncte tari, resurse de care dispune comuna, și pe care se pot baza acțiunile de dezvoltare din viitor. Apoi au fost identificate punctele slabe, problemele comunității, iar direcțiile de dezvoltare și obiectivele strategice aferente oferă căi de a rezolva aceste probleme. Oportunitățile, respectiv riscurile reprezintă contextul în care se situează comuna, direcțiile de dezvoltare propuse exploatează oportunitățile prezentate, și reduc măsura riscurilor. Practic, strategia se axează pe triumghiul analiza diagnostic – analiza SWOT - direcții de dezvoltare, aceste trei elemente sunt puternic conectate între ele. Domeniile cheie unde există probleme ale comunității au fost identificate de asemenea, direcțiile propuse oferă răspunsuri la aceste provocări.

În cadrul oricărei strategii de dezvoltare este necesar ca direcțiile de dezvoltare propuse să fie în concordanță cu documentele strategice valabile la nivel european, național, în cazul comunelor național rural, respectiv județean. Coerența documentelor strategice este o condiție a unei dezvoltări durabile și sustenabile, fără această coerență nu pot fi finanțate proiectele de dezvoltare din viitor. Această coerență în prezent nu este respectată, documentele strategice la nivel județean, regional, național nu există în prezent; această carență a strategiei va fi remediată prin actualizarea acestuia în momentul în care vor fi aprobate toate documentele cu care strategia trebuie să fie în concordanță.

Dezvoltarea strategică trebuie să respecte câteva principii ale dezvoltării, ca egalitatea de șanse între bărbați și femei, sustenabilitatea proiectelor de dezvoltare respectiv implicarea comunității, integrarea tuturor categoriilor sociale în dezvoltarea comunității. Proiectele derulate trebuie să fie sustenabile din punct de vedere economic, social și de mediu, iar de rezultatele proiectelor trebuie să beneficieze toți membrii comunității, indiferent de gen, vârstă, sau categoria socială din care fac parte.

Direcțiile de dezvoltare propuse iau în considerare capacitatea economică, socială și administrativă a localității, iar posibilitățile de dezvoltare sunt calibrate la nivelul de

comună. Nu există direcții sau obiective strategice propuse care să necesite proiecte sau investiții care depășesc posibilitățile comunității.

Direcțiile și obiectivele propuse sunt complementare și integrate. Îndeplinirea unor obiective duce un aport la mai multe probleme și nevoi semnalate, toate fiind necesare pentru dezvoltarea durabilă și sustenabilă a comunei.

5.5. Viziune

Viziunea propusă de prezenta strategie, care este de urmărit până la sfârșitul perioadei de valabilitate a strategiei poate fi formulată în felul următor:

Sâncraiu este o comună cu o economie diversă, bazată pe un turism rural dezvoltat, pe servicii conexe și complementare turismului, pe multitudinea de IMM-uri, și pe o agricultură dezvoltată, care oferă multe produse locale tradiționale pieței de desfacere internaționale. Serviciile sociale locale sunt dezvoltate, brandul comunei este bine cunoscut pe plan național și internațional. Administrația locală este un real sprijin pentru comunitate, iar comuna este un centru cultural și educațional în regiune, nivelul de trai al localnicilor fiind unul ridicat, comuna oferă o alternativă reală de locuire în regiune.

5.6. Direcții generale de dezvoltare

Corelând datele din analiza diagnostic a comunei, resursele, problemele, oportunitățile și riscurile identificate în analiza SWOT, principiile planificării strategice și domeniile problematice ce necesită intervenție, am elaborat direcții strategice care pot duce la dezvoltarea comunei. Parțial, aceste direcții se regăsesc și în strategia de dezvoltare aferentă perioadei anterioare pe programare, și cel mai probabil, se vor regăsi și în cele din viitor; aceste direcții reprezintă o planificare pe termen lung pentru autoritățile locale.

1. Menținerea și dezvoltarea infrastructurii
2. Sprijinirea întreprinderilor existente și a întreprinderilor nou înființate
3. Dezvoltarea resurselor umane

4. Sprijinirea agriculturii și promovarea produselor agro-alimentare locale
5. Protejarea mediului înconjurător și implementarea de soluții fără impact negativ asupra mediului
6. Dezvoltarea turismului local și a serviciilor complementare turismului
7. Dezvoltarea sistemului de servicii locale de sănătate și asistență socială
8. Sprijinirea instituțiilor educaționale locale
9. Realizarea unui brand al comunei, axat pe valorile comunei
10. Întărirea capacității administrative și digitalizarea instituțiilor locale

5.7. Operaționalizarea principalelor direcții de dezvoltare

Direcțiile strategice sunt operaționalizate în obiective strategice:

1. Menținerea și dezvoltarea infrastructurii

- 1.1. Menținerea infrastructurii de acces și a infrastructurii de bază a comunei
- 1.2. Dezvoltarea și menținerea infrastructurii agricole locale
- 1.3. Dezvoltarea și menținerea infrastructurii culturale, sportive și educaționale (cămin cultural, teren de sport, spații amenajate pentru activități culturale, sportive, educaționale)
- 1.4. Dezvoltarea și menținerea infrastructurii turistice publice (marcaje turistice, centru de informare turistică, etc.)
- 1.5. Dezvoltarea infrastructurii sporturilor de iarnă pentru începători, familii, turiști (patinoar sezonal, pistă de săniuș, etc.)
- 1.6. Dezvoltarea și promovarea la nivel local a eficienței energetice, în special în cazul clădirilor publice și a iluminatului public

2. Sprijinirea întreprinderilor existente și a întreprinderilor nou înființate

- 2.1. Acordarea de beneficii fiscale pentru întreprinderile nou înființate
- 2.2. Realizarea unui incubator de afaceri pentru întreprinderile din regiune
- 2.3. Acordarea de consultanță de specialitate și sprijin pentru întreprinderile existente și nou înființate
- 2.4. Atragerea unor investiții majore, care generează un număr însemnat de locuri de muncă
- 2.5. Acordarea unor beneficii pentru tinerii antreprenori

3. Dezvoltarea resurselor umane

- 3.1. Organizarea de programe de formare profesională și/sau programe educaționale în domeniile cheie ale economiei locale
- 3.2. Organizare de formare profesională pentru potențiali antreprenori
- 3.3. Sprijinirea activităților de tip "life-long learning"
- 3.4. Sprijinirea tuturor activităților și programelor care contribuie la dezvoltarea resurselor umane din comună
- 3.5. Sprijinirea familiilor tinere, care vor să se stabilească în comună

4. Sprijinirea agriculturii și promovarea produselor agro-alimentare locale

- 4.1. Crearea unor lanțuri de producție agro-alimentare, având ca clienți atât turismul local, cât și populația din regiune
- 4.2. Promovarea și sprijinirea dezvoltării produselor agro-alimentare locale
- 4.3. Sprijinirea și/sau realizarea unui centru de prelucrare a produselor agricole, care oferă agricultorilor și micilor producători posibilități de a-și prelucra, ambala și comercializa produsele într-un mod adecvat din punct de vedere al siguranței alimentare și a condițiilor de igienă
- 4.4. Sprijinirea formelor asociative în agricultură
- 4.5. Sprijinirea inovației în agricultură și a tuturor activităților care contribuie la dezvoltarea sectorului agricol
- 4.6. Sprijinirea tinerilor fermieri
- 4.7. Încurajarea/sprijinirea agriculturii ecologice, a soluțiilor prietenoase cu mediul

5. Protejarea mediului înconjurător și reducerea impactului negativ asupra mediului

- 5.1. Creșterea responsabilității populației cu privire la protejarea mediului înconjurător și managementul responsabil al deșeurilor
- 5.2. Valorificarea resurselor regenerabile pe plan local
- 5.3. Managementul deșeurilor în conformitate cu prevederile naționale, creșterea gradului de reciclare

6. Dezvoltarea turismului local și a serviciilor complementare turismului

- 6.1. Dezvoltarea și mentenanța infrastructurii turistice existente
- 6.2. Sprijinirea înființării de noi unități de cazare
- 6.3. Dezvoltarea serviciilor complementare turismului
- 6.4. Atragerea de noi segmente de turiști în localitate
- 6.5. Diversificarea ofertei turistice existente; crearea unor activități turistice de iarnă pentru a compensa sezonalitatea turismului
- 6.6. Promovarea localității ca destinație turistică complexă, integrată, cu servicii variate pentru diferite segmente de turiști
- 6.7. Integrarea serviciilor turistice existente într-o rețea turistică cu servicii complementare, cu promovare comună
- 6.8. Sprijinirea evenimentelor și proiectelor private a organizațiilor care susțin și promovează turismul local
- 6.9. Punerea în valoare a moștenirii culturale și etnografice locale
- 6.10. Sprijinirea, finanțarea și dezvoltarea evenimentelor și programelor culturale existente, crearea de noi evenimente și programe culturale bazate pe cultura locală
- 6.11. Coordonarea integrată a diferitelor organizații și activități culturale locale
- 6.12. Restaurarea, conservarea și accesibilizarea patrimoniului cultural local și a obiectivelor culturale locale
- 6.13. Punerea în valoare a moștenirii culturale locale

7. Dezvoltarea sistemului de servicii locale de sănătate și asistență socială

- 7.1. Dezvoltarea unui centru de sănătate complex, cu medici de specialitate
- 7.2. Reducerea numărului de persoane din grupurile vulnerabile
- 7.3. Dezvoltarea serviciilor locale de sănătate și asistență socială, dezvoltarea infrastructurii necesare acestor servicii
- 7.4. Dezvoltarea unor servicii medicale de îngrijire la domiciliu
- 7.5. Realizarea unor activități de tip centru social, pentru persoanele în vârstă

8. Sprijinirea instituțiilor educaționale locale

- 8.1. Mentenanța și dezvoltarea infrastructurii educaționale locale

8.2. Acordarea de beneficii pentru cadrele didactice, pentru a stimula atragerea de cadre didactice cu performanțe deosebite

8.3. Sprijinirea activităților și programelor educaționale

9. Realizarea unui brand al comunei, axat pe valorile comunei

9.1. Realizarea unui brand al comunei, care include serviciile turistice, produsele locale, întreprinderile locale și cultura și tradițiile locale

9.2. Promovarea brandului comunei în limbi și medii diferite, atât pe plan național cât și internațional

9.3. Realizarea unui plan de marketing pentru promovarea brandului local

9.4. Realizarea și dezvoltarea elementelor de promovare a comunității (online și offline)

10. Întărirea capacității administrative și digitalizarea instituțiilor locale

10.1. Cursuri de perfecționare pentru personalul autorităților locale

10.2. Ocuparea posturilor vacante (în măsura posibilităților legislației naționale)

10.3. Dezvoltarea platformelor și aplicațiilor TIC, dezvoltarea instrumentelor administrative electronice

10.4. Digitalizarea completă a serviciilor primăriei, a relației cu publicul

Direcțiile de dezvoltare, respectiv obiectivele strategice sunt complementare,. Dezvoltarea trebuie să fi integrată, obiectivele și direcțiile de dezvoltare nu sunt entități separate, ele fac parte dintr-un plan de dezvoltare integrat. Astfel, cel mai mare aport la dezvoltarea comunei o au proiectele integrate, care se adresează la mai multe direcții și obiective de dezvoltare. Direcțiile și obiectivele au același nivel de prioritate, proiectele adresate acestora trebuie să fie desfășurate concomitent, astfel se poate realiza o dezvoltare durabilă și sustenabilă a comunei Sâncraiu.

5.8. Oportunități de finanțare

Pentru atingerea obiectivelor strategice propuse, există mai multe oportunități de finanțare din fonduri europene, guvernamentale, județene. În tabelele de mai jos au fost

sintetizate informațiile disponibile pentru mediul rural la momentul elaborării strategiei despre aceste fonduri.

6. Anexe

Anexa nr. 1. Chestionarul folosit în survey-ul realizat pentru elaborarea strategiei din anul 2015:

Anchetă sociologică pentru strategia de dezvoltare locală Sâncraiu

Chestionar

2015

*Participarea la cercetare este voluntară și anonimă.
Identitatea respondentului este secretă.*

Numele operatorului de interviu _____

Data aplicării chestionarului (zi, lună, an) _____

Chestionarul a fost preluat de: _____

NR chestionar

I. DATE SOCIO-DEMOGRAFICE, PIAȚA MUNCII

D1.: Sexul interviuatului 1. Masculin 2. Feminin

D2. Când v-ați născut? _____ (anul, luna)

D3. Unde trăiți acum? 1. În localitate 2. Altundeva:
Localitate _____ Județ _____

D4. Starea civilă a Dvs.

1. Necăsătorit(ă) 2. Căsătorit(ă) 3. Concubinaj 4. Divorțat(ă) 5. Văduv(ă)

D5. Naționalitatea/etnia Dvs.?

1. Maghiară 2. Română 3. Alta _____

D6. . Ce limbi vorbiți, în afară de cea maternă? (La nivel de conversație)

1. Româna 2. Maghiara 3. Germana 4. Lb. romani 5. Engleza

6. Franceza 7. Italiana 8. Spaniola 9. Rusa 10. Alta, și anume

11. Nici una

D7. Care este (a fost) profesia Dvs.? (meseria, nu funcția) _____

98. NȘ

99. NR

D8. Care este ultima Dvs. școală absolvită?	D9. Care este (a fost) ultima școală absolvită de către tatăl Dvs.?
1. Fără școală	1. Fără școală
2. 7 clase sau mai puțin	2. 7 clase sau mai puțin
3. Gimnaziu (8 clase)	3. Gimnaziu (8 clase)
4. Școală profesională sau de ucenici	4. Școală profesională sau de ucenici
5. Liceu profesional (bacalaureat +	5. Liceu profesional (bacalaureat +
6. Liceu teoretic	6. Liceu teoretic
7. Școală de maistri	7. Școală de maistri
8. Școală postliceală	8. Școală postliceală
9. Studii universitare (licență)	9. Studii universitare (licență)
10. Studii postuniversitare (master, doctorat)	10. Studii postuniversitare (master, doctorat)

98. NȘ

99. NR

D10. Câte persoane trăiesc în gospodăria Dvs.? Dintre acestea, câte active și câte întreținute ?

1. Total _____ din care:
 2. Active (cu venit propriu) _____
 3. Întreținute _____
98. NȘ 99. NR

D11. Sunteți ocupat în prezent?

1. da ———> **Care este ocupația dumneavoastră?**
2. nu ———> **Care a fost ultima ocupație a dumneavoastră?**

*Coduri: 1-funcție de conducere, 2-întreprinzător, patron (minim 3 angajați) 3-ocupații intelectuale
4-lucrător pe cont propriu, fără angajați (PFA, ÎI) 5-muncă de birou, vânzătoare, etc., 6-muncitor calificat 7-muncitor necalificat, 8- agricultor independent, 9-lucrător în agricultură, zilier, etc.*

D12. Care este sectorul economic în care lucrați?

1. Agricultură, silvicultură	7. Finanțe
2. Minerit/Industrie	8. Administrație publică
3. Construcții	9. Învățământ
4. Comerț	10. Sănătate
5. Turism	11. Alte servicii
6. Transport, comunicații	12. Nu am lucrat încă

98. NȘ 99. NR

PENTRU CEI CARE NU SUNT OCUPAȚI, SĂRIȚI LA D21.

D13. Câte ore lucrați săptămânal la acest loc de muncă _____ -
ore

98. NȘ 99. NR

D14. Cu ce tip de contract sunteți angajat(ă)?

1. Contract de muncă contract 2. Contract civil / prestări servicii 3. Fără contract

98. NȘ 99. NR

D15. Care este timpul de lucru la locul de muncă amintit?

1. Normă întreagă situație 2. Jumătate de normă/ part-time 3. Altă

98. NȘ 99. NR

D16. Pe lângă principala activitate mai aveți și alte activități aducătoare de profit?

1. Da
2. Nu

D.16.1. Dacă da, care este acesta?

D.16.2. În ce sector economic? _____ (vezi răspunsuri D12)

D16.3. Câte ore lucrați pe săptămână? _____

D17. Care dintre cele două surse de venit menționate mai sus aduce venituri mai semnificative?

1. Prima
2. A doua

98. NȘ 99. NR

D18. Unde lucrați?

1. În localitate
2. La Huedin
3. La Cluj-Napoca
4. Altundeva, anume _____
5.

Dacă NU lucrați în localitate:

D19. Cât de des faceți naveta la locul de muncă

1. În fiecare zi
2. La 2-3 zile

3. Săptămânal

4. Lunar

D20. Cu ce faceți naveta?

1. Mașină proprie

2. Mașina firmei

3. Tren

4. Autocar

5. Autostop

6. Bicicletă

7. Alta _____

CINE NU ESTE OCUPAT

D21. Dacă în prezent nu sunteți ocupat, atunci sunteți:

1. Șomer (cu șomaj)

2. Șomer de lungă durată (fără șomaj)

3. Elev, student

4. Pensionar

5. Pensionar de boală

6. Concediu de maternitate

7. Altă situație, și anume _____

98. NȘ

99. NR

D22. Dacă sunteți șomer, când v-ați pierdut locul de muncă?

_____ (an, lună)

98. NȘ

99.

NR

ÎNTREBĂRI PENTRU TOATĂ LUMEA

D23. Care a fost venitul net al gospodăriei Dvs. luna trecută (toate veniturile luate în mână)?

Total _____ RON

98. NȘ

99. NR

D24. În ultimul an, cât de importante au fost pentru gospodăria dumneavoastră următoarele tipuri de venit?

	Sursă	Cel mai important	Foarte important	Mai puțin important	Nesemnificativ	Nu a existat	Cam ce sumă (pe an)?
1.	Salariu (fix) lunar	1	2	3	4	5	
2.	Pensie, pensie de boală	1	2	3	4	5	
3.	Alocații (de creștere a copilului, șomaj, de handicap, etc.)	1	2	3	4	5	
6.	Muncă în străinătate	1	2	3	4	5	
7.	Venit din vânzarea laptelui	1	2	3	4	5	
8.	Venit din valorificare produselor agricole, animalelor	1	2	3	4	5	
9.	Subvenția de la stat pentru agricultură	1	2	3	4	5	
10.	Venit din păduri, din composesorat	1	2	3	4	5	
11.	Muncă zilieră	1	2	3	4	5	
12.	Venit din servicii oferite turiștilor	1	2	3	4	5	
13.	Altele (firme, acțiuni, bursă, etc.)	1	2	3	4	5	

D25. Care din următoarele se regăsesc în locuința/gospodăria Dvs

	Da	Nu
1. În locuința noastră fiecare membru al familiei are cameră separată	1	2
2. Branșament la rețea publică de apă	1	2
3. Încălzire cu gaz/încălzire centrală pe lemne sau pe alt combustibil	1	2
4. Baie echipată cu toaletă și duș situat înăuntrul locuinței	1	2
5. Telefon, telefon mobil	1	2
6. Mașină, automobil	1	2
7. Mașină de spălat automată	1	2
8. Mașină de spălat vase	1	2
9. Video/DVD player	1	2
10. Calculator	1	2
11. Conexiune la internet	1	2
12. Card bancar (debit/credit card)	1	2
13. Cabană/vilă de vară	1	2
14. Stână, (sau casuță pe câmp)	1	2
15. Altă proprietate decât aceea în care locuiți. (situată de ex. în oraș sau oriunde)	1	2

D26. Dvs. aveți?

	Da	Nu	NS	NR
A. asigurare de sănătate obligatorie	1	2	98	9 9
B. asigurare de sănătate facultativă (privată)	1	2	98	9 9
B. asigurare de pensie	1	2	98	9 9

II. MIGRAȚIE

M1. Ați muncit vreodată în străinătate?

1. Da 2. Nu 99. NR

M2. Ați fost vreodată în străinătate cu alt scop decât să munciți?

1. Da 2. Nu 99. NR

M3. Din gospodăria Dvs. a fost cineva în străinătate să muncească?

1. Da 2. Nu 99. NR

M4. Din gospodăria Dvs. a fost cineva vreodată în străinătate cu alt scop decât să muncească?

1. Da 2. Nu 99. NR

M5. Aveți în gând să:

Planuri	Da	Nu
1. Să munciți câteva săptămâni/luni în altă localitate (oraș)?	1	0
2. Să munciți câțiva ani în altă localitate (oraș)?	1	0
3. Să vă mutați definitiv în altă localitate (oraș)?	1	0

Vă planificați în viitor:

Proiect	DA	NU
1. Să lucrați pentru câteva săptămâni sau luni în	1	0
2. Să lucrați în străinătate o perioadă mai lungă de timp?	1	0
3. Să vă mutați definitiv în străinătate?	1	0

98. NȘ 99. NR

M6. În cazul în care planificați să mergeți în străinătate, în ce țară veți merge?

1. În primul rând..... 2. În al doilea rând:

.....

98. NȘ 99. NR

M7. Aveți rude, membrii de familie în străinătate? Vă rog să-i enumerați, și să prezentați câteva date despre ei!

Cine este el/ea? Ce rudă este cu dumneavoastră?	Sexul	Vârsta	În ce țară este?	De când?	Are cetățenia țării respective?	Din ce cauză este în țara respectivă?	DACĂ LUCREAZĂ În ce domeniu economic?	Cât de des vine acasă în vizită?
COD:	1 - M 2 - F	an	COD:	/NT: 9999/	1 - da, 2 - nu, 98 - NȘ	COD	COD	COD
1								
2								
3								
4								
5								

Coduri grad de rudenie	Coduri țări	Coduri scopul șederii	Locul de muncă	Vizite în țară
1	1	1	1	1

părinte	Ungaria	A emigrat definitiv	Agricultură	De mai multe ori pe lună
2	2		2	2
bunic	Italia		Construcții	Lunar
3	3	2	3	3
copil	Germania, Austria	La muncă	Industria prelucrătoare	O dată la 2-3 luni
4	4	3	4	4
frate	Spania	Studii	Turism	De câteva ori pe an
5	5	4	5	5
Soț/soție	Franța	Altele	Sănătate	O dată pe an
6	6		6	6
Partener de viață	SUA, Canada		Servicii	Mai rar
7	7		7	
Socru/soacră	Izrael		Menaj, îngrijire persoane (bătrâni, copii)	
8	8		8	
Altă rudă	Anglia		Alta	
	9			
	Altă țară, și anume			

III. AGRICULTURĂ, POTENȚIAL ANTREPRENORIAL

V1. Are activități agricole gospodăria familiei Dvs.? (inclusiv grădină mică în curte, 1-2 animale)

1. Da
2. Nu

DACĂ NU, SARI LA V6

V2. Cât de mare este terenul, pe care gospodărește familia Dvs.?

_____ (hectari, ari)

V3. Cât din acest teren este în posesia Dvs. proprie? _____ (hectari, ari)

V4. . În ce formă folosiți terenul, care nu este în posesia Dvs. (pe care nu Dvs. îl posedati)?

1. Închiriem pentru bani, pe bază contractuală
2. Închiriem pentru bani, pe bază de înțelegere verbală a părților
3. Suntem cultivatori arendași (cultivăm o parte din pământ pentru parte din recoltă)
4. Folosim gratis
5. Folosim în altă formă

V5. Recolta este destinată consumului propriu, sau pentru vânzare?

1. Consum propriu
2. Vânzare
3. O parte pentru consum, o parte pentru vânzare

V5.1. Dacă ați vândut produse agricole în ultimii ani, care sunt acestea?

Produs 1: _____ Cantitate _____ Perioada _____

Produs 2: _____ Cantitate _____ Perioada _____

Produs 3: _____ Cantitate _____ Perioada _____

V5.2. Unde valorificați produsele agricole?

1. În localitate
2. În localitățile din jur
3. În orașul apropiat, adică _____
4. Altundeva, și anume _____

V6. Dacă ați avea posibilitatea de a vă alege ocupația ați fi mai degrabă salariat, întreprinzător sau lucrător pe cont propriu?

1. Salariat
2. Întreprinzător
3. Lucrător pe cont propriu
4. Nici una dintre variante

98. NȘ 99. NR

V7. Dacă ați avea posibilitatea de a vă selecta domeniul de activitate în care să lucrați ce ați alege?

1. Agricultură, silvicultură	7. Finanțe
2. Minerit/ Industrie	8. Administrație publică
3. Construcții	9. Învățământ
4. Comerț	10. Sănătate
5. Turism	11. Alte servicii, și anume _____
6. Transport, comunicații	98. NȘ 99. NR

DACĂ RESPONDENTUL NU ESTE ÎNTREPRINZĂTOR

V8. V-ați gândit în ultimul timp să porniți o afacere proprie sau să intrați ca partener într-o afacere existentă?

1. Da
2. Nu

98. NȘ 99. NR

V9. Ați spus că v-ați gândit la lansarea unei afaceri. Când intenționați să realizați acest lucru?

1. În viitorul apropiat
2. Aproximativ în următorii doi ani
3. În viitorul îndepărtat
4. Nu știu / deocamdată am idei vagi

98. NȘ 99. NR

V10. În ce formă juridică v-ați gândit să porniți această afacere?

1. SRL
2. SA
3. AF
4. PFA, AI
5. Altceva, și anume _____
6. Încă nu știu

98. NS 99. NR

V11. Cu cine v-ați gândit să porniți afacerea?

1. Singur
2. Cu membrii familiei
3. Împreună cu alți parteneri

98. NS 99. NR

V12. Conform planurilor Dvs., în ce domeniu va activa firma Dvs.? Care va fi produsul sau serviciul principal al firmei/afacerii Dvs.?

98. NȘ 99. NR

V13. Unde (în ce sediu/locație) intenționați să porniți afacerea?

1. În localitatea unde trăiesc
2. În județ, unde trăiesc
3. În afara județului, în Transilvania
4. În afara județului, în România
5. În străinătate

IV. FONDUL LOCATIV

L1. Câte camere sunt în locuința Dvs.? (nu se calculează dependențele: baia, bucătăria, WC, cămara, hol) _____ nr. camere

98. NŞ 99. NR

L2. Ce suprafață are locuința Dvs. ? ____metri pătrați

98. NŞ 99. NR

L3. Când a fost construit imobilul în care locuiți? _____

98. NŞ 99. NR

L4. . Ce suprafață are curtea și grădina gospodăriei Dvs. (cu dependențe) _____m2

98. NS 99. NR

V. SĂNĂTATE, EDUCAȚIE, TURISM, AUTORITĂȚI LOCALE

S1. În ce măsură sunteți mulțumit de școala primară locală (clasele 1-4) din următoarele puncte de vedere?

	Foarte mulțumit	Parțial mulțumit	Parțial nemulțumit	Foarte nemulțumit	NŞ, NR.
1. Starea clădirii în care se află școala	1	2	3	4	0
2. Dotarea școlii cu materiale didactice	1	2	3	4	0
3. Pregătirea cadrelor didactice	1	2	3	4	0
4. Numărul cadrelor didactice titulari	1	2	3	4	0
5. Programă școlară pe discipline	1	2	3	4	0

S2. În ce măsură sunteți mulțumit de școala generală locală (clasele 5-8)?

	Foarte mulțumit	Parțial mulțumit	Parțial nemulțumit	Foarte nemulțumit	NS, NR.
1. Starea clădirii în care se află școala	1	2	3	4	0
2. Dotarea școlii cu materiale didactice	1	2	3	4	0
3. Pregătirea cadrelor didactice	1	2	3	4	0
4. Numărul cadrelor didactice titulari	1	2	3	4	0
5. Programă școlară pe discipline	1	2	3	4	0

S3. Ați luat parte vreodată la curs de perfecționare, recalificare?

1- da 2- nu

S4. Dacă s-ar organiza cursuri de perfecționare/recalificare într-un anumit domeniu, pentru o anumită meserie, ați participa?

1- da 2- nu

S5. Și ați propune copilului Dvs. să participe la asemenea cursuri?

1- da 2- nu

S6. În ce domeniu, sau meserie ați participa la cursuri de recalificare?

S7. În ce măsură sunteți mulțumit de posibilitățile de îngrijire medicală din localitate?

	Foarte mulțumit	Destul de mulțumit	Nu prea sunt mulțumit	Deloc mulțumit	NS/NR
a. Serviciile medicului de familie	1	2	3	4	98 99

S8. Aveți grijă de o persoană bolnavă / cu handicap / vârstnică?

1-Da, în propria gospodărie	2-Da, în familie, dar nu în propria gospodărie	3-da, dar nu în familie (ex. un vecin, o vecină)	4-nu îngrijește	98-NȘ / 99-NR

S9. Primiți dvs. îngrijire?

1- da, de la o persoană din propria gospodărie	2- da, de la o persoană din familie (dar nu din propria gospodărie)	3- da, de la o persoană dar nu din familie (vecin, cunoștință, etc)	4- da, de la un asistent specializat, din cadrul unui serviciu social	5-da, de la un asistent specializat, dar în mod privat	6-Nu primește dar ar avea nevoie	7-nu primește

98-NȘ / 99-NR

S10. Dumneavoastră sau cineva din familie este implicat în serviciile turistice locale?

1. Da ---- Sari la E13.
2. Nu

DACĂ NU

S11. De ce?

S12. Ce ar trebui să se întâmple, ca să vă implicați în serviciile turistice locale?

98. NȘ

99. NR

S13. Imaginați-vă că așteptați un prieten în vizită dintr-o altă regiune. Care ar fi acele atracții pe care le-ați arăta?

	Ce?	Unde? (localitatea)
Atracții naturale	1.	
	2.	
	3.	
Locuri istorice, vestigii culturale	1.	
	2.	
	3.	
Evenimente, manifestări	1.	
	2.	
	3.	
Produse tradiționale	1.	
	2.	
	3.	

S14. În ce măsură aveți încredere...?

	Încredere totală	Încredere parțială	Neîncredere parțială	Deloc	NȘ	NR
1. În oameni cu care vă întâlniți pentru prima oară	4	3	2	1	98	99
2. În maghiari	4	3	2	1	98	99
3. În români	4	3	2	1	98	99
4. În maghiarii din Ungaria	4	3	2	1	98	99
5. În oameni din străinătate	4	3	2	1	98	99
6. În țigani, romi	4	3	2	1	98	99

S15. Cât de mulțumit sunteți de activitatea persoanele și instituțiilor de mai jos?

	Foarte mulțumit	Mulțumit	Nici mulțumit, nici nemulțumit	Nemulțumit	Foarte nemulțumit
Guvern	5	4	3	2	1
Consiliul județean Cluj	5	4	3	2	1
Președintele cons. Jud.	5	4	3	2	1
Reprezentanța parlamentară	5	4	3	2	1
Instituțiile UE	5	4	3	2	1
Primărie	5	4	3	2	1
Consilierii locali	5	4	3	2	1
Primar	5	4	3	2	1
Viceprimar	5	4	3	2	1
Sfera civilă locală	5	4	3	2	1

S16. Cum apreciați munca actuală a primăriei față de cel precedent din perioada 2008–2012?

1. Mai bun 2. La fel 3. Mai slab 9. NȘ/NR

S17. După părerea dumneavoastră, care sunt acele trei domenii importante de dezvoltare, la care autoritățile locale ar trebui să pună un accent mai mare? Ce investiții, dezvoltări sunt necesare pentru ca dumneavoastră să trăiți, să vă simțiți mai bine în localitate?

1.
2.
3.

98. NȘ 99.NR

S18. Cât de des participați la diferitele evenimente din viața satului (încheierea anului școlar, zilele satului, festivaluri, întruniri bisericești, etc.)?

1. Sunt prezent de fiecare dată
2. Sunt prezent de cele mai multe ori
3. Sunt mai puțin prezent
4. Nu sunt prezent deloc

Dacă este prezent mai puțin, sau deloc

S18.1. De ce?

S19. Aveți un aport la viața comunitară a satului? (*membru în organizații civile, are o activitate în cadrul bisericii, îi ajută pe cei nevoiași, etc. Orice, ceea ce face pentru sat, pentru comunitate.*)

1. Da, și anume

2. Nu. De ce?

2.1. Ce ar trebui să se întâmple pentru ca dumneavoastră să aveți un rol mai activ în viața comunității?

Vă mulțumim pentru răspuns!

Vă informăm că în următoarele zile ați putea fi contactat în vederea verificării corectitudinii muncii operatorilor de chestionare.

Vă mulțumim încă o dată pentru răbdarea acordată și pentru răspunsurile oferite!!!

Anexa nr.2. Chestionarul folosit în cadrul culegerii de date despre pensiunile din localitate

Stimați respondenți,

Turismul este un domeniu de o importanță majoră pentru prezentul și viitorul comunei Sâncraiu, mai ales în momentul în care elaborăm strategia de dezvoltare a acestuia. Din această cauză dorim să obținem o imagine cât mai detaliată despre turiștii care sosesc în comună, respectiv despre unitățile de cazare din localitate, de aceea vă rugăm să completați acest chestionar. Completarea durează numai câteva minute, iar răspunsurile sunt anonime.

Echipa IDEACONSULT

1. Întreprinderea dumneavoastră este:
 - a. Pensiune
 - b. Casă de vacanță
 - c. Alt tip, și anume: : _____
2. În ce an s-a înființat unitatea? _____
3. Câte persoane lucrează în unitate? _____
4. Cine sunt aceste persoane?
 - a. Membrii familiei
 - b. Angajați
 - c. Sezonieri
 - d. Altele, și anume _____
5. În cadrul pensiunii există persoane care vorbesc limbi străine?
 - a. Da, și anume: 1. _____ 2. _____ 3. _____
 - b. Nu
6. De câte locuri de cazare dispune unitatea?
 - a. Numărul camerelor: _____

b. Numărul locurilor de cazare: _____

7. Aveți în pensiunea dumneavoastră:

Baie separată pentru fiecare cameră	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Conexiune la internet	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Parcare proprie	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Spații destinate copiilor	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Mobilier de grădină	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Centrală termică	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Televizor în fiecare cameră	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Bucătărie echipată (la dispoziția turiștilor)	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta
Cuptor, grill exterior	1. Da	2. Nu	3. Nu, dar avem în vedere echiparea pensiunii cu acesta

8. Care sunt programele oferite pentru turiști la pensiunea dumneavoastră? Cine organizează aceste activități?

Programe	Da, organizat de personal ul pensiunii	Da, organiza t de persoan e din afara pensiunii	Nu oferim astfel de programe
a. Excursii și drumeții în regiune			
b. Ghid turistic			
c. Plimbări cu căruța, sania			
d. Hipism			
e. Prezentarea meșteșugurilor populare			
f. Muzicieni tradiționali			
g. Prezentarea portului popular			
h. Prezentarea camerei tradiționale			
i. Cursuri de dansuri populare			
j. Prezentare de produse de patiserie tradiționale			
k. Altele, și anume _____ —			

9. Ce produse tradiționale, agroalimentare oferiți turiștilor în cadrul pensiunii? Aceste produse sunt oferite pentru degustare, sau turiștii au ocazia și să cumpere aceste produse?

Produs	Prezentare/de gustare	Vânzare	Dumneavoastră pregătiți aceste produse?	
			da	nu
			da	nu
			da	nu
			da	nu

10. Cum promovați pensiunea?

- a. Pagină web proprie
- b. Facebook, Twitter, sau alte medii asemănătoare
- c. Siteuri de profil (Booking, Erdélyi turizmus, Travelminit etc.)
- d. Pliante
- e. Participare la târguri și evenimente turistice
- f. Altele, și anume _____

11. Aproximativ câți turiști ați primit anul trecut?

12. Din aceștia câți sunt turiști care se reîntorc la dumneavoastră?

13. Din ce țări provin acești turiști?

- a. Ungaria _____ %
- b. România _____ %
- c. Altele, și anume _____ (țară) _____ %

14. Din punct de vedere al grupei de vârstă, care sunt grupurile de turiști prezente în pensiunea dumneavoastră?

- a. Grupuri de elevi/studenți _____
- b. Grupuri de tineri _____
- c. Grupuri de vârstă medie _____
- d. Grupuri în vârstă _____

e. Grupuri mixte ____

15. În medie cam câte zile petrec turiștii la dumneavoastră: ____

16. Pe perioada căror evenimente sosesc cei mai mulți turiști?

Eveniment 1. _____

Eveniment 2. _____

Eveniment 3. _____

17. În care dintre lunile anului sosesc cei mai mulți turiști? Și cei mai puțini?

Cei mai mulți:

Luna 1 _____

Luna 2 _____

Luna 3 _____

Cei mai puțini

Luna 1 _____

Luna 2 _____

Luna 3 _____

18. Care este procentul veniturilor din pensiune la veniturile totale ale gospodăriei dumneavoastră?

- a. O parte mică (mai puțin de 25%)
- b. O parte însemnată (aproximativ 25%)
- c. Jumătate (50%)
- d. Cea mai mare parte (aproximativ 75%)
- e. Trăim numai din veniturile pensiunii (100%)

19. După părerea dumneavoastră, care sunt următorii pași în dezvoltarea turismului local?

20. După părerea dumneavoastră, care sunt cele mai mari probleme a turismului local?

Mulțumim!

Anexa nr.3. Guide focus grup folosit în cadrul interviurilor cu actorii locali

GUIDE FOCUS GRUP

I. Introducere, prezentarea proiectului, scopul discuției

Scopul general: elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru comuna Sâncraiu, realizată în cadrul unui proces de planificare comună, de către o firmă de consultanță contractată - Ideaconsult/Cluj-Napoca, cu personal academic de la UBB-Cluj, sociologi, economiști, juriști -, respectiv cu participarea personalului autorităților administrației publice locale ale localităților vizate.

Procesul de planificare strategică are 4 faze, acum suntem în prima fază: 1. colectarea datelor, 2. analiza datelor, 3. formularea strategiilor de dezvoltare, 4. pregătirea implementării strategiilor de dezvoltare locală. Strategia va fi elaborată de către experții firmei de consultanță, în conformitate cu cerințele planificării participative experții vor consulta reprezentanții comunităților locale și personalul autorităților administrației publice locale.

II. Tehnică anticipativă (10 Min) REPREZENTĂRI, ASOCIERI

- Care sunt primele cuvinte care vă vin în minte când vă gândiți la comuna în care trăiți? Spuneți cât mai multe aspecte! (pozitive și negative dacă este necesar).

5 minute

III. Probleme și așteptări (20 Min) PROBLEME, SOLUȚII

- După părerea Dumneavoastră, care sunt principalele trei probleme cu care se confruntă comuna? Vă rugăm să le enumerați și să le comentați.
- Care sunt cauzele acestor probleme?
- Credeți că se pot rezolva aceste probleme? Cine, ce instituție ar trebui să le rezolve? Cum?
- Care dintre aceste probleme sunt specifice comunei Dvs., și care sunt comune regiunii? Vă rugăm să le enumerați și să le comentați. Cum ar putea fi rezolvate problemele regionale?

25 de minute

IV. Posibilități de dezvoltare locală și regională (20 Min) POTENȚIAL

- Ce oportunități și posibilități vedeți în dezvoltarea comunei respectiv a zonei?
- În ce direcție ar trebui sau s-ar putea dezvolta?
- Care ar fi atuurile care ar putea fi valorificate?
- Care sunt avantajele și dezavantajele comparative alte zone?

45 de minute

V. Nivelul de încredere și capitalul social (cooperare intracomunitară și intercomunitară, relații sociale, zone de influență și de atracție) (20 Min)

- Cum ați caracteriza în general relațiile dintre oameni în comuna Dvs.?
- Dar între satele aparținătoare? Între centrul de comună și satele aparținătoare?
- Cum apreciați nivelul de colaborare sau de cooperare între comunele învecinate? Există legături, după experiența Dvs. (între oameni, comunități, mediul de afaceri)? Dacă da, cum se manifestă ele?
- Cum apreciați cu ce localități are comuna Dvs. legături mai strânse (comune, sate, orașe, centre regionale)? Prin ce și cum se manifestă ele?

65 de minute

VI. Încheiere - CONCLUZII

- Dacă doriți să mai adăugați ceva la discuție. Orice
- Concluzii finale

**VĂ MULȚUMESC PENTRU DISCUȚIE ȘI PENTRU INFORMAȚIILE ȘI
COMENTARIILE DUMNEAVOASTRĂ!**

Anexa 4

Comuna Sâncraiu în fotografii

Case tradiționale Sâncraiu

Biserica reformată Sâncraiu

Biserica reformată din Domoșu

Port popular din comuna Sâncraiu

Cameră tradițională "tisztaszoba" din comuna Sâncraiu

Evenimente culturale din comuna Sâncraiu

Sursa - www.google.com